...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

...урят-Монголой ҮНЭН

...СС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 52 (7960)
ФЕВРАЛИИН 29
СРЕДА
1956 он

Сэн 30 мүнгэн.

...ртиин XX съездын hунгаhан, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй состав

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй гэшүүд

...химович Н. Е.
...ферoв П. Н.
...дреев А. А.
...истов А. Б.
...баев С.
...бaков Н. К.
...ляев Н. И.
...недиктов И. А.
...щев Б. П.
...бровников Н. И.
...йцов И. П.
...ежнев Л. И.
...ежнев Д. Д.
...лганин Н. А.
...нников Б. Л.
...асилевский А. М.
...лков А. П.
...рошилов К. Е.
...ронов Г. И.
...вой А. И.
...вуров Б.
...ричев Ф. С.
...шнин В. В.
...шнин И. Т.
...омыко А. А.
...ннялов А. Д.
...ментьев П. В.
...нисов Г. А.
...рюгин Б. И.
...авахишвили Г. Д.
...ронин П. И.
...удоров Н. П.
...ютин Г. В.
...фремов М. Т.
35. Ефремов Л. Н.
36. Жегалин И. К.
37. Жуков Г. К.
38. Завенягин А. П.
39. Задемидко А. Н.
40. Зверев А. Г.
41. Игнатов Н. Г.
42. Игнатов Н. Ф.
43. Игнатьев С. Д.
44. Кабанов И. Г.
45. Каганович Л. М.
46. Калнберзин Я. Э.
47. Кальченко Н. Т.
48. Капитонов И. В.
49. Кириленко А. П.
50. Кириченко А. И.
51. Киселев Н. В.
52. Клименко В. К.
53. Кобелев Б. Н.
54. Ковригина М. Д.
55. Козлов Ф. Р.
56. Колущинский Е. П.
57. Конев И. С.
58. Корнейчук А. Е.
59. Коротченко Д. С.
60. Косыгин А. Н.
61. Кузнецов В. В.
62. Кунаев Д. А.
63. Куусинен О. В.
64. Кучеренко В. А.
65. Кэбин И. Г.
66. Ларионов А. Н.
67. Лаптев Н. В.
68. Латунов И. С.
69. Лебедев И. К.
70. Лубенников Л. И.
71. Мазуров К. Т.
72. Маленков Г. М.
73. Малиновский Р. Я.
74. Малышев В. А.
75. Марков В. С.
76. Марченко И. Т.
77. Мацкевич В. В.
78. Мжаванадзе В. П.
79. Микоян А. И.
80. Митин М. Б.
81. Михайлов Н. А.
82. Молотов В. М.
83. Москвин В. А.
84. Москаленко К. С.
85. Муратов З. И.
86. Мустафаев И. Д.
87. Мухитдинов Н. А.
88. Насриддинова Я. С.
89. Органов Н. Н.
90. Панкратова А. М.
91. Патоличев Н. С.
92. Пегов Н. М.
93. Первухин М. Г.
94. Петухов К. Д.
95. Подгорный Н. В.
96. Полянский Д. С.
97. Пономарев Б. Н.
98. Пономаренко П. К.
99. Поспелов П. Н.
100. Прокофьев В. А.
101. Пузанов А. М.
102. Пысин К. Г.
103. Рагимов С. Г.
104. Раззаков И. Р.
105. Румянцев А. М.
106. Сабуров М. З.
107. Сердюк З. Т.
108. Серов И. А.
109. Снечкус А. Ю.
110. Соколовский В. Д.
111. Стахурский М. М.
112. Струев А. И.
113. Суслов В. М.
114. Суслов М. А.
115. Тевосян И. Ф.
116. Титов В. Н.
117. Титов Ф. Е.
118. Тихомиров С. М.
119. Товмасян С. А.
120. Устинов Д. Ф.
121. Фурцева Е. А.
122. Хворостухин А. И.
123. Хруничев М. В.
124. Хрущев Н. С.
125. Чернышев В. Е.
126. Шверник Н. М.
127. Шелепин А. Н.
128. Шепилов Д. Т.
129. Школьников А. М.
130. Штыков Т. Ф.
131. Юдин П. Ф.
132. Яковлев И. Д.
133. Яснов М. А.

...тскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй гэшүүдэй кандидадууд

...дреева Н. Н.
...грамян И. Х.
...рюзов С. С.
...рисов С. З.
...убновский Н. Д.
...уденный С. М.
...утузов С. М.
...оронов Ф. Д.
...аненко И. П.
Глебовский Г. Н.
...орбатов А. В.
...оршков С. Г.
...речко А. А.
...речуха М. С.
...ришин К. Н.
...ришко Г. Е.
Громов Е. И.
Гуреев Н. М.
Дыгай Н. А.
Евсеенко М. А.
Елютин В. П.
Елишев А. А.
Еременко А. И.
Жаворонков В. Г.
Жигарев П. Ф.
Жимерин Д. Г.
Жуков К. П.
Журин Н. И.
Закурдаев В. И.
Замчевский И. К.
Зарубин Г. Н.
32. Золотухин Г. С.
33. Зорин В. А.
34. Зотов В. П.
35. Иващенко О. И.
36. Ислюков С. М.
37. Ишков А. А.
38. Казанец И. П.
39. Калмыков В. Д.
40. Канунников М. Я.
41. Карасев В. Я.
42. Климов А. П.
43. Коваль К. И.
44. Козлов А. И.
45. Козлов В. И.
46. Комаров П. Т.
47. Комяхов В. Г.
48. Константинов Ф. В.
49. Корниец Л. Р.
50. Косов В. В.
51. Костоусов А. И.
52. Крахмалев М. К.
53. Кумыкин П. Н.
54. Лацис В. Т.
55. Лихачев И. А.
56. Лобанов П. П.
57. Логинов С. П.
58. Ломако П. Ф.
59. Лунев К. Ф.
60. Лучинский А. А.
61. Лыкова Л. П.
62. Максарев Ю. Е.
63. Малик Я. А.
64. Мельников Л. Г.
65. Мельников Р. Е.
66. Меньшиков М. А.
67. Мыларщиков В. П.
68. Мюрисеп А. А.
69. Найдек Л. И.
70. Неделин М. И.
71. Нефедова О. И.
72. Никитин П. В.
73. Носенко И. И.
74. Орлов Г. М.
75. Орловский К. П.
76. Островитянов К. В.
77. Павлов Д. В.
78. Палецкис Ю. И.
79. Петухов А. У.
80. Пилипец С. М.
81. Попова Н. В.
82. Постовалов С. О.
83. Пчеляков А. П.
84. Райзер Д. Я.
85. Рашидов Ш.
86. Рудаков А. П.
87. Руденко Р. А.
88. Рудь Г. Я.
89. Рябиков В. М.
90. Семичастный В. Е.
91. Сенин И. С.
92. Сизов Г. Ф.
93. Синяговский П. Е.
94. Скиданенко И. Т.
95. Скулков И. Г.
96. Смирнов Н. И.
97. Соколов Т. И.
98. Соловьев Л. Н.
99. Степанов С. А.
100. Строкин Н. И.
101. Сурганов Ф. А.
102. Сурков А. А.
103. Тарасов М. П.
104. Ташенев Ж. А.
105. Тимошенко С. К.
106. Тока С. К.
107. Трофимов А. С.
108. Туманова З. П.
109. Тур И. П.
110. Фадеев А. А.
111. Фирюбин Н. П.
112. Флорентьев Л. Я.
113. Хахалов А. У.
114. Чеплаков П. Ф.
115. Чубинидзе М. Д.
116. Чуйков В. И.
117. Чураев В. М.
118. Шашков З. А.
119. Шереметьев А. Г.
120. Шумаускас М. Ю.
121. Юдин П. А.
122. Юркин Т. А.

Партиин XX съездын hунгаhан, Центральна Шалгалтын Комиссиин состав

Абабков Т. И.
Абалин С. М.
Агкацев В. М.
Арушанян Ш. М.
Бабич В. И.
Бойкова А. П.
Виноградов С. А.
Воробьев Г. И.
Горкин А. Ф.
Громов Г. П.
Губин К. А.
Дорошенко П. Е.
Дубковецкий Ф. И.
Жуков Г. А.
Зимянин М. В.
Ибрагимов М. А.
17. Игнатов С. А.
18. Ильичев Л. Ф.
19. Казьмин Н. Д.
20. Каиров И. А.
21. Камалов С.
22. Кидин А. Н.
23. Кириллин В. А.
24. Косяченко Г. П.
25. Кочетов В. А.
26. Кузнецов Ф. Ф.
27. Кузьмин И. И.
28. Кузьмин Н. М.
29. Кулатов Т.
30. Лазуренко М. К.
31. Лукьянов В. В.
32. Малин В. Н.
33. Малинин М. С.
34. Мерецков К. А.
35. Миронова З. В.
36. Москатов П. Г.
37. Московский В. П.
38. Муравьева Н. А.
39. Овезов Б.
40. Озолинь К. М.
41. Орлов М. А.
42. Осипов Г. И.
43. Ососков В. И.
44. Пальгунов Н. Г.
45. Панюшкин А. С.
46. Подзерко В. А.
47. Поликарпов Д. А.
48. Прокконен П. С.
49. Прокофьев А. А.
50. Промыслов В. Ф.
51. Пушкин Г. М.
52. Рожанчук Н. М.
53. Сатюков П. А.
54. Семенов В. С.
55. Симонов К. М.
56. Спиридонов А. М.
57. Суетин М. С.
58. Ульджабаев Т.
59. Чередниченко Е. Т.
60. Шикин И. В.
61. Щербицкий В. В.
62. Юсупов И.
63. Яковлев А. И.

„СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй ...үсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүд“ тухай нүхэр Н. А. Булганинай элидхэл тушаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын

ТОГТООЛ

(1956 ОНОЙ ФЕВРАЛИИН 24-дэ НЭГЭН ДУУГААР БАТАЛАГДАБА)

1. СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй ...гэй оруулhан КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проектые үндэhэ болгон абаха.

2. Директивэнүүдэй проектдэ оруулагдаха заhабаринууд болон нэмэлтэнүүдые хаража үзэхынь тулада съездын комиссие hунгаха.

***

СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй ... съездын Директивэнүүдэй проектдэ оруулагдаха заhабаринууд болон нэмэлтэнүүдые хаража үзэхынь тулада доро дурсагдаhан составтай комисси байгуулха гэhэн шиидхэбэри XX съезд баталба:

...лганин Н. А. (түрүүлэгшэ)
...ристов А. Б.
...йбаков Н. К.
...ляев Н. И.
...недиктов И. А.
...ещев Б. П.
...бровников Н. И.
...орошилов К. Е.
Джавахишвили Г. Д.
Дорошенко П. Е.
Дементьев П. В.
Евсеенко М. А.
Елютин В. П.
Ефремов М. Т.
Жимерин Д. Г.
Завенягин А. П.
Задемидко А. Н.
Зверев А. Г.
Каганович Л. М.
Кальченко Н. Т.
Камалов С.
Кириченко А. И.
Ковригина М. Д.
Косыгин А. Н.
Кочинян А. Е.
Кунаев Д. А.
Кучеренко В. А.
Лаптев Н. В.
Лацис В. Т.
Лобанов П. П.
Ломако П. Ф.
Мазуров К. Т.
Маленков Г. М.
Малышев В. А.
Мальцев Т. С.
Мацкевич В. В.
Микоян А. И.
Михайлов Н. А.
Молотов В. М.
Мюрисеп А. А.
Мыларщиков В. П.
Никитин П. В.
Овезов Б.
Орловский К. П.
Первухин М. Г.
Прокконен П. С.
Рагимов С. Г.
Рудь Г. Я.
Рудаков А. П.
Сабуров М. З.
Соловьев Л. Н.
Суеркулов А.
Суслов М. А.
Тевосян И. Ф.
Тихомиров С. М.
Ульджабаев Т.
Хламов Г. С.
Хруничев М. В.
Хрущев Н. С.
Чернышев В. Е.
Шверник Н. М.
Шелепин А. Н.
Шепилов Д. Т.
Шереметьев А. Г.
Шумаускас М. Ю.
Яснов М. А.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН XX СЪЕЗД

СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа

КПСС-эй XX СЪЕЗДЫН ДИРЕКТИВЭНҮҮД

(1956 ОНОЙ ФЕВРАЛИИН 25-да НЭГЭН ДУУГААР БАТАЛАН АБТАА)

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэбөөр партиин XIX съездын тогтооhон даалгабаринууд амжалтатайгаар дүүргэгдээ гэжэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съезд тэмдэглэнэ.

Үнгэрэгшэ табанжэлэй турша соо СССР-эй промышленностиин бүтээн гаргадаг зүйлнүүд 85 процентээр ехэ болоо, үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалга 91 процентээр нэмээ, тиихэдэ 1955 ондо бүтээгдэhэн машинануудай ба үйлэдбэрилэгдэhэн металлай ниитэ хэмжээн 1950 онойхиhоо 2,2 дахин ехэ болоо. 1940 онойхиhоо 3,2 дахин ехэ промышленна продукци 1955 ондо үйлэдбэрилэгдөө. Хүндэ промышленностиин шухала шухала продукциин талаар — буладай, прокадай, нүүрhэнэй, нефтиин, электроэнергиин, цементын, алюминиин, автомобильнуудай, тракторнуудай ба бусад олон янзын продукциин талаар табадахи табанжэлэй даалгабаринууд үлүүлэн дүүргэгдээ.

Ороohо таряа, малажалай продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилдэг болохын тула Парти, Правительствын зүгhөө ехэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлhэнэй ашаар, социалистическэ хүдөө ажахын эрид ехэ дэбжэлгэ түйлаха арга нүхэсэл хангагдаа. Шэнэ ба боро газар элдүүрилhэнэй ашаар ороohото культуранууд 1950 онойхиhоо 24 миллион шахуу гектар үлүүгээр 1955 ондо таригдаhан байна. Хүдөө ажахын гол культурануудай валовой ургасань дээшэлээ, малажалай продуктнууд бүри ехээр үйлэдбэрилэгдэдэг болоо.

Хүндэ индустримнай амжалтатайгаар хүгжэжэ, хүдөө ажахын продукци улам ехэ боложо, арадай хэрэглэдэг зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэеэ табанжэлэй турша соо 76 процентээр нэмээхэ арга олгогдоо. Энээнhээ харахада, дайнай урда тээхи хэмжээн хоёр дахинhаа ехээр үлүү гараhан болоно. Транспортын талаар табанжэлэй түсэбэй даалгабаринууд үлүүлэн дүүргэгдэээ. Техникээ хододоо нарижуулhанай, үйлэдбэриин эмхидхэлые hайжаруулhанай ба социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлhэнэй үндэhөөр промышленностьда, хүдөө ажахыда, транспортда ажалай бүтээсэ бүри ехэ болоо.

Табадахи табанжэлэй туршада СССР-эй национальна доход 68 процентээр нэмээ, хүдэлмэришэд болон албахаагшадай бодото салин хүлhэн 39 процент, тиихэдэ колхознигуудай бодото олзо доход — 50 процентээр нэмээ. Розничо эд товарай эрьесын талаар табанжэлэй түсэбэй даалгабаринууд үлүүлэн дүүргэгдэээ. Советскэ наука болон культура амжалтатайгаар хүгжөө.

Гэхэ зуура, ажахын зарим hалбаринуудта горьтойхон дутуу дундануудбии байна гэжэ КПСС-эй XX съезд тэмдэглэнэ. Промышленностиин зарим hалбаринуудай хүгжэлтэнь арадай ажахын улам ургажа байгаа эрилтэhээ гээгдэнэ. Хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгөөр табанжэлэй түсэбэй даалгабари дутуу дүүргэгдэээд, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин hалбаринуудай хүгжэлтые, арадай хэрэглэлэй эд товар бүтээн гаргалгые hаатуулhан байна.

Мүнөө сагай наукын болон техникын шэнэ шэнэ түйлалтануудые нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ ба ашаглаха талаар үйлэдбэриин хэдэ хэдэн hалбаринуудта гээгдэл тохёолдоо: промышленность, хүдөө ажахы, транспорт ба барилгадахи механизациин болон автоматизациин хэмжээн үшөөл дутамаг байна.

Промышленностьдахи ба барилгадахи ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ даалгабари дутуугаар дүүргэгдэээ, продукци бүтээхын тулада тон ехэ хүсэн гаргагдадаг байhаар.

Табадахи табанжэлэй түсэбые дүүргэhэнэй ашаар ороной экономическа хүсэ шадал улам ургаад, ажахын социалистическэ системэ бүри ехээр бэхижээ, советскэ арадай байдал улам hайжараа, культурна хэмжээн дээшээ болоо, арадай демократиин оронуудтай СССР-эй ажахын холбоо барисаан ургэдхэгдөө, Советскэ Союзай ба бүхы социалистическэ лагериин уласхоорондын байдал бэхижээ.

Советскэ Союзнай хүсэн түгэс, бүхы талаараа хүгжэhэн социалистическэ үйлэдбэритэй, хэзээ хэзээнэйхиhээ hураггүй ехэ материальна ресурстай, мэргэжэлээр hайн кадрнуудтай болонхой.

Ниитын үйлэдбэри хүгжөөхэ хэрэгтэ түйлаhан амжалтамнай арадай бүхы ажахын бата үндэhэ hуури болодго үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые бүтээлгэеэ эршэмтэй түргэнөөр хүгжөөхэhөө гадна, мүн арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ, ниитын баялитые ехээр арьбадхаха, тиигээд манай орон дотор коммунистическэ общество байгуулха замаар урагшаа үшөө холо дабшаха арга боломжо Советскэ гүрэндэ олгоно.

СССР-эй экономическа гол зорилтые — бүтээн гаргагдаhан продукциин хүн бүхэндэ хүртэсын талаар эгээн хүгжэнги капиталистическэ оронуудые хүсэхэ ба ахижа гараха хэрэгые түүхэтэ богонихон болзор соо амгалан ёhоной экономическа мүрысөөгөөр шиидхэхын тула шухала бүхы арга нүхэсэл мүнөө Советскэ орондо бии гэжэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съезд тоолоно.

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэбэй гол шухала зорилгонууд гэбэл, хүндэ промышленностиие булюу ехээр хүгжөөhэнэй үндэhөөр, техническэ саг үргэлжын дэбжэлтэ ба ажалай бүтээсын ургалта түйлажа, саашадаа арадай ажахын бүхы hалбаринуудай түгэс ургалта хангаха, хүдөө ажахын үйлэдбэриие эрид ехээр хүгжөөн дэбжээхэ, тэрэнэй үндэhөөр советскэ арадай материальна ажана байдалые ба культурна хэмжээе нилээд ехээр дээшэлүүлхэ ябадал түйлаха шухала.

Зургаадахи табанжэл хадаа Советскэ ороной үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые саашадань айхабтар хүсэтэйгөөр хүгжөөхэ, үйлэдбэриин техническэ бүри дээдэ хэмжээндэ арадай ажахын дамжан орохо табанжэл, бүхы хүдэлмэриин шанарай талаараа ехээр hайжарха ба ажахын хүтэлбэриин улам мэргэжэхэ табанжэл болохо ёhотой.

Партиин, советскэ арадай урда табигдаhан гол шухала зорилгонуудые үндэhэ болгожо, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съезд СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа иимэ директивэнүүдые хараална гэбэл:

I. Промышленностиин талаар

1. Табанжэл соохи промышленна продукциин ургалтые 65 тухай процент болохоор тодорхойлхо.

Хара ба үнгэтэ металлургиие, нефтяной, нүүрhэнэй ба химическэ промышленностиие улам хүгжөөхэ, электростанцинуудые хамагhаа түргөөр бариха ябадал хангаха, машина бүтээлгын талаар, илангаяа техническэ эрхим станогуудые, кузнечно-прессын машинануудые, үйлэдбэриин автоматическа түхеэрэлгэ ба приборнуудые бүтээлгын талаар эршэмтэй түргэн ургалта хангаха ябадал — промышленностиин талаар зургаадахи табанжэл соо бэелүүлэгдэхэ түрүүшын ээлжээнэй зорилгонууд мүн гэжэ тоолохо. Табанжэл соо үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые («А» группа) бүтээлгэеэ 70 тухай процентээр нэмээхэ.

Хүн зондо хэрэгтэй эд товар бүтээдэг промышленностиин саашадаа горьтойгоор хүгжэлгэ хангаха. Үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые («Б» группа) табанжэл соо 60 тухай процентээр нэмээхэ гэжэ тогтоохо.

2. 1960 ондо — зургаадахи табанжэлэй hүүлшын жэлдэ—промышленна шухала шухала продукци үйлэдбэрилгын хэмжээе иимэрхүүгээр тодорхойлхо:

		1955 ондо үйлэдбэрилэгдэhэн зүйлнүүдэй хэмжээнтэй жэшэhэн процентээр
ХАРА МЕТАЛЛНУУД		
Шэрэм	53 млн. тонно	159
Булад	68,3 млн. тонно	151
Прокат	52,7 млн. тонно	152
ТҮЛИШЭ БА ЭЛЕКТРОЭНЕРГИ		
Нүүрhэн	593 млн. тонно	152
Нефть	135 млн. тонно	191
Газ	40 миллиард кубометр	388
Электроэнерги	320 миллиард квтч.	188
тэрэ тоодо гидроэлектроэнерги	59 миллиард квтч.	255
ХИМИКАДУУД, МИНЕРАЛЬНА ҮТЭГЖҮҮЛГЭ		
Минеральна үтэгжүүлгэнүүд	19,6 млн. тонно	204
Каустическа содо	1.000 мянган тонно	177
Кальцинированнэ содо	2.420 мянган тонно	168
МАШИНАНУУД БА ТҮХЕЭРЭЛГЭ		
Металлургическа түхеэрэлгэ	280 мянган тонно	163
Химическэ түхеэрэлгэ	208 мянган тонно	184
Нефтеаппаратура	120 мянган тонно	248
Ууралай ба газова турбинанууд	10,5 млн. квт	258
Гидравлическа турбинанууд	2,6 млн. квт.	173
Ууралай, газова ба гидравлическа турбинануудай генераторнууд	11 млн. квт.	243
Металл отолдог станогууд	200 мянган штук	190
Кузнечно-прессын машинанууд	25,8 мянган штук	185
Приборнууд ба тэдэнэй запас частьнууд	7 миллиард түхэригэй	352
Автомобильнууд	650 мянган штук	146
Тракторнууд	322 мянган штук	197
Хүдөө ажахын машинанууд	9,5 миллиард түхэригэй	176
Таряа хуряаха комбайнууд	140 мянган штук	292
Виндроуэрнүүд	50 мянган штук	21 дахин
Электровозууд	550 штук	284
Тепловозууд	1630 штук	12 дахин
Ашаанай магистральна вагонууд	52 мянган штук	151
Пассажирска магистральна вагонууд	2800 штук	158
МОДОН БА БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛНУУД		
Барилгын модон (зөөлгэ)	264 млн. кубометр	134
Хюрөөдэмэл материалнууд	80 млн. кубометр	138
Цемент	55 млн. тонно	245
Шифер	3.050 млн. условно плиткэ	205
Сонхын шэл	155 млн. кв. метр	156
АРАДАЙ ХЭРЭГЛЭЛЭЙ ЗҮЙЛНҮҮД		
Хлопчатобумажна бүд	7270 млн. метр	123
Ноohон бүд	363 млн. метр	145
Лён бүд	556 млн. метр	182
Торгон бүд	1074 млн. метр	204
Хэмэл волокно	330 мянган тонно	299
Оёмол зүйлнүүд	78 миллиард түхэригэй	152
Трикотаж дотор ба гадар хубсаhан	580 миллион штук	135
Гутал	455 млн. паар	152
Элдэб янзын часы	33,6 млн. штук	171
Радиоприёмнигууд ба телевизорнүүд	10,2 млн. штук	255
Гэр доторой холодильнигууд	635 мянган штук	419
Хубсаhа угааха машинанууд	528 мянган штук	608
Оёдолой машинанууд	3780 мянган штук	235
Мотоциклнууд	395 мянган штук	162
Велосипедүүд	4230 мянган штук	147
Саарhан	2722 мянган тонно	146
Мебель	14,6 миллиард түхэригэй	211
Песок-сахар	6530 мянган тонно	191
Мяхан (буйлуулагдаhан)	3950 мянган тонно	178
Загаhан	4200 мянган тонно	157
Малай тоhон, hүөөр хэгдэhэн бусад эдеэнүүд (hүн болгожо бодобол)	25 млн. тонно	185
Ургамалай тоhон	1840 мянган тонно	165
Консервэ	5580 млн. условно банка	178

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН XX СЪЕЗД

СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб ту

КПСС-эй XX СЪЕЗДЫН ДИРЕКТИВЭНҮҮД

(Үргэлжэлэл)

3. Электрификациин хэрэгые саашадань хүгжөөһэнэй, комплексно механизаци ба автоматизаци бэелүүлһэнэй, бүтээсэ ехэтэй шэнэ түхеэрэлгэ болон түрүү технологи нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлһэнэй, хуушарһан түхеэрэлгэ олоор һэлгэһэн, шэнэдхэн һайжаруулһанай үндэһөөр промышленностиин бүхы һалбаринуудтахи үйлэдбэриин техническэ хэмжээе улам дээшэлүүлхэ хэмжээ-ябуулганууды үргэнөөр бэелүүлхэ.

4. Амгалан хэрэгтэ атомай хүсэ ашаглалгые зургаадахи табанжэл соо нилээд ехээр үргэдхэхэ. 1956—1960 онуудай турша соо бүхы дээрээ 2—2,5 миллион киловатт хүсэтэй атомна электростанцинуудые бариха. Атомна электростанцинуудые өөртөө түлишын базагүй районуудта түрүүшын ээлжээндэ бариха. Транспортын талаар хэрэглэгдэхэ атомай хүсэтэй түхеэрэлгэнүүдые тодхохо хүдэлмэри эрхилхэ. Атомна двигательтэй ледоколнуудые бариха. Радиоактивна элшын хүсые промышленностьда, хүдөө ажахыда ба медицинэдэ саашадаа ашаглаха, тайлбарилан хэлэбэл — материалнуудай шанарые хинан шалгаха, ажал хүдэлмэри эрхилхэ ба тэрээниие автоматическа аргаар таарулха, мүн элдэб үбшэн тодорхойлон мэдэхэ ба эмшэлхэ хүдэлмэри үргэнөөр эмхидхэхэ. Научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэридэ тэмдэгтэй атомуудые бүри ехээр хэрэглэхэ. Дозиметрическэ, радиометрическэ аппаратура болон хиналта хэхэ ба ударидаха приборнуудые бүри олоор бүтээн гаргадаг болохо.

5. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриингөө хүсые эрхим һайнаар ашаглаха, хуушарһан түхеэрэлгэнүүдые шэнэдхэн һайжаруулха ба һэлгэхэ, дутуу дундануудаа зайсуулха, тэрэшэлэн предприятинуудаа бүри һайнаар хүдэлмэрилүүлхэ, продукци нэгэ жэгдээр бүтээн гаргаха, материально-техническэ хангалгын ба үйлэдбэреэ түсэблэлгын хэрэг һайжаруулха зэргээр— ашаглагдажа байгаа предприятинуудай продукци бүтээн гаргалгые нилээд ехээр нэмээхэ.

Ехэ болгохо гэжэ хараалһанайнгаа: буладай — 47 процентһээ бага бэшые, шэрэмэй—35 процентһээ, хара металлнуудай прокадай — 40 процентһээ, сэбэр зэдэй —42 процентһээ, цинкын—47 процентһээ, сагаан туулганай —34 процентһээ, алюминиин—20 процентһээ, никелиин — 60 процентһээ, нүүрһэнэй—35 процентһээ, сэбэр нефтепродуктын — 25 процентһээ, аммиагай — 34 процентһээ, каустическа содын — 53 процентһээ, кальцинированнэ содын — 30 процентһээ, автошинэнүүдэй — 24 процентһээ, гидравлическа турбинануудай — 54 процентһээ, трансформаторнуудай — 64 процентһээ, металл отолдог станогуудай —65 процентһээ, автомобильнуудай — 55 процентһээ, тракторнуудай—69 процентһээ, экскаваторнуудай—48 процентһээ, химическэ түхеэрэлгэнүүдэй—35 процентһээ, электровозуудай — 40 процентһээ, пассажирска вагонуудай — 89 процентһээ, кузнечно-прессын машинануудай 29 процентһээ, цементын—32 процентһээ, шиферэй—56 процентһээ, зөөлэн хушалтын—27 процентһээ, сонхын шэлэй —86 процентһээ, картоной—12 процентһээ, саарһанай—56 процентһээ, ноохон бүдэй—39 процентһээ, лён бүдэй—56 процентһээ, арһан гуталай—36 процентһээ, песок-сахарай—63 процентһээ, мяханай—63 процентһээ, консервын—51 процентһээ, ургамалай тоһоной—64 процентһээ бага бэшые, үйлэдбэреэ эрхим һайнаар эмхидхэжэ ба үйлэдбэриин бүхы хүсые ашаглаһанай ашаар абаха.

6. Түүхэй эд, түлишэ, электроэнерги, металл ба бусад материалына баялигууды бүри ашагтай һайнаар гаргашалха, түүхэй эдүүдые буйлуулан болбосоруулгада комплексно арга хэрэглэхэ, түүхэй эд ба материалнуудые гаргашалха нюрмо бага болгохо, шухаг ба үнэтэ түүхэй эд, материалнууд болон үнгэтэ металлай орондо ондоо зүйлнүүдые хэрэглэдэг арга олохо. Хоёрдохёо хэрэглэгдэхэ түүхэй эд, шэнэ түхэлэй арьбан материалнуудые үйлэдбэридөө бүри ехээр хэрэглэхэ. Үйлэдбэрилхэ үедэ, илангаяа голодоһонһоо боложо, материалай гээгдэлгые эрид ехээр хороохо.

7. Ажалай бүтээсэ улам дээшэлүүлһэнэй, түүхэй эд, материал, түлишэ ба электроэнерги багаар гаргашалдаг болоһоной ашаар, алба-захиргаанай болон бусад нэмэлтэ гаргашануудые нилээд хорооһоной үндэһөөр промышленна продукциин өөрынь үные табанжэл соо 17 процентһээ доошо бэшээр химдаруулха.

8. Хүдэлжэ ба баригдажа байһан предприятинуудай минерально-түүхэй эдэй базануудые хэрэгтэй зэргээрнь үргэдхэхэ, түбхын түрүүн ороной зүүн районуудтахи промышленностиие улам хүгжөөхын тула шухала ашагта малтамалнуудай шэнжэлэгдэһэн нөөсын резерв бии болгохо хэмжээтэй геологическа шэнжэлгын хүдэлмэри 1956—1960 онуудта ябуулха.

Шэнжэлэгдэһэн түмэрэй рудагай ба никелиин баян запасай талаар табанжэлэй эхиндэ байһанайнь 30—35 процентын хэмжээтэй, зэдэй, боксидай, титанай, фосфоридай ба борно хэрэгсэлэй 40—45 процентын, ниобиин 50—55 процентын, сагаан ба хара туулганай 55—60 процентын, молибденэй 65—70 процентын, ртутиин 75—80 процентын, нефтиин 65—70 процентын хэмжээтэй ургалта, тэрэшэлэн энергетическэ нүүрһэтэй шахтануудай талмайн хүсэнэй талаар 35—40 процентын, коксо болодог нүүрһэтэй талмайн хүсэнэй талаар—40 процентһээ бага бэшэ хэмжээтэй ургалта хангаха.

Ороной зүүн районуудта нефтьтэй, газтай, үнгэтэ ба шухаг металлнуудтай, титантай, ферромарганец үйлэдбэрилхэ марганецай рудатай шэнэ газарнуудые бэдэрхэ хүдэлмэри бүхы хэмжээгээр үргэдхэхэ. Донецкэ, Печорско, Кузнецкэ ба Урда-Якутска бассейнүүдтэхи кокс болодог нүүрһэнэй, Казахстандахи үнэһөөр бага ба кокс болодог нүүрһэнэй, Союзаймнай Европейскэ хубидахи, Урал ба Дунда Азидахи энергетическэ нүүрһэнэй шэнэ шахтануудые бэлэдхэхэ геологическа шэнжэлэлгын хүдэлмэри бүри эршэмтэйгээр ябуулха.

9. **Хара металлургиин** талаар абабал, хара металлнуудые, илангаяа холисотой булад, бутархай сортын булад, дарамал ба хэблэмэл булад, зэр зэмсэг ба электротехническэ түхеэрэлгэ болодог буладуудые, биметаллическа лист ба профильна соргонуудые бүри эршэмтэй түргэнөөр бүтээхэ ябадал хангаха; хабтагар түмэр ба лентэ матаһан фасонтой хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгэ эмхидхэхэ. Багашаг холисотой булад табанжэл соо тухайлхада 17 дахин, динамна булад—97 процент, трансформаторна булад—2,1 дахин, хабтагар прокат—85 процент, тэрэ тоодо нимгээр хабтайлгагдаһан прокат—2,2 дахин, хүйтөөр хабтайлган дабтаһан түмэр—4 дахин, бутархай сортын прокат—93 процент, дарамал булад —2,1 дахин, ехэ диаметртэй гагнамал соргонууд—2,7 дахин, булад проволоко—3 дахин, юрын проволоко — 2,4 дахин, хүйтөөр дабтаһан лентэнүүд—76 процент, булад аргамжа—80 процент, СССР-эй Хара металлургиин министерствын талаар тулгын түмэр—4,4 дахин ехээр үйлэдбэрилдэг болохо.

1960 ондо электро-булад хайлуулгые 1955 онойхиһоо 79 процентээр, кокс шатаалгые—48 процентээр, түмэрэй руда малтан абалгые—59 процентээр нэмээхэ. 1960 ондо 73 миллион тонно хүрэтэр холимог агломерат үйлэдбэрилхэ.

СССР-эй Хара металлургиин министерствын талаар 1960 ондо доменно ферросплавуудые барандань кислород холижо хайлуулха, бүхы үйлэдбэрилэгдэһэн буладай 40 процент тухайе, тэрэ тоодо конвертернэ буладые, кислород хэрэглэн хайлуулха. Конвертернүүдтэ ба электропеэшэнгүүдтэ дуплекс-процесс хэрэглэн электро-булад үйлэдбэрилгэ эмхидхэхэ. Вакуум хэрэглэн булад хайлуулха ба эюулхэ арга бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ. Центробежнэ ба таһалгаряагүй шахуугаар соргонуудые шудхаха, электролитическэ аргаар нимгэн түмэртэ туулга зайлаха хүдэлмэри улам үргэдхэхэ. Шанарыень һайжаруулха ба хэрэгтэй продукци ехээр гаргажа абаха зорилгоор буладые таһалгаряатүй эюулхэ эрхим арга үргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ. Булад хайлуулдаг пеэшэнгүүдые галда дүрэсэгүй юумээр жэлэхэ хүдэлмэри хэжэ дүүргэхэ.

Капитальна барилга хэжэ, зургаадахи табанжэл соо, тухайлхада 16,8 миллион тонно шэрэм, 15,8 миллион тонно булад, 16,3 миллион тонно прокат, 84 миллион тонно түмэрэй руда бүтээн гаргахаар үйлэдбэри ашаглалгада оруулха. Жэбэрдэггүй булад ба галда шатасагүй сплавуудые үйлэдбэрилхэ хүсэеэ табанжэл соо 3,2 дахин, тэрэ тоодо галда шатасагүй сплавуудые 6 дахинһаа ехээр нэмээхэ. Метизнэ хоёр томо завод бариха ба ашаглалгада оруулха; 800 мянган тонноһоо доошо бэшэ матамал профиль үйлэдбэрилхэ хүсэтэй тусхай цехүүдые байгуулха. Ферросплав үйлэдбэрилдэг заводуудай хүсые бүри ехэ болгохо. Зүүн зүгтэ марганецай руда малтан абаха үйлэдбэринүүдые ашаглалгада оруулха. Түмэрэй ба марганецай рудатай шэнэ газарнуудые оложо, малтан ашагладаг болохо.

10. **Үнгэтэ металлургиин** талаар абабал, 1960 ондо 1955 онойхиһоо 60 тухай процентээр ехэ сэбэр зэд, 2,1 дахин ехэ алюмини, 42 процентээр ехэ сагаан туулга, 77 процентээр дээшэ цинк, 64 процентээр дээшээ никель, 2 дахин ехэ молибденэй зүйлнүүд, 57 процентээр дээшээ вольфрамай концентрат, 2,1 дахин ехэ товарна магни үйлэдбэрилхөөр хараалха. Титан ба шухаг металлнуудые — германи, циркони, ниоби, тантал ба бусадые бүри ехээр үйлэдбэрилдэг болохо. Электронико ба радиотехникэ улам хүгжөөхын, дүрэсэгүй сплавуудые үйлэдбэрилгэ хангахын тула эрхим шанартай үнгэтэ ба шухаг металлнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилэн гаргаха.

Бүри ехэ бүтээсэтэй шэнэ технологическа арганууды: олон шататайгаар, комбинированнэ ёһоор руда шанаржуулха ба гидрометаллургическа гуримаар болбосоруулха, шатааха, электротермическэ ба автоклавна аргануудые хэрэглэхэ, үнгэтэ металлургида кислород ашаглаха ябадал үргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ. Үнгэтэ металлнуудай рудае нэмэл аргаар малтан абалгые 2,2 дахин ехэдхэхэ ба газар дороһоо хэмхэлэн абалгые нилээд үргэдхэхэ. Металл бүри һайнаар илгаха ба сэрнэ кислота үйлэдбэрилхын тула руданууд болон газ соохи серэ хэрэглэн, комплексно аргаар шанаржуулха хүдэлмэри эмхидхэхэ. Үнгэтэ металлнуудые оложо абаха бүри арьбан арга бэдэрхын тула, тэрэшэлэн шухаг металлнуудые ашагладаг технологи улам һайжаруулха, тэдэнэй шэнжэ шанар ба хэрэглэгдэхэ талые бүрин мэдэхэ научно-шэнжэлэлгын ба туршалгын хүдэлмэри бүри ехээр ябуулха.

Алюмини үйлэдбэрилхэ хүсэеэ зургаадахи табанжэл соо тухайлхада 2,7 дахин, сэбэр зэд—50 процент, сагаан туулга — 54 процент, цинк — 1,8 дахин, никель — 1,7 дахин, үнгэтэ металлургиин предприятинуудта сернэ кислота үйлэдбэрилгые—5,2 дахин ехэдхэхэ.

11. **Нүүрһэнэй промышленностиин** талаар абабал, арадай ажахыда түлишэ хэрэглэлтын улам ургажа байгаа эрилтэһээ нүүрһэ малтан абалгын гээгдэлгые усадхан зайсуулха ба гүрэндэ хэрэгтэй болохо зэргээрни түлишын запас байгуулха.

Донецкэ, Кузнецкэ бассейнүүдтэ, Львовско-Волынска ба Экибастузска уурхайнуудта нүүрһэ малтан абалгые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ, тэрэшэлэн Кустанайска областьдахи, Кемеровскэ областиин Итатска нютагтахи нүүрһэтэй шэнэ газарнуудые ашаглажа эхилхэ. Коксологдодог нүүрһэ 1960 он хүрэтэр жэл бүри 118 миллион тухай тонно малтан абадаг болохо.

Нүүрһэтэй газарнуудые олохо ба ашаглаха шэнэ, бүри ехэ үрэтэй арга метод үшөө шангалан бэдэрхэ, түсэблэхэ ба нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ, газарай малтамалнуудые ашагладаг шэнэ техникэ зохёожо дэлгэрүүлхэ, бии байгаа горно машинанууд, механизмуудые бүри һайнаар хэрэглэдэг болохо.

Нүүрһые нээмэл аргаар малтан абалгые улам үргэдхэн, 1960 ондо 122 тухай миллион тонно хүрэтэр нэмээхэ, тэрэшэлэн нүүрһые газар дороһоо гидравлическа аргаар малтан абаха хүдэлмэри эмхидхэхэ.

СССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин министерствын талаар табанжэлэй туршада жэл соо 240 тухай миллион тонно нүүрһэ малтан абаха шахтанууд ба разрезүүдые ашаглалгада оруулха. Шахтануудай нүхэ малталгын ба бусад капитальна хүдэлмэриин болзорые, тухайлхада, хоёр дахин түргэдхэхэ. Хүдэлжэ байһан ба шэнээр ашаглалтада оруулагдаха нүүрһэнэй шахтануудай проектнэ хүсые ашаглаха ябадал түргэдхэхэ. Нүүрһэнэй шанарые улам һайжаруулха, тиигэхын тула фабрикануудта нүүрһэ шанаржуулгые 85 процент хүрэтэр, нүүрһэнэй брикет үйлэдбэрилгэеэ 2 дахин ехэ болгохо.

Нүүрһэнэй үригдэлгые эрид хороохо, нүүрһэ шанаржуулдаг технологи һайжаруулха, бүри ехэ үрэтэй шэнэ арга оложо, нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ.

Шатадаг сланец малтан абалгые 67 процентһээ бага бэшээр, торф малтан абалгые—44 процентһээ, тэрэ тоодо фрезернэ торф — 73 процентһээ бага бэшээр табанжэл соо нэмээхэ.

12. **Нефтяной промышленностиин** талаар абабал, нефть гаргажа абалга ба буйлуулгые түргөөр хүгжөөхэ, сэбэр нефтиин продуктнуудые үйлэдбэрилгэ —2 дахин тухай, түрхидэг тоһо үйлэдбэрилгэ—1,8 дахин ехэ болгохо.

Нефтиин пластда искусственна аргаар нүлөөлдэг метод хэрэглэн, нефть гаргажа абалгын удельнэ хэмжээе 82 процент болгохо. Химдаар нэбтэрдэг пластнуудые гидравлическа ёһоор буталдаг аргая улам һайжаруулха ба үргэнөөр хэрэглэхэ.

Нефтяной, газова скважина малталгын дунда зэргын скоростиие 85 процентһээ бага бэшээр, бэдэрһэн малталга хэхэдээ—95 процентһээ бага бэшээр нэмээхэ. Малтаха хүдэлмэриин үные 30 тухай процентээр химдаруулха.

Шэнжэлэн бэдэрхэ шэнэ, һайн арга методүүдые комплексно ёһоор хэрэглэхэ ба техническэ хэрэгсэлнүүдыень улам һайжаруулха.

Нефть улам ехээр буйлуулан шанаржуулха хүдэлмэри хараалха. **Автотракторна түлишын ба тоһонуудай шанарые һайжаруулха:** бензинэй антидетонационно шанарые улам һайжаруулха, дизельнэ түлишэдэ үлэһэн серэ ба парафиниие улам бага болгохо, автолой ба дизельнэ тоһоной ашаглагдаха шанарые дээшэлүүлхэ. Баригдажа ба һэльбэгдэн заһагдажа байгаа нефть буйлуулгын заводуудта шэнэ, бүри һайн технологическа аргануудые, нефтиин продукт үйлэдбэрилхэ методүүдые нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ.

Нефть буйлуулдаг шэнэ заводуудай, магистральна трубопроводуудай барилтые улам түргэдхэхэ, үныень бүри ехээр химдаруулха. Шэнэ заводуудые бариха зэргээр, нефть даб дээрэ буйлуулха үйлэдбэриин хүсэнэй ургалтые табанжэл соо 45 миллион тонноһоо бага бэшэ, түүхэй нефть илгаруулан буйлуулгые — 26 миллион тонноһоо бага бэшэ байхаар хүгжөөхэ.

13. **Газова промышленностиие али болохоор хүгжөөхэ**, газые химическэ түүхэй эд ба түлишэ болгон арадай ажахыда, мүн тэрэшэлэн ажаһуудалай эрилтэнүүдтэ бүри ехээр хэрэглэдэг болохо. Газ абаха ба үйлэдбэрилхэ ябадалые табанжэл соо, тухайлбал, 3,9 дахин ехэ болгохо. Газай шэнэ уурхайнуудые олохо, геологобэдэрэлгын ба шэнжэлгын хүдэлмэринүүдые улам ехээр хэхэ, табанжэл соо газай промышленна запасые 85—90 процентээр ехэ болгохо.

Газай шэнэ уурхайнуудые: Ставропольско, Шебелинскэ, Степновско уурхайнуудые промышленна талаарнь эдлэхэ ба Сибирьтэхи газай Березовско уурхай ашаглалгые бэлэдхэхэ хэрэг хангаха.

Тухайлбал 9 мянган километр утатай магистральна газопроводуудые байгуулжа, ашаглалгада оруулха, тэдэнэй эгээн томонуудынь: Ставрополь—Москва, Вильнюс ба Рига тээшэ ошоһон аса һалаатайгаар Дашава—Минск—Ленинград, Ставрополь — Невинномысск—Минеральные Воды—Грозный, Шебелинка—Харьков—Курск—Орел—Брянск, Казань—Горький газопроводууд болоно. Березово — Свердловск ба Грозный — Тбилиси газопроводуудые барижа эхилхэ.

14. **Электрификациин** талаар барилгын темпые түргэдхэхэ, шанарыень һайжаруулха; тепловой электростанцинуудай, гидроэлектростанцинуудай, электрическэ болон тепловой сетьнүүдэй техническэ хэмжээе саашадань дээшэлүүлхэ хэрэг хангаха. Промышленостьда электроэнерги улам ехээр хэрэглэдэг болохотой хамта транспорт болон хүдөө ажахые бүри ехээр электрификацилха, мүн тэрэшэлэн городуудые электроэнергеэр хангалга һайжаруулха.

Табанжэл соо турбинна электростанцинуудай ниитэ хүсые, тухайлбал, 2,2 дахин, гидроэлектростанцинуудай хүсые—2,7 дахин ехэ болгохо ба Электростанцинуудай министерствын 35—220 киловольт хүсэтэй электрическэ сетьнүүдые 2,2 дахин ута болгохо.

Куйбышевска болон Сталинградска гидроэлектростанцинуудые бүрин хүсөөрөө хүдэлмэрилдэг болоторыень барижа дүүргэхэ; Волга дээрэ 1 миллион киловатт хүсэтэй Саратовска гидроэлектростанциин барилгые үргэнөөр ябуулха, Кама дээрэ 540 мянган киловатт хүсэтэй Воткинско гидроэлектростанци барижа дүүргэхэ, 900 мянган киловатт шахуу хүсэтэй Нижне-Камска гидроэлектростанциие, Волга дээрэ 800 мянга шахуу киловатт хүсэтэй Чебоксарска гидроэлектростанци барижа эхилхэ.

450 мянган киловатт хүсэтэй Кременчугска ГЭС, 250 мянган киловатт хүсэтэй Днепродзержинскэ ГЭС барижа, ашаглалгада оруулха.

СССР-эй зүүн районуудаар тон томо гидроэлектростанцинуудай барилгые үргэнөөр ябуулха, Ангара дээрэ 660 мянган киловатт хүсэтэй Иркутска гидроэлектростанциие, гүйсэд проектнэ хүсэниинь 3 миллион 200 мянган киловатт байха Братска гидроэлектростанциин түрүүшын ээлжээе, Обь дээрэ 400 мянган киловатт хүсэтэй Новосибирскэ гидроэлектростанциие ашаглалгада оруулха. Енисей дээрэ 3 миллион 200 мянган киловатт хүсэтэй Красноярска гидроэлектростанциие, Обь дээрэ 500 мянган киловатт хүсэтэй Каменска гидроэлектростанциие барижа эхилхэ.

Куйбышевска болон Сталинградска гидроэлектростанцинуудые Центральна, Урда тээхи, Уральска энергосистемэнүүдтэй нэгэдүүлжэ, СССР-эй Европейскэ хубиин энергетическэ нэгэ системэ бии болгохо, энэ зорилгоор 400 киловольт хүсэтэй электродамжуулгын лини байгуулха. Центральна Сибириин (Новосибирскһээ Иркутск хүрэтэр) энергетическэ нэгэ системэ байгуулха хүдэлмэри үргэнөөр хэхэ. Грузинска, Азербайджанска болон Армянска энергосистемэнүүдые нэгэдүүлхэ.

100, 150, 200 мянган киловаттын агрегадуудые тодхожо, тиимэ электростанцинуудые түлишэ абадаг районуудта байгуулжа, заатагүй ехэ хүсэтэй электростанцинуудые бариха аргаар томо энергосистемэнүүдтэ районно тепловой электростанцинуудай хүсые улам ехэ болгохо.

Промышленна предприятинуудые болон томо городуудые саашадань теплофикацилга хангаха, тепловой сетьнүүдые байгуулгын гээгдэл усадхаха.

СССР-эй Европейскэ хубиин энергетическэ нэгэн системэ дотор, мүн бусад томо энергосистемэнүүд дотор арбан процентһээ бага бэшэ электрическэ хүсэтэй ашаглалгын резервнүүдые байгуулха ябадал хараалха.

Электростанцинуудай саашадаа улам ашагтайгаар хүдэлмэрилхын, тэдэнэй үные химдаруулхын зорилгоор үе үе болоод уурал ехээр халаажа, 565° С хүрэтэр температуратай 130 атмосфер ууралай дарасатай байхада хүдэлмэрилхэ түхеэрэлгые тепловой томо электростанцинуудта үргэнөөр хэрэглэхэ, блочно схемэ, котёл-турбинна хэрэглэхэ ябадал хангаха. 600°С температуратай 220 атмосфер ууралай дарасатай байхада хүдэлмэрилхэ 200 мянган киловатт хүсэтэй турбинна блогуудые промышленна ашаглалгада оруулха. 650°С температуратай 300 атмосфер хүрэтэр ууралай дарасатай байхада хүдэлмэрилхэ 300 мянган киловатт хүсэтэй турбинна блок, мүн тэрэшэлэн туршалгын ба промышленна хэдэ хэдэн газотурбинна электростанцинуудые ашаглалгада оруулха. Параметр ехэтэй уурал хэрэглэхэ аргаар бага алмалта үгэдэг, хэдэ хэ...
электростанцинуудые техническэ та...
заһаха.

Ехэ хүсэтэй саг үргэлжын тогоо...
дамжуулха ябадал бэелүүлхэ, энээн...
линградска ГЭС—Донбасс гэжэ саг ...
той электродамжуулгын лини ашаглал...

15. **Химическэ промышленности...**
илангаяа арадай ажахыдахи ондо о...
нуудта техническэ дэбжэлтэ хангаха...
мическэ продуктнуудые үйлэдбэри...
түргэдхэхэ хэрэг хараалха.

Хүдөө ажахын культурануудай ург...
хэ ябадал хангадаг химическэ проду...
лээд ехээр үйлэдбэрилхэ; хүдөө ажа...
нуудай дайсадтай ба үбшэнүүдтэй т...
да концентрированнэ минеральна шэ...
жүүлгэнүүдые, шэнэ, улам ашагтай х...
дые үйлэдбэрилхэ ябадал эмхидхэхэ...
ваннэ фосфорно үтэгжүүлгэнүүдые ...
лион тонно хүрэтэр үйлэдбэрилдэг боло...

Буртаг үбһэнтэй тэмсэхын тулада ...
ехэ хэмжээтэйгээр химикадуудые үйлэ...
хэхэ, тиигэжэ хүдөө ажахын культура...
гын хойноһоо харууһалгада гаргаг...
гэргашые нилээд бага болгохо.

Хүхэртэй (серэтэй) газарнуудые ...
хүхэр-зэдэй рудануудые болон хүхэр...
болбосоруулха аргаар минеральна ү...
дэг зүйлнүүдые—апатитова концентра...
мүн тэрэшэлэн хүхэрэй кислота ба хү...
үйлэдбэрилдэг болохо. Аммиак үйлэ...
хайлбал 87 процентээр, хүхэрэй кисл...
центээр ехэ болгохо.

Техническэ зорилгоор хэрэглэгдэдэг ...
продуктнуудые зургаадахи табанжэлэй ...
тетическэ түүхэй эдээр бүримүһэн һ...
синтетическэ каучук, спирт, юумэ ...
нүүд болон химическэ бусад продукт...
бэрилгэдэ нефтяной, байгаалиин газ...
нефтепродуктнуудые эрид ехээр ашаг...
ябадал химическэ ба нефтяной пром...
тон шухала зорилгонуудай нэгэниинь м...
лохо. Синтетическэ каучук тухайлхада 2,...
үйлэдбэрилдэг болохо. Коксово газ, щу...
солходо гарадаг продуктнуудые бүри һай...
жа химикадуудые улам ехээр үйлэдбэри...

Синтетическэ дабирхай, һайн шанар...
будагуудые пластмасса, электричество...
хэгүй материалнуудые, машина бүтээл...
техникэ болон арадай ажахын бусад ...
та хэрэгтэй синтетическэ материалну...
ехээр үйлэдбэрилдэг болохо, ассорти...
гэдхэхэ. Хэмэл волокно үйлэдбэрилхэ ...
материалнуудые 5,9 дахин ехээр гарга...
Автомобилиин шинэнүүдые тухайлбал 2 ...
үйлэдбэрилдэг болохо.

Химическэ промышленностьда ашаг...
нэ технологическа процессүүдые болон ...
тэй түхеэрэлгэ үргэнөөр нэбтэрүүлэн хэ...
Химическэ промышленностиин ...
предприятинууд дээрэ аммиак ба кауст...
үйлэдбэрилхэ хүсэнүүдые табанжэл со...
1,7 дахин, синтетическэ каучук үйлэдб...
нүүдые—2,3 дахин ехэ болгохо.

16. Бүтээсэ ехэтэй шэнэ янзын түхе...
машинануудые, станогуудые, прессүүд, ...
ба приборнуудые саашадань шудалжа ...
ябадал үргэнөөр хүгжөөхэ хэрэгые ма...
гын талаар эгээн шухала зорилго гэжэ ...
шина бүтээлгын ба металл болбосору...
дукциие табанжэл соо тухайлбал 80 пр...
болгохо.

Машина бүтээлгын предприятинуудай ...
хэмжээе эрид дээшэлүүлхэ. Металл бо...
түхеэрэлгын паркые нилээд шэнэлхэ ба...
заһаха. Машина бүтээлгын предприя...
лэдхэлэй зүйлнүүдые бүтээхэдэ шэнэ, ...
дүүдые улам үргэнөөр хэрэглэдэг боло...
тээсэтэй шэнэ янзын машинануудые бого...
соо бии болгохо научно-шэнжэлэлгын, ко...
болон туршалгын хүдэлмэри үргэнөөр дэл...

Мүнөөнэй эрилтэнүүдтэ тааража лабора...
туршалгын цехүүдые машина бүтээл...
шухала предприятинуудта байгуулха гэжэ...
Машинануудай конструкци һайжару...
гаар, мүн тэдэнэй хэмжээн, шэгнүүрые ...
гохо, холисотой ба бага холисо...
хүнгэн холисонуудые, пластмасс, ар...
кат бүри ехээр хэрэглэдэг болохо, тон ...
малнуудые ба кузнечнэ бэлэдхэлнүүд...
мүнөөнэй арга методүүдые нэбтэрүү...
металлай удельнэ гаргашые дунда жэ...
хайлбал 22 процентһээ бага бэшээр доошо...

Станок бүтээлгэдэ тусхай, онсо тусга...
юумэ хэдэг станок үйлэдбэрилгые ...
автоматическа цехүүд болон заводуу...
матическа ба автоматическа шахуу ...
дые, түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэрилхэ ...
хайлбал 5 дахин ехэ болгохо. Метал...
эгээн түрүү группын станогуудай удель...
табанжэлэй һүүл багта станогуудай ...
ниитэ хэмжээн дотор 50 процентһээ доош...
рэтэр ехэ болгохо; модо болбосоруулдаг п...
ностьда хэрэгтэй түхеэрэлгые, тэрэнэй тоо...
тическа лининүүдые, автоматическа ба авт...
шахуу станогуудые бүри ехээр бүтээн гарга...

Металл отолдог станогуудай үйлэдбэ...
галтатай сасуулхада кузнечно-прессов...
нуудые, шудхалгын түхеэрэлгэнүүдые б...
нөөр үйлэдбэрилхэ ябадал хангаха. ...
прессовэ түхеэрэлгэ, илангаяа хүсэ ехэтэ...
ческа, механическа дабталгын-хэб гаргалг...
гын прессүүдые, хүндэлөөшэнь дабтад...
нуудые, юумэ буулгадаг автомадуудые, ...
до металл электричествээр халааха ав...
нилээд олоор гаргадаг болохо. Кузне...
хүндэ машинануудые дүрбэ дахинһаа ба...
шудхалгын түхеэрэлгэ — найма дахинһа...
шээр бүтээдэг болохо.

Металл отоллог түхеэрэлгэ, кузнечно-пре...
шинанууд болон шудхалгын түхеэрэлгэ, ...
ээлжээндэ автоматическа лининүүдые, ...
агрегатна станогуудые хэдэг заводуудые ...
лаар шухала хүсэнүүдые ашаглалгада ору...

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта)

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН XX СЪЕЗД

ССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа

КПСС-эй XX СЪЕЗДЫН ДИРЕКТИВЭНҮҮД

(Үргэлжэлэл)

шина бүтээлгэдэ бүтээсэ ехэтэй, хүсэд тэлгэдэһэн, топ ехээр автоматизирова рокатна стануудые, түрүүшын ээлжээн ж хабтайлгадаг листовой, сортовой ба үдые, нугархай дүрсэтэй түмэр зүйл е болоод хабтайлгаһан түмэр хэхэ стано рогагналгын бага ба ехэ диаметртай хэхэ агрегадуудые, дабталгын үйлэдбэ хүндэ хүдэлмэри механизацилха ту үйлэдбэрилгэ бүтээхэ хэрэг хангаха. тухеэрэлгэнүүдые табанжэл соо 82 процен болохо.

хүрэтэр ашаа үргэжэ шададаг шахтна то нуудые, геологическа элдэб эрхэ бай эрилхэ нүүрһэнэй комбайнуудые, 25 метр багтааха удхууртай, 100 метр ута экскаватор-драглайнуудые бүтээдэг боло гүнзэгы газарһаа абаха шэнэ янзын ратура бүри олоор бүтээхэ. Үрэмдэлгын байгаа түхеэрэлгые, бүтээсэ ехэтэй га рессоргуудые һэлбэн заһаха ба бүри на шэнэр байгуулха.

промышленностидэ механизацилха ту табанжэл соо хоёрһоо бага бэшэ дахин оло

ическэ машина бүтээлгэдэ ба электротех промышленностьда котельнэ болон турбин удай, электротүхеэрэлгын шанарые ба номическа показательнуудые һайжаруул аар хүдэлдэг турбинануудай, котёл бусад электростанцинуудай түхеэрэлгын е комплексноор автоматизацилжа, ура хэмжээнэй энергетическэ шэнэ түхеэ бадал хангаха, 200 ба 300 мянган хүсэтэй уураар турбинануудые, эдэ тур хэрэглэгдэхэ котёлнуудые, ороолгыень тусхай зүйлтэй уураал турбинануудые хэ мянган киловатт хүсэтэй томо генератор гидроэлектростанцинуудта хэрэгтэй хүсэтэ нуудые зохёожо бүтээдэг болохо. Стацио он транспортна газотурбинануудай түхеэ , мүн тэрэшэлэн газотурбинна нүүдэл цинуудые олоорнь бүтээхэ хэрэг эм

киловольт хүсэтэй переменнэ ток аба түхеэрэлгэ байгуулха научно-шэнжэлэлгын удта туршалгын база эмхидхэхэ; саг үр ток үгэхэ электродамжуулгын ехэ вольтно электротүхеэрэлгэ, электроаппаратура болохо.

электромагнитна аргаар хүдэхэ, 180 тон багтасатай, томо электрошудхалгын пеэ , түмэрэй зүйл хайлуулха, хаамал амһарта ешнүүдые бүтээдэг болохо.

үдэг шахуу силовой тэгшэлэгшэдые, элек хэрэгтэй электричество дамжуулдаг хэ шэнэ материалнуудые бүтээдэг боло органическа ба шэл изоляциинхидээ ехээр хэ болохо. Ехэ вольтно мүнөөнэй түхэлтэй шэнэ а, ехэ вольтно хүсэтэй тэгшэлэгшэдые, тран хэрэгтэй электрическэ ба үнэтэ металлур арадай ажахын бусад һалбаринуудта хэ электротүхеэрэлгэ бүтээхэ үйлэдбэриин база тур дахэхэ.

ическэ болон прибор бүтээлгын промыш илангаяа технологическа процессүүдые хи гуримшуулдаг приборнуудые бүтээлгые али хүгжөөхэ. Табанжэл соо автоматизациин уд ба хэрэгсэлнүүдые бүтээлгэ, тухайлбал, н, тэдэнэй тоодо технологическа процессүүдые ба автоматическаар гуримшуулха приборнуу дахин, счётно ба счётно-аналитическэ машина —4,5 дахин, электрохэмжэлгын приборнуу дахин, оптико-механическа приборнуудые—3 электровакуумна приборнуудые—2,6 дахин олохо. Радиохэмжэлгын приборнуудай номен е үргэдхэхэ, эдэнние турба дахинһаа бага бэ тээдэг болохо.

р бүтээлгын, радиотехникын ба электроникын шэнжэлэлгын болон лабораторна базые хүг тэрэнэй техническэ зэбсэгжэлые эрид һайжа математическа орёо бодолгонуудые бодохо ическа түргэнөөр тооложо гаргадаг машина үйлэдбэриин процессүүдэй хүтэлбэрилгэ ав ацилха счётно-математическа машинануудые заһаха ба үйлэдбэрилхэ хүдэлмэри бүри ехээр . Бүтээгдэдэг приборнуудайнгаа шанарыень уулха, тэдэнээ нарин зүбөөр хүдэлмэрилүүлдэг , физикын, электроникын болон радиотехникын туйлалтануудые хэрэглэжэ, автоматикын шэнэ нүүдые зохёон байгуулха. Полупроводнигуу борнуудай талаар научно-шэнжэлэлгын хүдэл гэнөөр дэлгэрүүлхэ, тэдэнние ажал хүдэлмэри ехээр хэрэглэдэг ба нэбтэрүүлдэг болохо.

жэлэй һүүл багта люминесцентнэ лампануу —15 дахин олоор, крептоново наполненитэй уудые 100 миллион хүрэтэр олоор жэл соо бү болохо.

он һубагтай радиорелейнэ ба кабельна лини шухала аппаратура, хэлхеэ-холбооной процес автоматизацилха аппаратура, радио-холбооной одной холбооной аппаратура, мүн тэрэшэлэн тическа телефонно станцинуудые бүри олоор

промышленна хэрэглэмжын приборнуудые бү йлэдбэриин база үргэдхэхэ зорилгоор зургаада нжэлдэ прибор бүтээлгын 30 заводуудые ба шаглалгада оруулха.

спортна машина бүтээлгэдэ электровозууд бо пловозуудые бүтээлгэ хүгжөөхэ, магистральна уудые бүтээдэг ябадал болюулха; газотурбо е байгуулха. Хүсэ ехэтэ шэнэ тепловозно, су ба стационарна дизельнүүдые олоор бүтээхэ хэ хидхэхэ. Промышленна частотагай переменнэ сетьһээ хангагдаха магистральна электровозуу оор бүтээхэ. 90—100 тонно ашаа тээхэ универ ашаанай вагонуудай, набтар вагонуудай ба нуудай, мүн тэрэшэлэн цементовозуудай кон зохёожо гаргаха. Голдоо подшипнигуудтай окомотивууд болон вагонуудые, мүн тэрэшэлэн сэбэр, һайн байлгаха түхеэрэлгэтэй пассажир гонуудые олоор бүтээхэ.

обильна промышленностьда ашаанай автомо гаргалгые тоогой талаар, тухайлбал, 32 процен нинтэ дээрэ ашаа тээхэ талаарнь—45 процен автобусуудые—88 процентээр, хүнгэн автомо уудые—86 процентээр, автомобильна болон трак прицепүүдые—4,3 дахин, автомобильнуудай за частьнуудые—2,2 дахин олоор гаргадаг болохо. обильнуудай, автобус болон двигательнүүдэй хуушарһан хэбүүдые улам бүри бүхэ шэнэ хэбүүдээр һэлгэхэ. 40—50 тонно хүрэтэр ашаа тээдэг автомобиль-самосвалнуудые бүтээхэ ябадал эмхидхэхэ. Муушье газарта һайнаар ябадаг автомобильнуудые, ашаанай тусгаар автомобильнуудые, нарижуулагдаһан автоприцепүүдые болон элдэб юумэ хэхэ хахадприцепүүдые бүри олоор бүтээдэг болохо.

Тракторна болон хүдөө ажахын машина бүтээлгэдэ пропашной тракторнуудые, тухайлбал, 2,7 дахин олоор бүтээдэг болохо, тракторнуудай технико-экономическа показательнуудые һайжаруулха, гаргаша үлэмжэ багатай, металл бүри багаар хэрэглэдэг гусенична ба колёсно тракторнуудые, самоходно шассинуудые зохёожо ашаглалгада оруулха.

Гидромеханизмуудаар түхеэрэгдэһэн тракторнуудые бүтээхэ, промышленностиин, барилгын ба хүдөө ажахын эрилтэнүүдтэ хэрэглэгдэхэ 140 ба 250 мориной хүсэтэй тракторнуудые үйлэдбэрилдэг болохо.

Оронойнгоо хүдөө ажахын ондо ондоо зононуудай эрхэ байдалда тааруулһан ургамал тарилгын, малажалай ба хүдөө ажахын бусад һалбаринуудай хүдэлмэриие комплексноор механизацилхын тулада хүдөө ажахын машинануудые бүри олоор бүтээхэ, энэ табанжэлдэ навесной ба навесной шахуу машина, зэмсэгүүдые гол түлэб гаргадаг болохын тулада хүдөө ажахын навесной ба навесной шахуу машинануудые, тракторнуудта хэрэгтэй зэмсэгүүдые үргэн олоор зохёохо ба үйлэдбэрилэ нэбтэрүүлхэ, эдэ машинануудаа тракористын сэхэ шууд хүтэлбэрилхэ механизмуудые прицепной машинануудай конструкцида нэбтэрүүлхэ.

Ороохо тариа хуряалгын хүдэлмэри тус тустань хэхэ машинануудые—юрын жаткануудые (виндроуэрнүүдые), мүн тэрэшэлэн ороохоной комбайнуудта шагтагалдаг подборщигуудые нилээд олоор бүтээдэг болохо.

Малажалай фермэнүүдтэхи хүшэр хүндэ хүдэлмэринүүдые механизацилхын тулада машина зэмсэгүүдые улам олоор бүтээхэ, тэжээл бэлэдхэдэг прессподборщигуудые, үбһэ тэжээл суглуулан сомогшодые болон бусад машинануудые, үтэгжүүлгэ оруулдаг, буртаг үбһэнтэй, хүдөө ажахын ургамалнуудай дайсадтай тэмсэдэг арга үргэнөөр хэрэглэхэ машинануудые, мүн тэрэшэлэн юумэ тээдэг-буулгадаг механизмуудые бүри олоор бүтээхэ.

Илангаяа шииг пойто ехэтэй районуудта хүдэлмэрилхэ, баян ургасатай, ута солоомотой культурануудые хуряахын тулада шэнэ түхэлэй прицепной, самоходно ба прямоточно тарианай комбайнуудые, мүн тэрэшэлэн кукуруза хуряалгын, хлопок, хартаабха хуряалгын ба хүдөө ажахын бусад машинануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ.

Ниитэ машина бүтээлгын һалбаринуудта химическэ промышленностиин хэрэглэхэ бүтээсэ ехэтэ түхеэрэлгэ үйлэдбэрилхэ ябадал нилээд үргэдхэхэ. Хара металлургида час соо 10—30 мянган кубическа метр хүсэтэй кислородно түхеэрэлгэнүүдые бэлэдхэлгэ шудалха.

Электровакуумна, кабельна, электротехническэ болон саарһанай промышленностьда бүтээсэ ехэтэй технологическа шэнэ түхеэрэлгэ үйлэдбэрилхэ ябадал шудалха; бүд нэхэлгын ба хүнгэн промышленностьда ткацка шэнэ автомадуудые, саг үргэлжэ бүд гоёолгын, хэмэл волокно ба арһа үйлэдбэрилгын комплексно агрегадуудые болон бүри түргэнөөр хүдэлмэрилхэ бусад түхеэрэлгые бүтээхэ ябадал шудалха. Эдеэ хоолой промышленностьда шэнэ түхэлэй автоматическа түхеэрэлгэ, эдеэ хоол хүргэхэ түхеэрэлгэ, судианууд болон загаһа болбосоруулдаг предприятинууд дээрэ загаһа болбосоруулдаг механизацилха түхеэрэлгэнүүдые бүри олоор бүтээдэг болохо.

Барилгын ба харгы замай машина бүтээлгые улам хүгжөөхэ. Экскаваторнуудые, тухайлбал, 3 дахин олоор, автогрейдернүүдые—4 дахин, түмэрбетонно зүйлнүүдые бэлэдхэхэ комплектнэ түхеэрэлгэ—5 дахин, ханын ба бетонно томо блогуудые хэхэ түхеэрэлгэ—10 дахин олоор гаргадаг болохо. Цементнэ промышленностьда ба автоматизированнэ бетонно заводуудта зорюулан бүтээсэ ехэтэй комплектнэ түхеэрэлгэ, мүн тэрэшэлэн барилгын механизированнэ зэмсэг үйлэдбэрилгые үргэдхэхэ.

Судна барилгада табанжэл соо далайн ашаанай суднануудые болон танкернуудые 30 үлүүтэй процент олоор бүтээдэг болохо, загаһанай олзоборилгын ба приёмно-транспортна суднануудые, тухайлбал, 3,9 дахин олоор бүтээдэг болохо. Далайн самоходно ашаанай суднануудай скоростние ба ашаа тээхэ шадал нилээд ехэ болгохо. 5—10 мянган тонно ашаа тээжэ шадаха мүнөөнэй далайн ашаанай теплоходуудые, 20—25 мянган тонно ашаа тээжэ шадаха танкернуудые, гол мүрэнүүдэй ба нуурнуудай, 1200—2200 мориной хүсэтэй буксирнуудые, 600—1200 мориной хүсэтэй пассажирска теплоходуудые, кит агнадаг түргэн ябадаг суднануудые, мүн тэрэшэлэн далайн китобойно базануудые, холодильнигтай траулернуудые, сельдь хадагалха базануудые, хүнүүдые шэрэхэ далайн суднануудые, лесовозуудые бүтээхэ ябадал хангаха. Загаһа хүргэхэ түхеэрэлгэтэй ба холодильнигтай далайн суднануудые олоор бүтээхэ, түмэрбетонно суднануудые олоор бариха ябадал эмхидхэхэ.

17. Барилгын материалнуудай промышленностиин талаар гол зорилго хадаа хабсаргахада зохид һайн, барилгын шанар һайнтай ба үнэнь бага байха ябадал хангамаар тиимэ материалнууд болон зүйлнүүдые үйлэдбэрилгые үргэнөөр хүгжөөхэ гэжэ тоолохо, тэрэнэй тулада цемент, хабсаргагдадаг түмэрбетонно зүйлнүүдые болон ханын блогуудые, хаалта хэхэ зүйлнүүдые, санитарно-техническэ түхеэрэлгэнүүдые болон гоёолтын материалнуудые үйлэдбэрилгын түргэнөөр ургаха ябадалые хараалха. 1955 онтой сасуулхада 1960 ондо хабсаргалтын түмэр-бетонно конструкцинууд болон деталнуудай үйлэдбэрилгые, тухайлбал, 5,8 дахин, извёстко —2,1 дахин, зөөлэн хушалта—1,9 дахин, ханын материалнуудые—2,4 дахин, руднабэшэ барилгын материалнуудые—1,8 дахин ехэ болгохо.

Эрхим шанартай, түргэнөөр хатадаг цемент үйлэдбэрилгые үргэдхэхэ. Заводуудые мэргэжүүлхэ, үйлэдбэриин процессүүдые һайжаруулха аргаар түмэр-бетонно зүйлнүүдэй заводуудай бүтээсые ехэ болгохо. Нимгэн ханатай, хүнды, һайнаар нягтаруулан хэгдэһэн түмэрбетонно конструкцинууд болон детальнуудые, мүн тэрэшэлэн түмэр-бетонно соргонуудые олоор бүтээн гаргаха ябадал эмхидхэхэ. Вибрационно тээрмээр буталагдаһан түүхэй эдээр барилгын материалнуудые үйлэдбэрилгэ эмхидхэхэ. Ханын болон гоёолтын материалнуудай, шифер, зөөлэн хушалта, сонхын шэл болон санитарно-техническэ зүйлнүүдэй шанарые горьтойгоор һайжаруулха.

Шулуу, хайр, элһэ бэлдэхэ ба үйлэдбэрилхэ хэрэгэй гээгдэлые усадхаха. Хайр үйлэдбэрилхэ талаар буталалгын, сортировочно томо районно заводуудые байгуулха; барилгын руднабэшэ материалнуудые һайжаруулха ябадалые нэбтэрүүлхэ ба тэдэнэй өөрынь үные химдаруулха.

Нютагай барилгын материалнуудаар колхозуудай эрилтые үлэмжэ хүсэдөөр хангахын зорилгоор ханын материалнуудые, черепицэ, извёстко, хулһаар хэгдэһэн хабтагайнуудые болон нютагай барилгын бусад материалнуудые үйлэдбэрилгэ шухала хэмжээнэй зэргээр хүгжөөхыень колхозуудта һайшаан дурадхаха.

18. **Ой модоной промышленностиин** саашанхи хүгжэлтэ хангаха. Табанжэл соо СССР-эй Ой модоной промышленностиин министерствын талаар хэрэгсэлэй модо шэрэлгын хэмжээе, тухайлхада, 42 процентээр ехэ болгохо, тэрэнэй тулада модо шэрэхэ талаар 82 миллион кубометр багтааха хэмжээтэй үйлэдбэриин хүсэнүүдые ашаглалгада оруулха, ой модоор элбэг районуудта модо бэлэдхэл хүгжөөлгын ба модо хюрөөдэлгын заводуудые барилгын темпые түргэдхэхэ. 16,5 миллион кубометр хюрөөдэһэн модон материалнуудые үйлэдбэрилхэ хүсэнүүдые 1956—1960 онуудта ашаглалгада оруулха. Сезоноор хүдэлмэрилдэг леспромхозуудые бүхэли жэл соо хүдэлмэрилдэг, саг үргэлжын хүдэлмэришэдтэй предприятинууд болгохо ябадалые бэелүүлхэ. Ой модоной промышленностьда түхеэрэлгэ хэрэглэлгые эрид һайжаруулха, тэрэнние үлэмжэ ехэ бүтээсэтэй машинанууд болон механизмуудаар зэбсэгжүүлхэ.

19. **Саарһанай болон модо үйлэдбэрилгын промышленностиин** горьтойхон хүгжэлтэ хараалха. Типографска саарһа үйлэдбэрилгые, тухайлбал, 60 процентээр ба газетын саарһа—51 процентээр ехэ болгохо, картон—2,8 дахин, гидролизно болон сульфитна спирт үйлэдбэрилгые 2,3 дахин ехэ болгохо. Хэблэлэй нимгэн саарһа, орёолтын саарһануудые үйлэдбэрилгэ үргэдхэхэ, амһарта ябталалгын шэнэ зүйлэй саарһануудые болон картон бүтээн гаргадаг болохо. Целлюлозо, хүсэд бэшэ целлюлозо болон модоной гидролиз үйлэдбэрилгын һайн аргануудые нэбтэрүүлэн хэрэглэхэ.

Хулһа хэрэглэдэг газарта целлюлозно шэнэ заводуудые болон картонно фабрикануудые бариха.

Целлюлозно-саарһанай, модон-химическэ болон гидролизна промышленностиин продукци үйлэдбэрилхын, мүн тэрэшэлэн модон-һэбэрдэһэтэ хабтагайнуудые, барилгын детальнуудые болон искусственна модон материалнуудые үйлэдбэрилхын тулада намаата модонуудые ба модо хюрөөдэлгэһөө, модо үйлэдбэрилгын промышленностьһаа болон модо бэлэдхэлһээ гарадаг модоной хаядаһануудые ехээр хэрэглэдэг болохо.

20. **Хүнгэн промышленностиин** талаар үргэн хэрэглэлэй промышленна товарнуудай үйлэдбэрилгые саашадань ехэдхэхэ гэжэ хараалха, промышленна товарнуудай шанарые болон ассортиментые, мүн тэрэшэлэн гадаада талын гоёолтые горьтойгоор һайжаруулха.

Эльбээргэтэй, меланжева, хүнжэлэй, декоративно-мебельнэ хлопчатобумажна бүдүүдые, сэбэр ноохон камвольно бүдүүдые, жаккардова бүдүүдые, костюмай болон штапельна волокноһоо платиин бүдүүдые, оймһоной эрхим шанартай зүйлнүүдые, торгон трикотажна дотор хубсаһа, ноохон, холисотой ноохон гадар хубсаһа, оёдолой зүйлнүүдые болон элдэб янзын гутал хубсаһануудые үйлэдбэрилгэ ехэдхэхэ.

Искусственна волокно үйлэдбэрилгые үргэнөөр эмхидхэжэ, тэдэнние бүтээн гаргалгые 1960 ондо 330 мянган тонно хүрэтэр ехэдхэхэ, тэрэ тоодо капрон, хлорин, анид, лавсан болон нитрон мэтын синтетическэ волокнонуудые 44 мянган тонно хүрэтэр гэхэ гү, али 1955 онтой сасуулхада 5 дахин ехэ болгохо. 1960 ондо шэл волокно үйлэдбэрилэн гаргалгые 5 мянган тонно болгохо ба искусственна арһа — 51 миллион квадратна метр болгохо.

Искусственна волокнонуудые үйлэдбэрилхэ ба болбосоруулха талаар, тусхайлбал, синтетическэ волокно үйлэдбэрилхэ талаар, мүн тэрэшэлэн үйлэдбэриин цикл хороодог ба түүхэй эд гаргашалгые доошолуулдаг алмалтатай технологическа процессүүдые зохёохо талаар научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэринүүдые үргэдхэхэ. Бүд нэхэлгын болон хүнгэн промышленностиин предприятинууд дээрэ түүхэй эдэй гээлтые горьтойгоор хороохо.

1956—1960 онуудта капитальна барилгын тоодо оруулан, тухайлбал, 3.166 мянган нэхэлгын ээрүүлнүүдые, бүд нэхэлгын 95 мянган станок, мүн тэрэшэлэн 255 мянган тонно искусственна волокно үйлэдбэрилхэ хүсэтэй ба 85 миллион паар гутал оёхо хүсэтэй түхеэрэлгэнүүдые ашаглалгада оруулха.

21. **Эдеэ хоолой промышленностиин** талаар хүдөө ажахын түүхэй эдэй ресурснуудай ургаһан ябадалтай тааралдуулан эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үйлэдбэрилгые саашадань ехэдхэхэ, продукциин шанарые һайжаруулха ба ассортиментыень үргэдхэхэ, эдеэ хоолой зүйлнүүдэй шанарые гутаахагүйгөөр хубаарилан, ябталалгын эрхим аргануудые хэрэглэхэ гэжэ хараалха.

Малай тоһо үйлэдбэрилгые 56 процентээр ба һүнэй продуктнуудые үйлэдбэрилгэ 2,7 дахин ехэ болгохо.

Сахар болон ургамалай тоһоной нэмэлтэ ресурснуудые абахын зорилгоор 1956—1960 онуудай турша соо свёкловична патокын сахарые абаха сепарационно аргануудые ба тоһото ургамалнуудай үрын тоһые абаха экстракционно аргые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ.

Далайһаа загаһа барилга ехээр хүгжөөхэ ябадалые хангахын тулада загаһанай промышленностиие загаһа барилгын мүнөө үеын томо суднануудаар зэбсэгжүүлхэ талаар хүдэлмэри үргэлжэлүүлхэ. Загаһа бэдэрэлгын ба барилгын томо суднануудые радионавигационно болон гидроакустическа приборнуудаар, мүн тэрэшэлэн загаһа барилгын ба үйлэдбэрилгын хүдэлмэриие механизацилхын тулада шэб шэнэ түхеэрэлгэнүүдээр зэбсэгжүүлхэ. Суднанууд дээрэ продукци бэлэн болгоод, худалдахыень портнуудта абаашажа боломоор тиимэ холодильна түхеэрэлгэнүүдтэй ба загаһа үйлэдбэрилгын бусад түхеэрэлгэнүүдтэй загаһа барилгын траулернуудаар загаһанай промышленностиие хангаха.

Оронойнгоо уһа голнууд соо загаһанай запасуудые бүтэн байлгахын, ехэ болгохын тулада загаһа үсхэбэрилгын-мелиоративна хүдэлмэринүүдые ехэ хэмжээтэйгээр бэелүүлжэ, загаһанай запасуудые ехэ болгохо байгаалиин эрхэ нүхэсэл һайжаруулха, промышленна ашагтайгаар загаһа үсхэбэрилгые ба үнэтэ загаһануудые ондоо газарнуудта тааруулан нютагжуулха ябадалые саашадаа хүгжөөхэ хэрэгые хараалха.

Эдеэ хоолой промышленностиин бүхы һалбаринуудта түүхэй эдэй болон бэлэн продукциин гээлтэ хоролтодо оролгые горьтойхоноор доошолуулха ябадалые хангаха.

Зургаадахи табанжэлэй үедэ капитальна барилгын тоодо оруулан, тухайлбал, удаадахи хэмжээнэй үйлэдбэриин хүсэнүүдые ашаглалгада оруулха гэбэл: 708 мянган центнер сахарна свёкло ба 2.335 тонно тоһото үрэ сүүдхэдээ үйлэдбэрилхэ; жэлдээ 957 миллион банка үрэтэ жэмэсэй болон фруктово консервнүүдые ба 300 миллион банка загаһанай консервнүүдые үйлэдбэрилхэ, халаан соо 2.279 тонно мяха, 313 мянган банка мяханай болон 379 мянган банка һүнэй консервнүүдые үйлэдбэрилхэ, халаан соо 2.350 тонно һү сыр, тоһон болгохо.

II. Үйлэдбэриин процессүүдые механизацилха ба автоматизацилха талаар

1. Саашанхи техническэ дэбжэлтэ хангахын, үйлэдбэриин бүтээсые дээшэлүүлхын ба ажалай условинуудые хүнгэдхэхын зорилтоор хүдэлмэринүүдые механизацилгын темпые ехээр түргэдхэхэ ба промышленностьда үргэн ехэ хэмжээтэйгээр үйлэдбэриин процессүүдые автоматизацилха ябадалые нэбтэрүүлхэ.

Промышленностиин бүхы һалбаринуудта гол ба туһалбариин хүдэлмэринүүдые комплексноор механизацилгые үргэн ехэ хэмжээтэйгээр бэелүүлхэ. Ашалга-буулгалгын хүдэлмэринүүдые комплексноор механизацилгада тусхай анхарал хандуулха.

Зарим нэгэн агрегадууд болон операцинуудые автоматизацилгаһаа цехүүдые, технологическа процессүүдые автоматизацилгада ба хүсэд автоматизированнэ предприятинуудые байгуулха ябадалда шэлжэн орохо. Энергосистемэнүүд дотор, нефтиин олзоборинууд дээрэ болон бусад үйлэдбэринүүдтэ түхеэрэлгэнүүдые холо газарһаа хүдэлгэхэ ба хиналта болон хүтэлбэриие телемеханизациин аргаар бэелүүлхэ ябадалые саашадаа нэбтэрүүлгэ хангаха.

2. Үйлэдбэриин процессүүдые комплексноор механизацилха ба автоматизацилха хэрэгые үргэнөөр хүгжөөхэ тушаа хараалагдаһан хэмжээ-ябуулгануудтай дашарамдуулан технологическа процессүүдые нарижуулха ба үйлэдбэриин эмхидхэлые һайжаруулха тушаа шухала хүдэлмэриие нэгэ доро ябуулха. Тиихэтэй хамта үйлэдбэриин таһалгаряагүй ба поточно аргануудай удельнэ хэмжээе горьтойхоноор ехэдхэжэ, ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые эсэгэ ороной болон хилын саадахи техникын эрхим туйлалтануудай хэмжээндэ хүрэтэр хүнгэдхэхэ ябадалые туйлаха. Промышленностиие механизациин болон автоматизациин шухала хэрэгсэлнүүдээр ба приборнуудаар хангаха; бни байһан түхеэрэлгэнүүд болон механизмуудые ашаглаха ябадалые горьтойгоор һайжаруулха.

3. Промышленностиин һалбаринуудай талаар үйлэдбэриин процессүүдые механизацилха болон автоматизацилха тушаа удаадахи гол даалгабаринуудые хараалха.

Хара металлургида — мартеновскэ пеэшэнүүдые хүдэлгэхэ ябадалые горьтойгоор автоматизацилгые бэелүүлхэ, прокатна, коксохимическэ, галда шатасагүй болон метизнэ үйлэдбэриин технологическа процессүүдые комплексноор механизацилха ба автоматизацилха ябадалые бэелүүлхэ, доменно пеэшэнүүдые хүдэлгэхэ хэрэгые комплексноор автоматизацилжа эхилхэ. Ашаглагдажа байгаа 40-һөө үсөөн бэшэ прокатна болон трубопрокатна стануудые автоматизацилха хэрэгые бэелүүлхэ. Газар дорохи транспортые диспетчерскэ аргаар хүдэлгэхэ ба газар дорохи хүдэлмэринүүд дээрэ, түмэрэй-рудна болон марганцева томо шахтанууд дээрэхи гол машинанууд болон механизмуудые холо газарта байгаад хүдэлгэхэ ябадалые бэелүүлхэ.

Үнгэтэ металлургида—зэдэй промышленностьда туяатуулдаг ба холисоһоонь сэбэрлэдэг пеэшэнүүдые автоматизацилха ябадалые дүүргэхэ; туулганай, цинковэ, никелевэ промышленностьда болон шухаг металлнуудай промышленностьда шахтна болон хоолойто пеэшэнүүдые автоматизировалхэ; шанаржуулгын томо фабриканууд дээрэ буталалгын, жэжэ болголгын, флотациин процессүүдые комплексноор автоматизацилха ябадалые нэбтэрүүлхэ, мүн тэрэшэлэн үнгэтэ металлургиин гол руднигууд дээрэ үйлэдбэриин процессүүдэй хиналтые автоматизацилха, руда суглуулха болон шэрэхэ процессүүдые холо газарта байгаад эрхилхэ, слиповэ үргэлгын ба туһалбариин тодхолгонуудай хүдэлмэриин процессүүдые холо газарһаа хүтэлбэрилхэ.

Нүүрһэнэй промышленностьда—нүүрһэ малтан абалгые комплексноор механизацилга бэелүүлхын тулада хушалтануудые хэхэ ба сэбэрлэлгын нүхэнүүд дотор конвейернүүдые иишэ тиишэнь ябуулха хэрэгые механизацилха ябадалые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, налагараар болон ташуугаар газарайнь хэмхэрэн унадаг газарта нүүрһэ малтан абалга механизацилгые саашадань хүгжөөхэ ябадал хангажа, энээнние түрүүшын ээлжээндэ Донецкэ, Кузнецкэ болон Карагандинска бассейнүүдтэ хүсэд бэелүүлхэ. Бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулхадаа нүүрһэ болон шорой ашаха хүдэлмэриие механизацилжа дүүргэхэ. Газар дорохи хүдэлмэринүүдтэ, шахтанууд дотор ба шанаржуулгын фабрикануудта автоматизациие, машинанууд болон механизмуудые холо газарһаа хүдэлгэхэ ябадалые бүхы хэмжээгээр үргэдхэхэ. Нүүрһэ малтан абадаг газарнуудта хүсэтэ түхеэрэлгэнүүдые ашаглажа, хүдэлмэринүүдые комплексноор механизацилха ябадал хангаха. Газар малталгада тулгануудай дунда металлическа болон түмэр-бетонно тулгануудые горьтойгоор олошоруулжа, тулгын модо гаргашалха ябадалые хорооохо.

Фрезернэ торф малтан абалгые комплексноор механизацилха тушаа, мүн тэрэшэлэн монсогор торф малтан абаха, дэлгээжэ хатааха, суглуулха ба ашаха ажал механизацилха тушаа, транспортна газарыень бэлэдхэлгын ба туһалбариин хүдэлмэринүүдые механизацилга дүүргэхэ.

Нефтяной промышленностьда—нефтяной скважинануудые малтахадаа табилга-үргэлгын хүдэлмэринүүдые үргэн хэмжээтэйгээр механизацилха ба автоматизацилха ябадалые бэелүүлхэ; нефть абаха ба зөөбэрилхэ хүдэлмэринүүдые автоматизацилжа дүүргэхэ; ашаглагдажа байһан заводууд дээрэхи процессүүдые хиналта ба эрхилэлгые автоматизацилга үргэнөөр нэбтэрүүлхэ ба нефть үйлэдбэрилгын шэнэ баригдажа байһан заводууд дээрэ комплексно автоматизаци нэбтэрүүлхэ. Нефтяной болон уһа абалгын скважинануудые болон нефтегазопроводуудые холын газарһаа хинаха ба централизованноор хүдэлгэхэ аргануудые зарим газарта бэелүүлхэ. Скважинануудые үрэмдэн барихадаа вышечно-хабсаралгын хүдэлмэринүүдые механизировалхэ, бэдэрэлгэ хэхэдээ суглуулагдадаг ба задалагдадаг, нүүдэл барилгануудые хэрэглэхэ.

Электростанцинуудай талаар—гидроэлектростанцинуудые телемеханическа аргаар хүдэлгэхэ хүдэлмэринүүдые дүүргэхэ; 2—3 жэлэй турша соо гол энергетическэ системэнүүд болон томо подстанцинуудые телеуправленитэй болгохо. Зургаадахи табанжэл соо баригдажа эхилһэн бүхы тепловой электростанцинууд

(Үргэлжэлэлынь 4 дэхи нюурта)

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН XX СЪЕЗД

СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб ту

КПСС-эй XX СЪЕЗДЫН ДИРЕКТИВЭНҮҮД

(Үргэлжэлэл)

дээрэ хүтэлбэрилгыень комплексноор автоматизацилха гэжэ хараалха.

Машина бүтээлгэдэ—үйлэдбэриин процессүүдые, түрүүшын ээлжээндэ шудхалаагай болон кузнечно-прессовэ үйлэдбэридэхи процессүүдые механизацилга болон автоматизацилгые горьтойгоор үргэдхэхэ. Тон олоорнь бүтээдэг үйлэдбэридэхи термическэ пэшэнүүдэй тепловой режимүүдые хүсэд автоматизацилга бэелүүлхэ; хайлуулгадаха модельнүүдээр шудхалаагай комплексно механизированнэ цехүүдые байгуулха. Зургаадахи табанжэл соо 220-hoo үсөөн бэшэ автоматическа болон автоматическа шахуу лининүүд ба цехүүдые ашаглалгада оруулха.

Электротехническэ промышленностьда—электродвигательнүүдые хабсаргалга автоматизацилха ба кабельнүүдые үйлэдбэрилхэ хүдэлмэринүүдые механизацилха ябадал нэбтэрүүлхэ.

Радиотехническэ промышленностьда—радиоаппаратурын болон вакуумна приборнуудай детальнуудые олоорнь үйлэдбэрилгые үргэнөөр механизацилха ба автоматизацилха ябадал хангаха.

Химическэ промышленностьда—цехүүд болон заводуудые, түрүүшын ээлжээндэ сернэ болон азотно кислота, кальцинированнэ содо үйлэдбэрилгын заводуудые комплексноор автоматизацилжа захалха: сернэ кислота үйлэдбэрилхэ автоматизированнэ цехые барижа, ашаглалгада оруулха.

Барилгада—газар малталгын, ашалга-буулгалгын хүдэлмэринүүдые, мүн тэрэшэлэн конструкцинуудые хабсаргаха хүдэлмэринүүдые комплексноор механизацилга гол түлэб дүүргэхэ. Гоёолтын ба барилгын бусад хүдэлмэринүүдые комплексноор механизацилгые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ.

Барилгын материалнуудай промышленностьда — рудна бэшэ барилгын материалнуудые оложо абаха хүдэлмэрие комплексноор механизацилха бэелүүлхэ. Цементнэ промышленностьда үйлэдбэриин технологическа процессүүдые үргэн хэмжээтэйгээр автоматизацилха, шифер, керамическа зүйлнүүд, радиаторнууд болон санитарно-техническэ түхеэрэлгэнүүд ба бусад зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэдэ поточно-механизированнэ процессүүдые нэбтэрүүлхэ.

Ой модоной промышленностьда—модо бэлэдхэлэй гол хүдэлмэринүүдые комплексноор механизацилха ябадалые дүүргэхэ ба түhалбарин хүдэлмэринүүдые үргэнөөр механизировалхэ; модо шулаха талаар ажал ехэтэй ба хүшэр хүдэлмэринүүдэй ехэнхи хубиие ой соонь хэхын орондо модо шэрэхэ харгынуудай доодо складуудта болон модо ашалгын базануудта хэдэг болохо; доодо складууд дээрэхи хүдэлмэринүүдые комплексно аргаар механизацилгые үргэн ехэ хэмжээтэйгээр бэелүүлхэ. Ехэ ашаа шэрэхэ хүсэтэй ба хааһаашье ябадаг автотягачнууд болон автомобилиуудые модо зөөлгэдэ хэрэглэдэг болохо. Модоной хаядаһануудые хэрэглэн хүдэлмэрилдэг электростанцинуудые байгуулжа, тэрэ аргаар модо бэлэдхэл дээрэ бата һайн энергетическэ база байгуулха.

Саарһанай болон модо үйлэдбэрилгын промышленностьда—целлюлозно-саарһанай ба гидролизно үйлэдбэриин гол шухала технологическа процессүүдые автоматизировалхэ; тус үйлэдбэриин участогууд болон цехүүдые комплексноор автоматизацилга бэелүүлхэ; мебель үйлэдбэрилгэдэ автоматическа болон автоматическа шахуу лининүүдые байгуулха, нэбтэрүүлхэ.

Бүд нэхэлгын промышленностьдо — табанжэл соо бүд нэхэлгын бүхы станогуудай 60 процентыень автоматическа станогууд болохо, үйлэдбэриин процессүүдые автоматическаар эрхилжэ, бүдүүдые гоёолгын поточно-агрегированнэ аргануудые, мүн тэрэшэлэн бүд нэхэлгын предприятинуудай дээрэ ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые комплексноор механизацилха нэбтэрүүлхэ; хлопок сэбэрлэлгын заводууд дээрэхи ба хлопок бэлэдхэлгын пунктнууд дээрэхи ажал ехэтэй ба хүндэ хүдэлмэринүүдые механизацилха дүүргэхэ.

Арhа-гуталай промышленностьда түүхэй арhа элдүүрилхэ ба гутал оёдог хүдэлмэридэхи гар хүдэлмэрие саашадань хороохо ба автоматическа болон автоматическа шахуу лининүүдые нэбтэрүүлхэ.

Эдеэ хоолой промышленностьда—загаhа бариха ба үйлэдбэрилхэ хүдэлмэрие комплексноор механизацилгые үргэдхэхэ, загаhанай бүхы заводуудые загаhа механизированнаар тушаан абаха ба үйлэдбэрилхэ аргатай болгохо, загаhа үйлэдбэрилхэ тушаа 600-hаа үсөөн бэшэ автоматическа лининүүдые нэбтэрүүлхэ.

Кондитерска болон хилээмэнэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ тушаа 400-hаа үсөөн бэшэ поточно-автоматическа, автоматическа шахуу лининүүдые тогтоохо.

Томонууд ба дунда зэргын мяханай комбинадуудта мал механизированнэ поточно аргаар боолуулан бүлүүлдэг болгохо хэрэгые дүүргэхэ, тэрэнэй түлөө табанжэлэй турша соо 400 конвейернэ лининүүдые тогтоохо. Сагаан тоһо үйлэдбэрилхэ 1500 автоматическа поточно лининүүдые нэбтэрүүлхэ.

4. Үйлэдбэриин процессүүдые автоматизацилха хүдэлмэринүүдые түсэбэй ёhoop ябуулхын ба шухала хэрэгтэй приборнууд болон түхеэрэлгээр промышленна предприятинуудые хангахын зорилгоор промышленностиин бүхы һалбаринуудтахи үйлэдбэриин процессүүдые автоматизацилгын холын хараата түсэб зохеохо шухала гэжэ тоолохо.

III. Промышленностиие тусхай мэргэжэлтэй ба хамжан үйлэдбэрилдэг болгохо талаар

1. Ниитын ажалай бүтээсын ургалтые түргэдхэхэ, үйлэдбэриин гаргашые хорооxo ба продукциин шанар дээшэлүүлхэ зорилгоор зургаадахи табанжэл соо промышленностиие тусхай мэргэжэлтэй ба хамжан үйлэдбэрилдэг болгохо хэрэгые үргэдхэхэ, тиихэдэ мэргэжүүлэгдэhэн предприятинуудта үргэлжэдэнь поточно үйлэдбэрилгэ эмхидхэхэ. Мэргэжүүлэгдэhэн предприятинуудта стандартизацилагдаhан, нормологдоhон ба унифицированнэ детальнууд, узелнууд болон элдэб зүйлнүүдые эгээн шэнэ технологёор үйлэдбэрилхэ. Һалбаринуудые, предприятинуудые ба детальнууд, узелнууд болон элдэб зүйлнүүдэй үйлэдбэрилгые министерствонүүд ба тус тус предприятинуудай хоорондо зүбөөр хубаарилха.

Экономическа районуудай ба промышленна томо центрнүүдэй хэмжээн дотор предприятинууд хамжан үйлэдбэрилдэг болохо гэжэ хараадаа абаад, ороной экономическа элдэб районуудта мэргэжүүлэгдэhэн предприятинуудые байгуулха.

2. Промышленна предприятинуудые шэрэм ба булад шудхалаагаар хангахын тулада зургаадахи табанжэлдэ бүхы дээрэ жэл соо 1.500 мянган тонно шудхалаа үгэдэг, эгээ шэнэ техникээр хангагдаhан, шудхалгын 23 мэргэжэлүүлэгдэhэн заводуудые бариха гэжэ, мүн шудхалгын мэргэжэлүүлэгдэhэн цехүүдые, тэрэ тоодо:

жэл соо бүхы дээрээ 110 мянган тонно шудхалаа гаргаха хүсэтэй шудхалгын 3-hаа үсөөн бэшэ заводуудые Центрын районуудта, жэл соо 40 мянган тонно шудхалаа гаргаха хүсэтэй мэргэжүүлэгдэhэн цех тракторна запасной частьнуудай Чебоксарска заводой дэргэдэ;

жэл соо бүхы дээрээ 200 мянган тонно шудхамал зүйлнүүдые гаргаха хүсэтэй шудхалгын 4 завод Уралда;

жэл соо бүхы дээрээ 400 мянган тонно шудхалаа үгэдэг мэргэжүүлэгдэhэн шудхалгын 6 заводые Баруун ба Зүүн Сибириин районуудта;

шудхалгын 3 цех Казахстанай районуудта бариха, тэдээн сооhоо 45 мянган тонно булад ба шэрэм шудхалаа жэл соо үгэжэ байха хүсэтэй 2 цехыень прокатна түхеэрэлгын Петропавловскда баригдажа байгаа заводой дэргэдэ, жэл соо 150 мянган тонно шудхалаа үгэхэ хүсэтэй нэгэ цехыень Паблодарскда баригдажа байгаа комбайнова заводой дэргэдэ;

Урда зүгэй районуудта—жэл соо 70 мянган тонно шудхалаа үгэхэ хүсэтэй булад шудхалгын мэргэжүүлэгдэhэн цех Кременчугта бариха гэжэ хараалха.

Гадна, 1956—1958 онуудта булад, шэрэм ба алюминиевэ шудхалаа үйлэдбэрилхэ районно базова цехүүдые, мүн тэрэшэлэн хэблэхэ, шудхан хэблэхэ ба шэнгэбтэрээр хэблэхэ аргаар кузнечнэ зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ цехүүдые эмхидхэхэ, даража шудхалаа хэхэ, халуу даасатай ба прецизионно булад шудхалаа хэхэ мэргэжүүлэгдэhэн цехүүдые 13 заводой дэргэдэ байгуулха.

Шудхалаа, дабталаа ба хэблэмэл зүйлнүүдые гаргадаг хүсэнүүдэй машина бүтээлгын заводуудай механо-болбосоруулгын хүсэнүүдэй ургалтаhаа үлүү түргэнөөр хүгжэхыень бодожо, мэргэжэлүүлэгдэhэн шудхалгын ба кузнечно-прессовэ томо цехүүдые бариха.

3. Томо турбинанууд, генераторнууд, прокатна станогууд, бутаруулга-үйрүүлгын ба бусад түхеэрэлгэ хэлгэдэ хэрэгтэй томо ба шухаг дабталаануудаар арадай ажахые хангахын тулада табанжэлэй турша соо жэл бүри 120 мянган тонно дабталаа үгэхэ хүсэтэй кузнечно-прессовэ завод Уралда, жэл соо бүхы дээрээ 95 мянган тонно дабталаа үгэхэ хүсэтэй кузнечно-прессовэ 2 цех Павлодарскда баригдажа байгаа комбайнова заводой, прокатна түхеэрэлгын Петропавловска заводой дэргэдэ бариха.

4. Мэргэжүүлэгдэhэн шудхалгын ба кузнечно-прессовэ заводууд болон цехүүдэй бии гү, али баригдажа байhан районуудтахи машина бүтээлгын заводуудай дэргэдэ шудхалгын ба кузнечно-прессовэ жэжэ цехүүдые барихыень хорихо.

Шудхалгын ба кузнечно-прессовэ заводууд болон цехүүдые тон шэнэ түхеэрэлгээр хангажа байхын тулада шудхалгын түхеэрэлгэ хэдэг шэнэ заводуудые, шудхалгын ба кузнечно-прессовэ цехүүдые механизацилха хэрэгсэлнүүдые хэдэг заводуудые ороной элдэб районуудта бариха.

5. Стандартна зэбсэгүүдэй талаар промышленна предприятинуудай эрилтые гүйсэд хангаха, тиихын тулада эдэ зэбсэгүүдые мэргэжүүлэгдэhэн заводуудта, мэргэжүүлэгдэhэн цехүүдтэ үйлэдбэрилхэдэ хэрэгтэй хүсэнүүдые табанжэлэй турша соо байгуулха.

6. Тракторнууд болон хүдөө ажахын машинануудта хэрэгтэй запасной частьнуудые мэргэжүүлэгдэhэн заводууд болон цехүүдтэ үйлэдбэрилгые 1960 ондо 90 тухай процентдэ хүргэхэ. Мэргэжүүлэгдэhэн заводуудта хэгдэhэн узелнууд болон агрегадуудые хэрэглэжэ, автомобильнуудые заhабарилха агрегадна аргые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ.

Барилгын машинануудта хэрэгтэй запасной частьнуудые мэргэжүүлэгдэhэн заводуудта үйлэдбэрилгые 4-hөө доошо бэшээр ехэдхэхэ.

7. Металл отолдог ба модо болбосоруулдаг станогуудые хэдэг мэргэжүүлэгдэhэн шэнэ заводуудые, тэрэ тоодо автоматическа лининүүдые, тусхай ба агрегадна станогуудые үйлэдбэрилдэг заводуудые Минскдэ, Томскдо, Костромада, Вологдада бариха. Мэргэжүүлэгдэhэн заводуудта хонообоpинуудай, оньhото түхеэрэлгэ болон элдэб багажа зэмсэгүүдэй үйлэдбэрилгые табанжэлэй турша соо 10 тухай дахин ехэдхэхэ.

Шестернянуудые, шлицевэ болон картонно голнуудые, автомобильна двигательнүүд болон мөөрэнүүдые, мүн автомобильна радиаторнуудые үйлэдбэрилдэг мэргэжүүлэгдэhэн 6 завод Баруун ба Зүүн Сибирьтэ бариха гэжэ хараалха. Эрхим шанартай метизүүд болон фитингнүүдые үйлэдбэрилдэг мэргэжүүлэгдэhэн цехүүдые металлургическа промышленностьда барижа, ашаглалгада оруулха.

8. Тус районой предприятинуудай ямаршье захиргаанай мэдэлдэ байгаа hаань, тэдээнэй эрилтые хангахын тулада электродуудые хэдэг, эгээ олоороо хэрэглэгдэдэг зүйлнүүдые резинээр, пластическа зүйлнүүдээр, модоор хэдэг, бэхилэлгын ба бусад зүйлнүүдые хэдэг мэргэжүүлэгдэhэн предприятинууд болон цехүүдые ороной экономическа элдэб районуудта эмхидхэхэ.

9. Ниитэ дээрээ 4,5 млн. кубометр хюрөөдэмэл материал үгэдэг модо хюрөөдэлгэ-болбосоруулгын мэргэжүүлэгдэhэн 15-hаа үсөөн бэшэ предприятинуудые бариха, автомобиль бүтээлгэдэ, хүдөө ажахын машина бүтээлгэдэ, вагон бүтээлгэдэ хэрэгтэй модо, мүн тиихэдэ мебельнэ предприятинуудта хэрэгтэй модо ба детальнуудые тэдэ предприятинууд үгэжэ байха ёhотой.

10. Ороной экономическа районуудтахи ба промышленна томо центрнүүдтэхи промышленностиие тусхай мэргэжэлтэй ба хамжан үйлэдбэрилдэг болгохо холын хараатай түсэб зохёохо шухала гэжэ тоолохо.

IV. Хүдөө ажахын талаар

1. Газартаряалан болон малажалай эрид ехэ дэбжэлтэ хангаха. 1960 ондо ороohо таряанай валовой суглуулбариие 180 миллион тоннодо (11 миллиард пүүд) хүргэхэ. Табанжэлэй турша соо техническэ культурануудай, хартаабхын, овощиин болон малажалай продуктнуудые иимэ хэмжээндэ хүрэтэр дээшэлүүлхэ:

	1960 он 1955 онтой жэшэhэн процентээр
Хлопок-сырец	156
Лён-волокно	135
Сахарна свёкло	154
Хартаабха	185
Овощь	218
Мяха	200
Һү	195
Үндэгэ	254
Ноohон	182

2. Агрономическа наукын туйлалтануудые болон түрүү дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэжэ, хүдөө ажахын үйлэдбэри эрхилэлгын культурые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ, нютаг нютагай эрхэ байдалда тааралдуулан эгээн ургаса ехэтэй культурануудые, тиимэ сортын ургамалнуудые тариха, тэрэшэлэн ашаг ехэтэй түрэлэй ба үүлтэрэй малнуудые үсхэхэ; хүдөө ажахын элдэб һалбаринуудые колхозууд болон совхозуудта зүбөөр тааралдуулан эрхилхэ.

Район бүхэнэй байгаалиин ба экономическа эрхэ байдалые хараадаа абан, колхоз ба совхоз бүриин байдаг районд хүдэлмэриин хүсэ ба зөөри эгээн багаар гаргашалаад, эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ продукци абалгые эрид ехээр дээшэлүүлхэ ябадал анхаралдаа абалсан ороной районуудта хүдөө ажахын тус тус һалбаринуудые ажахын талаар таатай зохид байхаар хубаарилха, мүн газартаряалан болон малажалые тусхай шэглэлтэй болгохо.

3. Хүдөө ажахын культурануудые тарилгын агротехникые бүхы хэмжээгээр һайжаруулха, ряд хоорондын элдүүрилгэ заабол хэгдэхэ ёhотой, хлопок, наран сэсэг, кукуруза болон бусад культурануудые квадратна ба квадратно-гнездовой аргаар таридаг болохо; пропашной культурануудые тариха ба хуряаха хүдэлмэрие комплексноор механизацилха. Үрэһэ абалгын гээгдэлые усадхаха, хүдөө ажахын культурануудай һайн ургаса, ехэ продукци үгэдэг сортнуудые, үндэр ургаса үгэдэг хлопчатнигай сортнуудые, сахар ехэтэй сахарна свёклын сортнуудые, тоhо ехэтэй ба эртэ эдеэшэдэг наран сэсэгэй сортнуудые түргэнөөр бии болгожо хэрэглэхэ.

Минеральна үтэгжүүлгэнүүдые, тэрэшэлэн нютагай үтэгжүүлгэнүүдые, наг шэбхэ, торф, компостнуудые, үнэһэ хэрэглэлгые һайжаруулха. Хүдөө ажахыда зорюулан промышленна ёhoop торф малтан абалгые үргэдхэхэ. Бактериальна үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилгые горьтойгоор дээшэлүүлхэ, азотно шэнгэн үтэгжүүлгэ ехээр хэдэг болохо. Хүдөө ажахын хэрэглэмжые хангажа шадаха хэмжээтэйгээр извёстко промышленна аргаар үйлэдбэрилгэ эмхидхэхэ.

4. **Ороohо таряанай ажахые** саашадань дэбжээхэ зорилгоор 1956 ондо 30 миллион гектарhаа бага бэшэ шэнэ ба боро газар дээрэ тарилга хэхэ, Сибириин, Уралай, Дальна Востогой, Поволжиин, Казахстанай, хара бэшэ хүрьhэтэй газартай районуудта, мүн ороной бусад районуудта мүнгэ зөөри ехээр гаргашалангүйгөөр, һайн ба тогтууритай ургаса абажа болохоор тиимэ шэнэ ба боро газар элдүүрилгые үргэлжэлүүлхэ. Ороohото культурануудай ургасые горьтойгоор дээшэлүүлхэ, мүн район районуудта тааруулан хубаарилагдаhан эгээн ургаса ехэтэй ба шанар һайнтай ороohотой сортын ороohото культурануудай үрэhөөр ойрын жэлнүүдтэ хаа хаанагүй тарилга хэдэг болохо. Ургаса ехэтэй культура бологшо кукуруза тарилгые дэлгэрүүлжэ, 1960 ондо колхозууд болон совхозуудта 28 миллион гаhаа бага бэшэ талмай дээрэ кукуруза таридаг болохо. Хамагай түрүүндэ совхозуудта, тэрэшэлэн селекционно станцинуудта болон колхозуудта кукурузын гибриднэ үрэһэ бүри үргэн далайсатайгаар үйлэдбэрилгые эмхидхэхэ.

Ургаса хуряалгын ба хадагалалгын үедэ ороohо таряанай гээгдэлгые эрид ехээр хорооxo; ороohото культурануудай ургаса хуряалгые ороной Европейскэ хубида 10-hаа олон бэшэ хүдэлмэриин үдэр соо, Сибириин болон Дальна Востогой районуудта — 7—8 хүдэлмэриин үдэр соо үнгэргэхэ.

Ургаса хуряаха үедөө таряа гээлгэтэй тэмсэхэдээ, ороohото культурануудые амяарлан хуряаха аргые үргэнөөр хэрэглэлгэдэ тусгаар анхарал хандуулха.

5. Хлопогой ургасые саашадань дээшэлүүлгэ хангаха, тиихэдээ хлопок таридаг аад, гээгдэнги колхозуудта ургаса дээшэлүүлгэдэ, тэрэшэлэн уhалууриин һубаг канавануудтай аад, хэрэглэгдэдэггүй, мүн шэнээр уhалагдадаг болоhон газар ашаглан, уhалагдадаг газарта хлопок тарилгые үргэдхэлгэдэ тусгаар анхарал хандуулха.

Лёной ургасые горьтойгоор дээшэлүүлхэ ба тэрэнэй тарилгые үргэдхэхэ, лёной болон улhанай продукциин товарностиие дээшэлүүлхэ ба шанарыень (номерлолгые) эрид һайжаруулха, гээлтые усадхаха, мүн лёной болон улhанай эшэнүүдые үлтилхэ талаар промышленна арга бүри үргэнөөр хэрэглэдэг болохо.

Сахарна свёкло гол түлэб таридаг районуудта, хамагай түрүүндэ Украинска ССР-тэ, тэрэшэлэн сахарна свёкло тарихада таарамжатай эрхэ байдалтай, РСФСР-эй, Белорусска ССР-эй, Литовско ССР-эй ба Латвийска ССР-эй сахарна свёкло тарилгын хүгжэнги районуудта энэ культурын ургасые дээшэлүүлхэ, тарилгые үргэдхэхэ.

6. Городуудай хүн зоной улам ургажа байгаа хэрэглэмжые һүнэй продуктнуудаар болон овощёор хангахын тулада томо городууд болон промышленна центрнүүд шадарай һүнэй-овощно хуушан зононуудые үргэдхэхэ ба шэнэ зононуудые байгуулха. Эдэ зононуудта шэнэ совхозуудые эмхидхэхэ, тэрэшэлэн шухала болоhон ушарта город шадарай совхозуудые һү, хартаабха болон овощь абалгаар тусхай мэргэжэлтэй болгохо. Теплицэнүүд болон парнигуудые барилга үргэдхэхэ, тэрэнэй тулада промышленна предприятинуудhаа болон электростанцинуудhаа хаягдаhан халуун уhа болон уурал үргэнөөр хэрэглэхэ. Город шадарай зоныи колхозууд болон совхозуудта эртын сортын хартаабха, овощь тарилгые ехэ болгохо.

7. Зургаадахи табанжэлдэ табадахи табанжэлэйхиhээ үрэ жэмэс болон виноград суглуулан абалгые 1,5—2 дахинhаа бага бэшээр дээшэлүүлхэ. Үрэ жэмэстэ модонуудай ба виноградныгуудай питомнигуудай тооe олон болгохо, тэдэндэ үрэ жэмэстэ модонуудай ба виноградай эрхим сортын эшэнүүдые ниилээд олоор ургуулдаг болохо. Хүдэлмэришэд болон албахаагшадай хамтаараа сад тарилгые, мүн бууса шадарайнгаа участогууд дээрэ колхозниигуудай сад тарилгые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ.

8. Илангаяа Узбекскэ ССР-тэ, Туркменскэ ССР-тэ, Таджикска ССР-тэ, Украинска ССР-тэ, Молдавска ССР-тэ болон Азербайджанска ССР-тэ торгоной ажахые горьтойгоор үргэдхэхэ. Тутова шёлкопрядай коконуудые 1960 ондо 38 мянган тонно хүрэтэр үйлэдбэрилдэг болохо.

9. Колхозуудай **ниитын малажалые**, т[...] хозуудай малажалые бүхы хэмжээ[...] Хамагай түрүүндэ түргэнөөр урган үдэ[...] шо гахай олоор үсхэбэрилхэ, мяха [...] шэлүүлхэ; гахайн мяханай удельнэ х[...] дотор бүхы дээрээ абтадаг мяханай 50 [...] рэтэр ехэдхэхэ, тиихэдээ мяха ба бекон[...] хын тулада гахай шахаха ябадалай бу[...] hые хэрэглэхэ.

Казахстанай, Сибириин, Доодо Повол[...] Кавказай холын тала газартай районуу[...] ба совхозуудта, мүн хээрын тэжээл ех[...] Востогой районуудта мяха ехээр абахы[...] олоор үсхэбэрилдэг болохо. Эбэртэ бод[...] болгохын ба шахажа таргалуулхын ту[...] эмхидхэгдэhэн ажахынуудта энэ хүдэл[...] Хамагай түрүүндэ, үнеэн бүриhөө һү h[...] тойгоор дээшэлүүлhэнэй, тэрэшэлэн бүх[...] лайнгаа hүрэг соо үнеэдэй тооe олон[...] ашаар һү hаажа абалгые ехэ болгохо.

Хүгжэнги таряанажахытай колхозууд[...] бии байhан шубуунайнгаа фермэнүүдые [...] ба тиимэ томо фермэнүүдые шэнээр [...] уhа сөөрэм олонтой районуудта уhанай [...] үсхэхыень һайшаан дурадхаха.

РСФСР-эй ба Украинска ССР-эй хон[...] дэг хуушанай районуудта нарин ба нари[...] той хони үсхэбэрилгые саашадань хүг[...] гаха, тэрэшэлэн Зүүн Сибириин, Казах[...] Киргизскэ ССР-эй, Азербайджанска С[...] зинска ССР-эй ба Армянска ССР-эй ра[...] рин ба нарибтар ноohотой хони үсхэб[...] хэмжээгээр хүгжөөхэ. Узбекскэ ССР-тэ, [...] ССР-тэ ба Туркменскэ ССР-тэ нарин [...] ноohотой хони үсхэбэрилхын тулада би[...] га боломжонуудыень үргэнөөр хэрэглэхэ, [...] руун-хойто болон центральна районуудта [...] үгэдэг хони, каракульска, дэгэлэй-арhа [...] үгэдэг хонидые үсхэбэрилгын дэлгэрhэн [...] тэрэниие олоор үсхэбэрилдэг болохо. К[...] лон совхозуудта хонин бүриhөө дунда з[...] хайшалалгые 27 процентhээ бага бэшээр [...]

10. Бүхы түрэлэй мал болон шубуу[...] лээр хэрэгтэй зэргээрнь хангахын тулада, [...] колхозно үрхэтэнүүдэй хубиин мэдэлдэ [...] да тэжээл колхозуудай зүгhөө таhалан ү[...] хозууд болон совхозуудта тэжээлэй, стра[...] суудые байгуулхын тулада колхозууд б[...] зуудта **тэжээл бэлэдхэлгые** эрид ехээр д[...]

Олон жэлэй ба нэгэ жэлэй ногоонууд[...] гаса үгэдэг районуудта ногоо ехээр тари[...] тиихэдээ хара бэшэ хүрьhэтэй газартай [...] клевер, Дунда Азиин районуудта, Казах[...] талын районуудта болон Закавказида лю[...] тариха ба тэдэнэй ургасые дээшэлүүлгэдэ [...] харал хандуулха.

Латвийска ССР-тэ, Литовско ССР-тэ [...] ССР-тэ, тэрэшэлэн РСФСР-эй баруун-хо[...] нуудта олон жэлэй ногоо тариhан сабша[...] бэлшээринүүдтэй болохо. Хээрын сабша[...] бэлшээринүүдые һайжаруулха хүдэлмэри[...] лайсатайгаар ябуулха. Комбинированнэ т[...] луулдаг промышленностиин хүгжэлтые ха[...] бинированнэ тэжээл үйлэдбэрилгые гурб[...] дахин ехэ болгохо.

11. Уhалагдадаг газарай талмайе таба[...] ша соо багсаахала 2,1 миллион гектараар [...] хэ, тэрэ тоодо уhалууриин системэнүүдые [...] заhаhанай ба уhалууриин һубаг канаватай [...] лагдадаггүй газарые уhаар хангаhанай аш[...] дадаг болохо 800 мянган га газар, 1,3 м[...] шэнээр уhалагдаха газар оролсоно.

Табанжэлэй турша соо намагhaa хата[...] миллион га газар ашагладаг болохо, тэрэ[...] намаг хатаалгын һубаг канавануудые шэн[...] hанай ба һэргээhэнэй ашаар хатаагдаха 2 [...] газар, 1,1 миллион га шэнээр хатаагдаха [...] соно.

Уhагүй районуудта багсаахада 80 милл[...] майтай бэлшээри уhажуулха хүдэлмэри х[...] тулада уhалууриин системэнүүд болон тү[...] дые бариха, тэрэшэлэн малай байрануу[...] байрын гэрнүүдые бариха.

Хлопок ургуулжа абалгые саашадань [...] ехэ болгохо зорилгоор хлопок тарилгын [...] ниие орон дотор богонихон болзор соо б[...] хала гэжэ тоолохо. Тэрэнэй тулада Хү[...] үрэжэл ехэтэй шэнэ газарые уhалха ба а[...] лаар шухала хүдэлмэри эрхилхэ.

12. Хүдөө ажахые механизацилгын хэ[...] тойгоор дээшэлүүлхэ. Багсаахада, 15 хүсэт[...] бал 1.650 мянган трактор, тэрэ тоодо 680 [...] дото тоогооро) пропашной трактор, 560 [...] ряанай комбайн ба ороohото культурану[...] лан хуряахын тулада 180 мянган жатка [...] ба комбайнын хойноhоо хадаhан солоом[...] 400 мянган түхеэрэлгэ, тэрэшэлэн кукуру[...] ба силосэй ургаса хуряадаг 250 мянган ко[...] —1960 онуудта хүдөө ажахыда үгтэхэ.

Ороohото культурануудые ба техническ[...] ной культурануудые тариха хүдэлмэрие, [...] сад болон огородой хүдэлмэрие механиз[...] гахын тулада, хүдөө ажахын үйлэдбэридэ [...] мична дизельнэ тракторнуудые ба шэнэ т[...] **риин комбайнуудые, пневматическа шин[...] тракторнуудые, навеснэ ба навеснэ шаху[...] аад, жолоодон хүдэлгэхэ гидравлическа с[...]** дөө ажахын машинануудые олоор хэрэгл[...]

Хүдөө ажахын үйлэдбэридэ электроэнер[...] хэрэглэдэг болохо, тэрэнэй тулада колхоз[...] совхозуудта гүрэнэй электростанцинууд[...] үгэдэг болохоhоо гадна, колхозууд боло[...] дай хамжан хабаадалсалгатайгаар райо[...] дын, мүн районно тепловой болон гидроэ[...] цинуудые бариха. Саг үргэлжын ста[...] электро-энерги абадаг электрификацилагд[...] зуудай тооe табанжэлэй турша соо хоёр [...] болгохо, совхозуудые, МТС-үүдые электри[...] түгэсхэхэ.

Машинно-тракторна станцинууд болон [...] та техникэ ашаглалгые һайжаруулха, мүн [...] лэй турша соо трактор болон таряанай ко[...] үдэр бүриин бүтээсые 30 — 35 процентhээ б[...] дээшэлүүлхэ.

Колхозуудай хүдөө ажахын үйлэдбэриин [...] баринуудые хүгжөөлгэдэ ба колхозуудые э[...] ажахын талаар саашадань бэхижүүлгэдэ [...]

(Үргэлжэлэлынь 5-дахи нюурта)

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН XX СЪЕЗД

…Р-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа

КПСС-эй XX СЪЕЗДЫН ДИРЕКТИВЭНҮҮД

(Үргэлжэлэл)

…нуудай дүүргэдэг үүргые дээшэлүүл… түсэбүүдые дүүргэлгын ба хүдөө …уудые бэлэдхэлгын түлөө, таряан ба … ехэтэй хүдэлмэри механизацилхын …-тракторна станцинуудай харюусалгые МТС-үүдэй саг үргэлжын хүдэлмэришэ… турша соо хүсэдөөр ажаллуулхын …торнуудта элдэб мэргэжэл олгожо, … ехээр туһа хүргэдэг болгохо.

… арьбалалтын гурим нариинаар сахиха, …дэлмэриин өөрынь үные багсаахада 16 …ыдаруулха, МТС-үүдэй хүдэлмэриин … түлөөһэн болгон абтадаг хүдөө ажа… продукци бүриинь үйлэдбэрилгэдэ гүрэ… зөөри гаргашалгые горьтойгоор хороохо. … машинно-тракторна станцинуудые ажа… оруулжа эхилхэ.

…уудые эмхидхэлэй-ажахын талаар саа…жүүлхэ, хүдөө ажахыда түрүү техни…үлһэнэй, хүдэлмэриин хүсэ түйсэдөөр ба …ар хэрэглэһэнэй, колхозуудта ажалай … һайжаруулһанай ба тэрэнэй түлөөһэ … ашаар ажалай бүтээсые дээшэ… …хозуудта ажалай бүтээсые дээшэлүүл… урмашуулга болодог байһан дээрэ… …нигуудта һара бүридэ аванс хододоо … Колхозуудые хүтэлбэрилхы кадрнуу… хүдэлмэри үргэлжэлүүлхэ, колхозуудай кадрнуудые бэлэдхэлгын шанар һайжа…

…дахи табанжэлдэ совхозуудта хүдөө ажа… үйлэдбэрилгые горьтойгоор хүгжөөхэ, …вхозууд болон хамһабариин ажахынуу… 915 миллион хүрэтэр пүүд ороохо таряа, … тонно хүрэтэр мяха, 6,8 миллион тонно … 70,2 мянган тонно хүрэтэр ноохо ба 2 …ахуу үндэгэ гүрэндэ тушаадаг болгохо.

Хүдөө ажахын культурануудай ургасые ба малажалай ашаг олзые дээшэлүүлһэнэй, мүн совхозуудта даалгажа үгтэһэн эдлүүриин газарые бүри һайнаар хэрэглэһэнэй ашаар эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ тарянажалай ба малажалай продукт улам бүри ехээр абаха гээшэ совхозуудай шухала зорилго гэжэ тоолохо.

Хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгые дээшэлүүлгэдэ, газараа болон үйлэдбэриингөө бүхы зэбсэг хэрэгсэлнүүдые зүбөөр ашаглалгада, ажахын тоосоое бэхижүүлгэдэ болон продукциин өөрын үнэ химдаруулгада үндэһэлэн совхоз бүхэниие олзо ехэтэйгээр хүдэлмэрилдэг болгохо.

15. Ой модоной ажахын талаар табанжэлэй турша соо 190 миллион гектар талмай дээрэ ой модо эсхэмжэлгын хүдэлмэри бэелүүлхэ, 3 миллион га хүрэтэр талмай дээрэ ажахыда шухала хэрэгтэй ба түргэнөөр ургадаг модонуудые тариха; 3,8 миллион га талмай дээрэ ой модоной зүндөө һэргэн ургахадань туһалха, 370 мянган гектарһаа бага бэшэ талмай дээрэ саб жалга зубшуулан ба эльһэтэй газарнуудта хамгаалалгын модонуудые тариха, тэрэшэлэн колхозуудай ба совхозуудэй газар дээрэ 460 мянган гектарта поли хамгаалгын зурууд модонуудые тариха.

16. Хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ ба малажалай ашаг олзые ехэ болгохо тухай асуудалнуудые шэнжэлэн үзэхэ гээшэ хүдөө ажахын наукын шухала зорилго гэжэ тоолохо. Хүдөө ажахые зүбөөр эрхилхэ, хүрьһэнэй-сагай уларилай зоно бүридэ таараалдаха үлэмжэ һайн севооборот бии болгохо, хүдөө ажахын үйлэдбэриие зүбөөр хубаарилха, хүрьһэ элдүүрилгые һайжаруулха, хүдөө ажахын культурануудай селекциие ба үрэһэ абалгые һайжаруулха, үтэгжүүлгэ эгээн лэ ехэ ашагтайгаар хэрэглэхэ, малажалда племенной хүдэлмэри һайжаруулха асуудалнуудые шэнжэлэн зохёолгодо, тэрэшэлэн колхозуудай, МТС-үүд болон совхозуудай экономикын асуудалнуудые зохёолгодо онсо анхарал хандуулха.

…Транспортын ба хэлхеэ холбооной талаар

…, уһанай, автомобильна ба агаарай … техническэ хэмжээе саашадань хүгжөөн …мэр замые үргэнөөр электрификацилга … мүнөө үеын эрхим һайн локомотивуу…уудаар, автомобильнуудаар, самолёдуу… бусад түхэлэй подвижной составаар ханга… …спортын талаар зургаадахи табанжэлэй … шухала зорилго гэжэ тоолохо.

… болон хэлхеэ-холбооной талаар 1956— …доро дурсагдаһан гол даалгабаринуудые

…ай транспортын талаар түмэр замаар … багсаахада 1.374 миллиард тонно кило… гү, али 1955 онойхитой сасуулбал 42 про…лүүлхэ. Түмэр замаар холо газарта ашаа … болохоор хороохо ба тэрэниие зөөлгын …уулха.

…хые һайжаруулха ба шэнэдхэн һэльбэхэ …е бэелүүлхэ. Мүнөө ашаглагдажа байһан …удта багсаахада 65 мянган километр шэнэ … тоодо 58 мянган километртэ томо рельснүү… Бутархай хайр шулуун дээрэ табигдаһан …жэлэй эсэс хүрэтэр 61 мянган километр … болгохо. Шпалнуудые үмхирсэгүй болгохо …а хэмжээнүүдые абаха, мүн түмэрбетон … олоор хэрэглэдэг болохо.

…ар юумэ бүри ехээр шэрэдэг болохо зо…анспортда электровозууд болон тепловоз…р хэрэглэн, түмэр замай транспортын эүд… техническэ талаар шэнэдхэн байгуулха хү…хэ. 1960 ондо бүхы ашаанай 40—45 про…тровозууд болон тепловозуудаар шэрэгдэхэ …банжэлэй турша соо 2.000-һаа үсөөн бэшэ … тэрэ тоодо найман голтой тус бүридөө 5.700 …үсэтэй 400 электровоз, тэрэшэлэн хоёр сек…0 магистральна тепловоз түмэр замай тран…хэ.

…этэй шэнэ локомотивуудые бүтээдэг болохо, …7 онуудта 2.500—3.000 мориной хүсэтэй, нэгэ …ашаанай тепловозуудые, пассажирска тепло… болон электровозуудые, тэрэшэлэн газотурбо… проектироваллжэ, туршажа үзэхын тулада бү…ха.

…э дизельнэ түлишөөр хүдэлдэг тепловозуу…аха талаар хэмжээнүүдые хараалан бэелүүл…ровозууд болон тепловозуудые заһабарилхы… байгуулха.

…лэй турша соо түмэр замай транспортда 255 … үсөөн бэшэ ашаанай вагон, тэрэшэлэн 18,6 …ссажирска вагон үгэхэ. Ехэ болгогдоһон ку…ушалгатай вагонуудые, механическаар хүйтэ…эг ба электричествээр дулаасуулагдадаг, ехэ … цистернэнүүдтэй изотермическэ вагонуудые, … металлаар үргэлжэдэнь хэгдэһэн, дулаан …гөө талаар тааруу агаараар хангагдадаг пас… вагонуудые нэмэжэ гаргаха.

…до ашаанай вагонуудай паркые автоматиче…богдодог болгожо дүүргэхэ. 1959 он хүрэтэр …ай паркын тормозгүй вагонуудые автотормо…ангалгые түгэсхэхэ, ашаглалгада ябадаг ва… паркые автоматическа бүри һайн тормозуу…аха хүдэлмэри эхилхэ.

…амай шухала шэглэлнүүдтэ, илангаяа Ура… Сибириин, Уралһаа гаража Поволжиин райо…охо, Центрын ба Востогой, Центрһээ Дон… Кавказай болон Дунда Азиин районуудтай …ай харилсаа байгуулха шэглэлнүүдтэ, Дон…мэр замда поезднуудые бүри олоор ябуулдаг …лаар шухала хүдэлмэри бэелүүлхэ.

…хада 6.500 километртэ гү, али табадахи та…хидэ орходоо 2,1 дахин ехээр шэнэ түмэр зам …адна, шэнэ ба боро газар элдүүрилжэ байһан …та 935 километртэ парин харгытай түмэр зам … Шэнэ шэглэлээр Советскэ Союзай ба Хитадай … Республикын хоорондо харилсаа байгуулгые … Алма-Атын район—Гүрэнэй хилэ гэһэн түмэр …ха.

…ехээр шэрэдэг гол шухала шэглэлнүүдтэ ба ха…арай харгынуудта, тэрэшэлэн пассажирнуудай …бдаг түмэр замуудта, промышленна томо …дэй город шадарай участогуудта ойрын 10— … турша соо электровозуудые ябуулдаг болохо. …ахи табанжэлдэ 8.100 километр утатай гү, али … табанжэлэйхидэ орходоо 3,6 дахин ута элек…ровална зам ашаглалгада оруулха.

…лхада, 6.600 километртэ гү, али табадахи та…жэлэйхидэ орходоо 40 процентээр ута замые хоё… болгохо.

…онно замуудые юрэнхыдэнь нэмээжэ, 1960 он…р замай ашаглагдажа байдаг утыень 49 процент хүрэтэр дээшэлүүлхэ. Станцинууд болон замай бэлшэрнүүдые һайжаруулан үргэдхэхэ, вагонуудые илгадаг газарнуудые бариха ба механизацилха талаар хүдэлмэри хэхэ. Үйлэдбэриин процессүүдые саашадань автоматизацилха зорилгоор түмэр замуудые автоблокировконуудаар, диспетчерскэ централизацияар ба тухайлхада 15 мянган километр газарта автостопонуудаар хангаха; мүн 18 мянган стрелкэнүүдые электрическэ централизацияар хангаха. Түмэр замда радио холбоо саашадань хүгжөөхэ ба телевидени хэрэглэжэ эхилхэ.

Ажал ехэтэй хүдэлмэриие, хамагай түрүүндэ зам заһабарилха ба шэнэдхэн байгуулха хүдэлмэри, ашаа тээлгын ба буулгалгын хүдэлмэриие ехээр механизацилжа, станцинуудтахи ашалга-буулгалгын хүдэлмэри механизацилгые 1960 ондо 75 процент хүрэтэр дээшэлүүлхэ. Ашаанай вагоной эрьехэ болзорые 5,3 сүүдхэ гү, али 15 процент хүрэтэр хороохо; электровозой ябасые сүүдхэ соогоо дунда зэргээр 550 километр хүрэтэр гү, али 44 процентээр, тепловозой—450 километр хүрэтэр гү, али 24 процентээр, паровозой—315 километр хүрэтэр гү, али 14 процентээр дээшэлүүлхэ. Ашаанай поездын дунда зэргын шэгнүүрые ниитэ дээрэнь 2.200 тонно хүрэтэр гү, али 1955 онойхитой сасуулбал 25 процентээр ехэ болгохо. Промышленна предприятинуудта, гол мүрэнэй ба далайн портнуудта, тэрэ тоодо Усть-Донецкэ портдо ошодог түмэр замай һалаа харгынуудые саашадань хүгжөөхэ, ашаа шэрэлгын өөрынь үные, тухайлхада, 17 процентээр химдаруулха.

2. **Гол мүрэнэй транспортаар** ашаа шэрэлгые, тухайлхада, 80 процентээр дээшэлүүлхэ. Түмэр зам болон уһан зам хоёрые нэгэн доро хэрэглэжэ, ашаа шэрэлгэ саашадань хүгжөөлгые хангаха. Волгын, Камын, Днепрын ба бусад гол мүрэнүүдэй гүнзэгы уһата шэнэ замуудые ашагладаг болохо, водохранилищинуудта суднын ябахада таарахаар бүри ехэ хүсэтэй флот байгуулха.

Гол мүрэнэй транспортын портово-пристанскэ ажахын гээгдэлые усадхаха. Хамагай түрүүндэ Волга, Кама ба Сибириин гол мүрэнүүд дээрэ портнууд болон пристаньнуудые үргэдхэн һайжаруулха. Усть-Донецкэ порт бариха, ашалга-буулгалгын хүдэлмэридэ бүтээсэ ехэтэй механизмуудые хэрэглэдэг болохо; гол шухала портнуудта ашалга-тээлгын хүдэлмэриие комплексноор механизацилха. Табанжэлэй турша соо гол мүрэнэй портнуудта 15 мянган метр утатай механизированнэ причалнуудые ашаглалтада оруулха.

Урдын механизированнэ причалнуудые болон уһан замууд дээрэ байдаг предприятинуудай ашаа буулгадаг базануудые саашадань хүгжөөхэ ба тэдэниие шэнээр бариха.

Суднаар ябадаг каналнуудые һайнаар хэрэглэдэг болохо. Табанжэлэй турша соо ашаа шэрэлгые Москвагай нэрэмжэтэ каналаар ба Сталинай нэрэмжэтэ Беломорско-Балтийска каналаар нэгэ хахад дахинһаа бага бэшээр, мүн Ленинэй нэрэмжэтэ Волго-Донской каналаар —гурба дахин дээшэлүүлхэ. Белая, Хойто Двина ба Вычегда мүрэнүүдтэ суднаар ябаха эрхэ байдал һайжаруулха, мүн Волга, Кама, Днепр ба Сибириин магистральна гол мүрэнүүдтэ автоматическа ба электрифицированнэ тэмдэгүүдые үргэнөөр хэрэглэн, навигационно эрхэ байдалые шэнэдхэн байгуулха талаар саашанхи хүдэлмэри ябуулха.

Түргэнөөр ябадаг судпануудые флодто нэмэжэ үгэхэ ба табанжэлэй турша соо Гол мүрэнэй флодой министерство хадаа, тухайлхада, хамта дээрээ 720 мянган мориной хүсэтэй буксирна ба ашаанай самоходно суднануудые, хамта дээрээ 2.245 мянган тонно ашаа дааха самоходно бэшэ суднануудые ба хамта дээрэ 180 мянган мориной хүсэтэй пассажирска суднануудые үгэхэ ябадал хангаха ёһотой.

Судна заһабарилдаг урдын предприятинуудые шэнэдхэн байгуулха, шэнэнүүдые бариха, флодой хүдэлмэриие хангахын тулада гол мүрэнэй замай системын участогуудта заһабарилга-ашаглалгын базануудые эмхидхэхэ.

Ашаа шэрэжэ абаашалгые улам түргэдхэхэ, портнууд болон пристаньнүүдтэ суднануудай мини байлгые усадхан хороохо; 1955 онойхитой сасуулбал 1960 ондо гол мүрэнэй буксирна суднануудаар ашаа шэрэлгын талаар бүтээсыень 30 процентһээ доошо бэшээр, ашаанай самоходно суднануудаар—36 процентээр, самоходно бэшэ суднануудаар—33 процентээр дээшэлүүлхэ. Уһан замай транспортда ашаа шэрэлгын ба коммерческэ хүдэлмэри һайжаруулха, гол мүрэнэй транспортаар ашаа шэрэлгэдэ министерствонүүд болон зургаануудай анхаралые ехээр хандуулха. Ашаа шэрэлгын өөрын үнье тухайлхада 21 процентээр химдаруулха.

Багахан гол мүрэнүүдые транспортаар ябалгада саашадань хэрэглэлгые ба эдэ мүрэнүүдээр ашаа шэрэлгые үргэдхэхэ.

3. **Далайн транспортаар** ашаа шэрэлгые тухайлхада 2,1 дахин дээшэлүүлхэ, Дальневосточно, Азово-Хара далайн, Хойто болон бусад бассейнүүдтэ ашаа шэрэлгые саашадань һайжаруулха, мүн экспортно-импортнэ ашаа шэрэлгэдэ өөһэдын хүсэ хэрэглэлгын удельнэ хэмжээе дээшэлүүлхэ, тэрэшэлэн, Хойто далайн замые саашадань хүгжөөхэ.

Далайн портнуудай хүгжэлтын техническэ хэмжээе дээшэлүүлхэ. Портнуудта 10 мянган метр хүрэтэр утатай механизированнэ причалнуудые, 200 мянган квадратна метр талмайтай складуудые ашаглалгада оруулха. Ашаа буулгадаг ба тээдэг бүтээсэ ехэтэй шэнэ механизмуудые хэрэглэдэг болохо. 1960 он хүрэтэр далайн портнуудта ашалга-буулгын хүдэлмэри комплексноор механизацилгые 65 процент болгохо.

Далайн портнуудые ашаа шэрэлгыень хараадаа абан, һэльбэн заһаха, хүгжөөхэ.

Далайн флодто бүри гаргаша багатай, түргэнөөр ябадаг суднануудые нэмэжэ үгэхэ. Далайн флодой министерство хадаа табанжэлэй турша соо хамта дээрээ тухайлхада 1.140 мянган тонно хуурай юумэнүүдые тээхэ суднануудые, 460 мянган тонно нефть шэрэдэг суднануудые, хамта дээрээ 198 мянган мориной хүсэтэй пассажирска суднануудые, хамта дээрээ 230 мянган мориной хүсэтэй буксирна суднануудые үгэхэ ёһотой. Бүри түргэнөөр ябалгыень хангажа шадахаар, бүри нарин һайн двигательнүүдтэй ба судовой механизмуудтай далайн суднануудые бүтээдэг болохо.

Табанжэлэй турша соо нефть зөөдэг далайн суднануудай сүүдхэ бүриин бүтээсые 25 процентһээ, мүн хуурай ашаа шэрэдэг суднануудай бүтээсые—34 процентһээ бага бэшээр дээшэлүүлхэ, тиихэдээ хамагай түрүүндэ портнуудта суднануудай мини байлгые хороохо, хооһоор ябалгыень үсөөрүүлхэ.

Далайн флодой техническэ байдалые һайжаруулха, судна заһабарилгын болзорые хороохо, судна заһабарилгын предприятинуудай, илангаяа Дальневосточно бассейнын предприятинуудай хүсые бүри һайнаар хэрэглэдэг болохо; Находка, Туапсе, Жданов, Ленинград ба Мурманскдахи заводуудые барилгые ба шэнэдхэн байгуулгые түгэсхэхэ. Славянкада судна заһабарилгын заводой барилга эхилхэ.

Каналнуудай болон далайн портнуудта ошоһон замуудай гүнзэгыень суднануудай һаадгүйгөөр ябахаар болгохо, хэлхеэ-холбооной хэрэгсэлнүүдые һайжаруулха, мүн далайн транспортнууд дээрэ радионавигационно түхеэрэлгэнүүдые тодхохо, суднануудай тамаралгын аюулгүй байдалые хангажа шадаха навигационно бүри нарин һайн приборнууд болон түхеэрэлгэнүүдээр далайн суднануудые хангаха.

Далайн транспортаар ашаа шэрэлгын өөрын үнье тухайлхада 26 процентээр химдаруулха.

4. **Автомобильна транспортын талаар** — автомобильна транспортаар ашаа шэрэлгые 1960 ондо 1955 онойхитой сасуулбал тухайлхада 2 дахин ехэ болгохо. Ашаа шэрэлгэдэ ниитын хэрэглэлэй автомобильна транспортын удельнэ хэмжээе горьтойгоор дээшэлүүлжэ, тэрээгээр эд товар шэрэлгые 40 миллиард тонно-километр хүрэтэр гү, али 1955 онойхитой сасуулбал 4,3 дахин ехэ болгохо. Централизованно ашаа шэрэлгые саашадань ехэ болгохо, мүн автомобильна прицепүүдые ашаглалгые һайжаруулха, хүнгэн автомобильнуудаар пассажирнуудые шэрэлгые: таксигаар—3 дахин, автобусаар —3,5 дахин дээшэлүүлхэ.

Автомобильна парк хэрэглэлгые үндэһөөрнь һайжаруулха, ашаа шэрэлгын өөрын үнье горьтойгоор химдаруулха зорилгоор зургаадахи табанжэлдэ юрын ашаа шэрэдэг аад, министерствонүүд ба зургаануудай мэдэлдэ байдаг ашаанай автомобильнуудай ехэнхи хубиие, автозаһабарилгын предприятинуудые ниитын хэрэглэлэй автомобильна транспортын системэдэ нэгэдүүлхэ.

Табанжэлэй турша соо ниитын хэрэглэлэй ашаанай автомобильнуудай бүтээсые тухайлхада 36 процентээр дээшэлүүлхэ. Ашаа шэрэлгын өөрын үнье 20 процентһээ доошо бэшээр химдаруулха. Техническэ хангалгын ба автомобиль заһалгын базануудые үргэдхэн һайжаруулха.

Автомобильна дардам харгынуудые ехээр заһаха, шэнэдхэн һэльбэхэ.

5. **Трубопроводно транспортын талаар** — 1955 онтой сасуулбал хүдэлмэриин хэмжээе 83 миллиард тонно-километр хүрэтэр гү, али 6 дахин дээшэлүүлхэ.

6. **Агаарай транспортын талаар** — табанжэлэй турша соо ашаа шэрэлгые 2 дахин, пассажирнуудые шэрэлгые, тухайлхада 3,8 дахин нэмээхэ. Магистральна агаарай замуудта түргэнөөр ябадаг, олон хүнэй һууритай пассажирска самолёдуудые хэрэглэдэг болохо. Магистральна агаарай замуудтахи гол шухала аэропортнуудые шэнэдхэн байгуулха.

7. **Хэлхеэ холбооной талаар** — мүнөө үеын түрүү техникын ба хэлхеэ холбооной резервнүүдые эгээн ехээр хэрэглэһэнэй ашаар хэлхеэ холбооной хэрэгсэлнүүдые саашадань хүгжөөхэ ба шэнэдхэн байгуулха.

Хэлхеэ-холбооной кабельна лининүүдые табадахи табанжэлтэй сасуулбал, тухайлхада 2 дахин ута болгохо, коксиальна кабельнуудые үргэнөөр хэрэглэхэ. Хэлхеэ холбооной радиорелейно лининүүдые олоор байгуулха, табанжэлэй турша соо 10 мянганһаа доошо бэшэ километртэ иимэ лини ашаглалгада оруулха.

Автоматическа телефонно станцинуудые табадахи табанжэлэйхидэ орходоо 2 дахин олон болгохо.

Почтово холбоо барисаае үргэдхэхэ. Хүдөө нютагуудай телефонизацилгые ба радиофикацилгые саашадань үргэдхэн һайжаруулха.

VI. Капитальна барилгын ба барилгын индустриин талаар

1. **Промышленна үйлэдбэриие, транспорт, хүдөө ажахые, гэр байрын барилгые, һургуули, больница, үхибүүдэй садууд болон яслинуудай барилгые улам ехээр хэхэ даалгабаринуудые, культурно-ажаһуудалай бусад даалгабаринуудые дүүргэхэ зорилгоор** 1956—1960 онуудта СССР-эй арадай ажахын талаар **гүрэнэй капитальна һомололгын ниитэ** хэмжээе 990 миллиард түхэриг хэмжээтэйгээр (1955 оной июлиин 1-нэй сэнгээр) гү, али табадахи табанжэлэйхиһээ 67 процент ехээр тодорхойлхо.

2. Капитальна барилгада зорюулагдадаг материальна ресурснууд ба финансова хэрэгсэлнүүдээ бүри ашагтайгаар хэрэглэхын тулада, тэрэнээ олон тоото барилганууд ба объектнүүдээр тараажархихагүй, проектнэ хэрэгые һайжаруулха ба проект зохёолгодо гүрэнэй мүнгэ зөөри гамгүй ехээр гаргашалдаг баримтануудые усадхаха.

Шэнэ предприятинуудые барилгада, мүнөө хүдэлжэ байгаа предприятинуудые үргэдхэлгэдэ зорюулагдаһан проектнүүдые зохёоходоо наука, техникын тон шэнэ түйлалтануудые, Эсэгэ оронойнгоо ба хилын саанахи түрүү предприятинууд дээрэ түйлагдаһан технико-экономическа эгээн ехэ түйлалтануудые хараадаа абаха.

Проектированиин болзорнуудые хороохо; 1956—1957 онуудта байрын гэрнүүдые, культурно-ажаһуудалай гэрнүүдые имагтал типовой проектын ёһоор баридаг болохо; эгээл ойрын 2—3 жэл соо промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной ба хүдөө ажахын предприятинуудые заатагүй типовой проектын ёһоор баридаг болохо.

3. **Барилгын индустриие** саашадань хүгжөөхэ хэрэг хангаха. Барилгын болзор нилээд хороохо, барилгын хүдэлмэринүүдэй, илангаяа гэр байрын ба культурно-ажаһуудалай барилгын шанар һайжаруулха, барилга-хабсаргалгын хүдэлмэринүүдэй үнэ сэнгые сметын үнэ сэнгһээ 7 процентһээ бага бэшээр химдаруулха.

Суглуулмал түмэрбетонно конструкцинууд болон детальнуудые, хүнгэн бетоноор хэгдэһэн конструкцинуудые, томо блогуудые болон заводто бэлэдхэгдэһэн бэлэн узелнуудые үргэнөөр хэрэглэжэ, мүн тэрэшэлэн барилгые комплексноор механизацилга али болохо аргаар нэбтэрүүлжэ, барилгые саашадань индустриализацилха ябадал хангаха.

Суглуулмал түмэрбетонно конструкцинуудые 1960 ондо 28 миллион кубическа метр хүрэтэр хэрэглэдэг болохо, тэдэнэй 7 миллион кубическа метрынь напряженно-армированна байха ёһотой. Хабсарагдадаг түмэрбетонно үлэмжэ нарижуулагданхай түхэлэй конструкцинуудые зохёожо барилгада хэрэглэхэ. Түмэрбетонно конструкцида зорюулан бага холисотой булад, тон бүхэ проволоко, мүн тэрэшэлэн барилгада гаргаша багатай прокат нилээд ехээр хэрэглэдэг болохо. Барилга хэхэдээ металл, модо тон ехээр арбилха.

Барилгануудые оньһото нарин машина, механизмуудаар хангаха. Барилгада хүдэлмэрилдэг экскаваторнуудай тоое табанжэл соо гурба дахинһаа бага бэшээр олон болгохо, эдэнэй тоодо 0,15, 0,25 кубометрын удхууртай экскаваторнуудые нилээд олон болгохо. Барилгада машина болон механизмуудые бүри һайнаар ашагладаг болохо. Барилгын машинануудые, транспортын хэрэгсэлнүүдые заһабарилдаг заводууд болон мастерскойнуудай хүсые улам ехэ болгохо, томо барилга бүтээжэ байһан газарнуудта заһабарилгын заводуудые түрүүшын ээлжээндэ бариха.

Министерствонүүдэй болон захиргаануудай барилгын жэжэ организацинуудые нэгэдхэн томо болголгые үргэлжэлүүлхэ. Гэр байрын ба культурно-ажаһуудалай барилгые саашадань һайжаруулха зорилгоор Москва, Ленинград ба Киевэй жэшээгээр томо городуудта подряд абажа, барилга хэдэг территориальна организацинуудые байгуулха, тэдэ организацинуудта ондо ондоо захиргаануудай барилгын жэжэхэн организацинуудые нэгэдүүлхэ. Оронойнгоо зүүн районуудта мүнөө хүдэлмэрилжэ байгаа барилгын организацинуудай хүсые нилээд ехэ болгохо, эдэ районуудта барилгын материалнуудые, конструкцинууд болон детальнуудые бүтээдэг барилгын шэнэ организацинуудые болон районно предприятинуудые байгуулха. Хабсаралгын болон тусгаар хүдэлмэри хэдэг тусхай организацинуудые томодхохо ба бэхижүүлхэ, ниитэ барилгын хүдэлмэринүүдые хэдэг тусхай мэргэжэлтэй организацинуудые байгуулха. Барилгын индустриин хүдэлмэрилэгшэдтэ байрын гэрнүүдые, культурно-ажаһуудалай гэрнүүдые бүри олоор бариха.

VII. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар

1. Үйлэдбэриие хүгжөөхэ, арадай ажана байдал саашадань һайжаруулха даалгабаринуудые дүүргэхэ шиидхэхы эрхэ нүхэсэл бологшо ажалай бүтээсые горьтой ехээр дахин дээшэлүүлхэ ябадал хангаха.

Ажалай бүтээсые ехэ болгохо гээшэ шэнэ общественнэ байгуулалтын илаха эгээн шухала зүйл мүн гэхэ гү, али «Коммунизм хадаа ажалай капиталистическэ бүтээсэдэ орходоо һайн дуранай, ушар ёһоо мэдэдэг, нэгэдэмэл, түрүү техникэ хэрэглэдэг хүдэлмэришэдэй ажалай дээдэ зэргын бүтээсэ мүн» гэжэ агуу ехэ Ленин заадаг һэн.

Орон доторнай индустриальна хүсэ ехэтэ базын бии байһан ябадал, техническэ хэмжээнэйнгээ талаар арадай ажахын бүхы һалбаринуудай шэнэ, улам дээдэ шатада орохо ябадал хангаха үргэн хэмжээ-ябуулгануудые зургаадахи табанжэлдэ бэелүүлгэ, мүн тэрэшэлэн мүнөө сагай техникые амжалтатайгаар шудалһан, шадабаритай хүдэлмэришэд ба мэргэжэлтэдэй бии байһан ба бүри олоор бэлэдхэгдэхэ ябадал ажалай бүтээсэ улам түргэнөөр дээшэлүүлхэ ехэ арга боломжо олгоно.

2. 1956—1960 онуудта ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгээр иимэ даалгабаринуудые тогтоохо:

промышленностьда—50 процентһээ бага бэшээр ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ. Энэнь ажалай техническэ зэбсэгжэлгын ургаха ба түрүү техникэ болон технологи нэбтэрүүлхэ, үйлэдбэриин процессүүдые комплексноор механизацилга ба автоматизацилга али болохоор үргэдхэхэ, түхеэрэлгые шэнэдхэн заһаха, предприятинуудые тусхай мэргэжэлдэ оруулалга улам хүгжөөхэ, энээнэй үндэһөөр үйлэдбэриин поточно арга нэбтэрүүлхэ, ажалай эмхидхэл үндэһөөрнь һайжаруулха, хүдэлмэриин саг гээлгэ усадхаха, мүн тэрэшэлэн хамһабариин ажалда гаргагдадаг хүдэлмэриин хүсэ хэрэглэлгые хороохо ябадалай ашаар гол түлэб бэелүүлэгдэхэ ёһотой.

барилгада — 52 процентһээ бага бэшээр ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ. Эһээниие барилга саашадань индустриализацилһанай, суглуулмал конструкцинууд болон детальнуудые үргэнөөр хэрэглэһэнэй, барилгын хүдэлмэринүүдые комплексноор механизацилжа гол түлэб дүүргэһэнэй, ажалай эмхидхэл горьтойгоор һайжаруулһанай, хамһабари туһалалгын хүдэлмэринүүдтэ гаргадаг гаргашануудые бага болгоһоной үндэһөөр түйлаха;

түмэрзамай транспортда—тухайлбал 34 процентээр ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ. Энээниие, түмэр замай техническэ зэбсэгжэлгэ саашадань һайжаруулһанай, электровозууд болон тепловозуудаар ашаа тээлгын удельнэ хэмжээе дээшэлүүлһэнэй, паркые ехэ ашаа шэрэдэг олон вагонуудтай болгоһоной, харгы замай ажалые шэнэдхэн заһаһанай, поездын коммерческэ скоростиие түргэдхэһэнэй, поезднуудай дунда жэшээнэй шэгнүүр ехэ болгоһоной, мүн тэрэшэлэн ажалай эмхидхэл һайжаруулһанай ашаар түйлаха;

далайн транспортда ажалай бүтээсые 40 процентээр, **гол мүрэнэй транспортда** — 35 процентээр ехэ болгохо. Энээниие флодоо механизированнэ түхеэрэлгэтэй му-

(Үргэлжэлэлынь 6-дахи нюурта)

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН XX СЪЕЗД

СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб т

КПСС-эй XX СЪЕЗДЫН ДИРЕКТИВЭНҮҮД

(Үргэлжэлэл)

мөөнэй түхэлэй улам хүсэтэ судлануудаар хангажа, флодоо бүри һайнаар ашагладаг болоһоной ашаар туйлаха;

совхозуудта болон **гүрэнэй хамһабариин хүдөө ажахын предприятинуудта** ажалай бүтээсые — тухайлбал 70 процентээр ехэ болгохо. Энээниие хүдөө ажахын культура тарилгын ба хуряалгын хүдэлмэринүүдые комплексноор механизацилжа дүүргэһэнэй, малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэри бүри ехээр механизацилһанай, хүдөө ажахын продукциин гээлтэ хоролто зайсуулһанай, мүн тэрэшэлэн ажалай эмхидхэл горьтой ехээр һайжаруулһанай ашаар туйлаха;

Центнер продукци бүхэниие үйлэдбэрилгэдэ гаргагдадаг ажалай гаргашануудые хороохо зуураа, эдлүүриин газарай 100 га бүхэндэ хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгые нилээд ехэ болгохо ябадалые эгээн шухала зорилго гэжэ тоолохо.

3. **Колхозуудта** ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэ хадаа зургаадахи табанжэлдэ хүдөө ажахын үйлэдбэри хүгжөөхэ даалгабаринуудые бэелүүлгэдэ илангаяа шухала удхашанартай байна.

МТС-үүдэй материально-техническэ база бэхижүүлхэ, хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые механизацилгын ба электрификацилгын хэмжээе нилээд дээшэлүүлхэ, хүдөө ажахын, наука болон техникын туйлалтануудые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, оронойнгоо районууд болгон колхозуудаар газар, таряалангай ба малажалай зохид һайнаар хубаарилагдаха ба тусгаар шэглэлтэй болохо, мүн тэрэшэлэн колхозууд болон МТС-үүдые хүтэлбэрилхы кадрнуудаар, мэргэжэлтэдээр бэхижүүлэн хангаха. Тиигэбэл эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ хүдөө ажахын продукци тон ехээр абадаг болохо, колхозуудтахи ажалай бүтээсые, тухайлбал, 2 дахин дээшэлүүлхэ арга олгогдохо байна.

Хүдөө ажахын министерство, мүн тэрэшэлэн нютагай партийна болон советскэ органууд, МТС-үүд болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хүдөө ажахын техникые ашагтайгаар хэрэглэхэ, хүдөө ажахын продукци ехэ болгоһон, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэн түрүү колхозууд болон МТС-үүдэй дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, ажалай эмхидхэл һайжаруулха, ажалай журам бэхижүүлхэ, энээнэй үндэһөөр колхознигуудай олзо доход нилээд ехэ болгохо ябадал хангаха ёһотой.

4. Ажалай эмхидхэлдэ ба салин хүлһэ түлэлгэдэ бии байгаа дутагдалнуудые тон түргэнөөр зайсуулха, хэһэн ажалайнгаа аша үрэдэ хүдэлмэрилэгшэдэй өөһэдынь урмашалгые бүри ехэ болгохо зорилгоор:

техникын болон үйлэдбэриин эмхидхэлэй мүнөөнэй хэмжээндэ таараха, техническэ талаараа үндэһэлэгдэһэн ажалай нормо үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ ябадал хангаха;

хүдэлмэришэдэй салин хүлһэнэй тарифна ставкын хубиие ехэ болгохо, хүдэлмэришэдэй мэргэжэлые хараадаа абажа, хүндэ хүдэлмэри хэдэг, халуун цехүүдтэ ажалладаг хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай түлбэриие ехэ болгожо, тус тус һалбаринуудай болон мэргэжэлнүүдэй талаар тарифна ставкын хэмжээе зүбөөр тодорхойлхо;

тус тус категориин инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлһые гуримтай болгохо; инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй болон албахаагшадай ажалай түлбэриин олон ондоо, янза бүриин байһан ябадал усадхаха;

шэнэ техникэ нэбтэрүүлһэнэй, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй, продукциин өөрын үнэ химдаруулһанай түлөө урмашуулан шан үгэдэг ябадалай үүргэ дээшэлүүлхэ.

5. Захиргаанай аппарадые саашадань нарижуулха, үсөөрүүлхэ ба химда болгохо, аппарадай үлүү, бэе бэеэ дабтадаг һалбаринуудые усадхаха, штадуудта үлүү ехэ гаргаша гаргадаг ябадал зайсуулха хүдэлмэреэ хэжэ үргэлжэлүүлхэ.

6.Уралан нарижуулагшадай, ухаалан зохёогшодой, үйлэдбэриин новаторнуудай үргэн хүдэлөөе али болохоор хүгжөөхэ, мүн тэрэшэлэн түрүү дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ.

7. Залуушуулые гүрэнэй ажалай резервнүүдэй һургуулинуудта болон училищинуудта, мүн тэрэшэлэн үйлэдбэри дээрэ тэдэниие ажал хүдэлмэридэ һургадаг һуралсалай шанар һайжаруулха; мэргэжэлтэй хүдэлмэришэдые гүрэнэй ажалай резервнүүдэй зүүн районуудтахи һургуулинууд болон училищинуудта бүри олоор бэлэдхэдэг болохо, эдэ районуудта һургуули болон училищинуудые улам олошоруулха.

8. Арадай ажахын һалбаринуудай ба ороной районуудай хоорондо ажалай ресурснуудые тон һайнаар хубаарилха, тэдэниие зүбөөр ашаглаха ябадал хангаха. Тиихэ зуураа, оронойнмнай зүүн ба хойто районуудтахи предприятинууд болон барилгануудые хүдэлмэришэнэй хүсөөр хангахын тула эдэ районуудта ороной бусад районуудһаа ажалшадые һайн дураарнь нүүлгэхэ ба хүдэлмэришэдые эмхитэйгээр шэлэжэ абаха ябадалда онсо ехэ анхарал табиха. Нүүжэ ерэгшэдые ажаһуудалай талаарнь бүри һайнаар хангаха, тэдэндэ гэр байрануудые саг соонь барижа үгэхэ.

9. Предприятинууд дээрэ, нэн түрүүн шахтануудта, халуун цехүүдтэ болон хүдэлмэришэдэй бэедэ хоротой үйлэдбэринүүдтэ ажалые ба аюулгүйн техникые сахиха ябадал саашадань һайжаруулха, тиихэ зуураа энэ талаар наука болон техникын эгээн шэнэ туйлалтануудые хэрэглэхэ.

VIII. Арадай ажабайдалай материальна ба культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ талаар

1. Социалистическэ үйлэдбэриие хүгжөөхэ, ниитын ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар тогтоогдоһон даалгабаринуудтай зохилдуулан табанжэлэй турша соо **национальна доход** 60 тухай процент (сасуулагдамал сэнгээр) ехэ болохо гэжэ тодорхойлхо. Энээнэй үндэһөөр хүдэлмэришэд болон албахаагшадай олзо доходой ба таряашадай олзо доходой саашанхи ургалтые хангаха; эдеэ хоолой ба промышленна эд бараа хүн бүридэ хэрэглэлгые нилээд ехэдхэхэ.

2. СССР-эй арадай ажахыдахи хүдэлмэришэд ба албахаагшадай тоо 1960 ондо 55 миллион тухай хүн байха гэжэ тогтоохо.

Хүдэлмэришэд ба албахаагшадай бодото **салингые** дунда зэргээр 30 тухай процент дээшэлүүлхэ, бага түлөөһэтэ хүдэлмэришэд болон албахаагшадай салин хүлһэ дээшэлүүлхэ.

3. Зургаадахи табанжэл дотор хүдэлмэришэд болон албахаагшадай хүдэлмэриин үдэрые богони болгохо шухала гэжэ тоолохо.

Зургаадахи табанжэл дотор хүдэлмэришэд ба албахаагшадые долоон часай хүдэлмэриин үдэртэй, тиихэдэ нүүрһэнэй ба горнорудна промышленностьда газар доро хүдэлмэрилдэг гол мэргэжэлэй хүдэлмэришэдые зургаан часай хүдэлмэриин үдэртэй аажамаар болгохо хэмжээ-ябуулгануудые зохёохыень СССР-эй Министрнүүдэй Советдэ даалгаха. Тиихэдээ түрүүшын ээлжээндэ, газар доро ба халуун цехүүдтэ ажалладаг хүдэлмэришэдые 1957 онһоо эхилэн хүдэлмэриин богони болгогдоһон үдэртэй болгохо хэрэгтэй. Промышленностиин зарим һалбаринуудта, үйлэдбэриин эрхэ байдалай талаар таараха газартань, найман часай хүдэлмэриин үдэртэй аад, амаралтын хоёр үдэртэй табан хоногой хүдэлмэриин неделиие тогтоохо.

1956 онһоо эхилэн хүдэлмэришэд ба албахаагшадые амаралтын үдэрэй ба һайндэрэй урда тээхи үдэрнүүдтэ хоёр часаар богони болгогдоһон хүдэлмэриин үдэртэй болгохо.

1956 онһоо эхилэн, 16-һаа 18 хүрэтэрхи наһанай эдиршүүлые дахинаа зургаан часай хүдэлмэриин үдэртэй болгохо.

Хүдэлмэриин үдэрэй богони болгогдоходо хүдэлмэришэд болон албахаагшадай салин хүлһэн зангаараа үлэхэ.

4. Хүдэлмэришэ эхэнэрнүүдэй ажалые ба ажаһуудалые али болохоор һайжаруулха. Эхэнэрнүүд-эхэнүүдтэ үшөө нэмэжэ хүнгэлэлтэ олгохо, тусхайлбал, нарайлха ябахадань, нарайлхадань үгтэдэг амаралтын болзорые һунааха.

5. Газар таряалангай ба малажалай продукциие нилээд ехэдхэһэнэй, колхознигуудай ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй үндэһөөр **колхознигуудай** мүнгэн ба натуральна олзо **доходуудые** дунда зэргээр 40-һөө доошо бэшэ процентээр ехэ болгохо, тиихын тулада ниитын ажахыһаа абтадаг олзо доходые түбхын түрүүндэ ехэдхэхэ; колхозуудай ниитын фонднуудые нилээд ехэдхэхэ хэрэгтэй.

6. Социальна страхованияар хүдэлмэришэдтэ, албахаагшадта үгтэдэг тэдхэмжэ ба түлбэридэ, социальна тэдхэмжын талаар пенсидэ, олон үхибүүдтэй ба эрэ нүхэргүй эхэнүүдтэ үгтэдэг тэдхэмжэдэ, һурагшадта үгтэдэг стипендидэ, түлбэригүй медицинскэ туһаламжада, санатори болон амаралтын байшангуудта ошохо түлбэригүй ба хүнгэлэлтэтэй путёвконуудта, түлбэригүй һуралсалда ба мэргэжэл дээшэлүүлгэдэ, амарха үедэ салин түлэлгэдэ ба ажалшадта үгтэдэг бусад түлбэринүүд болон хүнгэлэлтэнүүдтэ гаргашалагдадаг гүрэнэй гаргашые 1955 ондо 154 миллиард байһыень 1960 ондо 210 тухай миллиард түхэриг хүрэтэр ехэ болгохо. Пенсиин эгээн доодо хэмжээе нилээд ехээр дээшэлүүлэн, пенсионно тэдхэмжые гуримшуулха, дан ехэ пенсиин хэмжээе бага болгохо. Үтэлһэн хүнүүдэй хангагдасые, мүн тэрэшэлэн бэеэ муудуулангүй, ниитэдэ ашагтай ажал хэжэ шадаха инвалидуудые ажалаар хангалгые һайжаруулха.

7. Гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай **эд бараанай рознично эрьесые** табанжэлэй турша соо 50 тухай процентээр ехэдхэхэ, тиихэ зуураа эд бараанай рознично эрьесые хүдөөдэ бүри ехээр үргэдхэхэ.

Хүн зондо тон хэрэгтэй эд бараа худалдалгые 1960 ондо 1955 онойхитой сасуулхада иимэ хэмжээгээр ехэдхэхэ: мяханай зүйлнүүдые—85 процент, загаһанай зүйлнүүдые — 59 процент, малай тоһо — 57 процент, ургамалай тоһо — 60 процент, һү ба һүнэй зүйлнүүдые — 2,7 дахин, сыр — 2,4 дахин, үндэгэ — 2,6 дахин, сахар — 70 процент, хлопчатобумажна бүдүүдые — 30 процент, нооһон бүдүүдые — 2 дахин, торгон бүдүүдые — 2 дахин, лёноор нэхэһэн бүдүүдые — 3,6 дахин, оёмол зүйлнүүдые — 67 процент, арһан гуталнуудые — 65 процент, мебель — 2 дахин, часуудые — 70 процент, велосипедүүдые — 46 процент, радиоприёмнигуудые — 2,2 дахин, телевизорнүүдые — 5 дахин, гэрэй холодильнигуудые — 4,7 дахин, пылесосуудые—3,9 дахин, хубсаһа угаадаг машинануудые—6 дахин. Модо ба барилгын материалнуудые хүн зондо ба колхозуудта худалдалгые үргэдхэхэ, тусхайлбал, цемент — 2,5 дахин, шифер — 2,1 дахин, хүнгэн хушалта — 70 процент үргэдхэхэ.

Республиканууд, хизаарнууд болон областьнуудай эд бараанай рознично наймаан дотор эдеэ хоолой ба промышленна эд бараанай нютагуудай ресурснуудые нилээд ехэдхэхэ гэжэ хараалха.

Үйлэдбэриие үргэдхэхын ба малажалай продуктнуудаар хүн зониие хангалга һайжаруулхын түлөө нютагай органуудай үүсхэлые урмашуулхын, харюусалгыень дээшэлүүлхын тулада хубаарилгын мүнөөнэй системэдэ хубилалта хэхэ, тиихэдээ хүн зониие хангахын тулада бии байгаа ресурснуудые ашаглаха талаар нютаг нютагай үүсхэлые хүгжөөлгэ централизациин принципүүдтэй энэ системэ дотор зүбөөр зохилдуулагдаха зэргэтэй.

Худалдаа наймаанай газарнуудай тооe табанжэлэй турша соо 40 процентһээ доошо бэшээр олошоруулхын тулада магазинууд болон лавкануудай тооe олошоруулха. Худалдаа наймаанай сетиие мүнөө сагай түхеэрэлгээр хангаха, эд бараа наймаалгын улам үргэдэжэ байгаа эрилтэнүүдтэ харюусадаг ба худалдаа наймаанай культурые дээшэлүүлдэг түрүү аргануудые үргэнөөр хэрэглэхэ.

Түрүүн багсалһан эд бараа хүн зондо ехээр худалдадаг болохо, наймаалагшадгүй магазинуудай тоо олошоруулха, мүн автомадуудаар наймаа хэлгые үргэдхэхэ, энэ хадаа худалдан абагшадые хангалга нилээд һайжаруулха, худалдаа наймаандахи ажалые бага болгохо, наймаанай гаргашые доошолуулха арга олгохо байна. Эд бараа худалдан абагшадта эльгээжэ наймаа хэлгые али болохоор хүгжөөхэ. Худалдаа наймаанда ба ниитын эдеэ хоолой газарнуудта хэрэглэхэ автомадуудые олоор үйлэдбэрилдэг болохо.

Худалдаа наймаанай газарнуудта үйлэдбэриин предприятинуудһаа эд бараа абаашалгые түргэдхэхэ, тиихэдээ забһарай үлүү звенонуудые үгы болгохо, эд бараа худалдаа наймаанай газарнуудта централизованно ёһоор абаашалгые хаа хаанагүй эмхидхэхэ, илангаяа хүдөө нютагта эд бараа зөөжэ худалдадаг аргые, мүн тэрэшэлэн хүдөөдэ нүүдэл худалдаа наймаае үргэнөөр дэлгэрүүлхэ.

Эд бараа һайнаар хадагалхын ба магазинуудта эльгээгдэхэһээнь урид эд бараа сортировалха хүдэлмэри эмхидхэхын тулада складууд, холодильнигууд болон овощехранилищинуудай барилгые үргэдхэхэ, энэ хадаа шухала ассортиментын эд бараагаар магазинуудай хангагдасые һайжаруулха болоно.

Табанжэлэй турша соо столовонуудай тооe 50 процентһээ доошо бэшээр олошоруулха, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай продукци гаргалгые 75 тухай процентээр дээшэлүүлхэ.

Фабриканууд, заводууд, шахтанууд, МТС-үүд, совхозууд болон һуралсалай газарнуудай столовонуудай тооe олошоруулха, хүдэлмэрилдэг лэ хүнүүдые ниитын эдеэ хоолоор хангахаһаа гадна, тэдээнэй бүлэнэрые хангахын тулада ниитын столовонуудай тооe ехээр олошоруулха, энэ хадаа эхэнэрнүүдэй ажалые хүнгэдхэхэ болоно.

Һургуулинуудай столовонуудай ба һурагшадые эдеэлүүлдэг буфедүүдэй тооe нилээд олошоруулха.

Столовонууд, кафэнүүд, чайнанууд, закусочнанууд болон буфедүүдтэ орогшодой эрилтэнүүдээ өөһэдөө хангажа шадаха ябадал хүнүүдые хангалгые түргэдхэхэ ба һайжаруулха, худалдаа наймаанай ашагтай арга һэн туладаа хаа хаанагүй дэлгэрүүлэгдэхэ ёһотой.

Гэртээ абаашаха обед үгэлгые, обед бэлэдхэхэ захил уридшалан абалгые али болохоор олошоруулха.

Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта мүнөөнэй, эгээ нарин һайн механизмууд болон түхеэрэлгэ (хартаабха сэбэрлэдэг, овощь хэршэдэг, хилээмэ зүһэдэг, амһарта угаадаг хэрэгсэлнүүдые, бүтээсэ ехэтэй комбинированнэ кухонна механизмууд болон бусадые) тодхожо, эдеэ бэлэдхэлгын хүшэр ажалые механизацилха.

Столовонууд болон закусочнануудые эгээ шэнэ техникээр хангалга ба тэдээндэ хүдэлмэриин түрүү аргануудые хэрэглэлгэ хадаа обедэй үные химдаруулжа үгэхэ, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта ябажа эдеэлдэг хүн зоной олошорходо туһалха байна.

Гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай эрьесын гаргашые 17 тухай процентээр доошолуулха.

Колхозууд болон колхознигуудай үлүү гараһан хүдөө ажахын продуктнуудые комиссионно ёһоор эд хэрэглэгшэдэй кооперацида абажа худалдалгые үргэдхэн, колхозно худалдаа наймаае саашадань үргэдхэлгэдэ бүхы хэмжээгээр туһалха. Городууд болон хүдэлмэришэдэй поселогуудтахи колхозно дэлгүүрнүүдэй байдалые улам һайжаруулха.

Советскэ худалдаа наймаанай хэрэгые үндэһөөрнь һайжаруулхын тулада худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэриие үдэр бүри хинажа байха хэрэгтэ ажалшадые үргэн олоорнь хабаадуулха.

Заводуудта, фабриконуудта, эмхи зургаануудта, һуралсалай газарнуудта ниитын хиналтын организацинуудай, тиихэдэ хүдөөдэ — эд хэрэглэгшэдэй кооперациин организацинуудай лавочна ба шалгалтын комиссинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха, тиихэдээ тэдээнэй ажал-ябуулгада хүдэлмэришэд, албахаагшад, колхознигууд болон гэрэй эзэн эхэнэрнүүдые олоорнь хабаадуулха.

8. **Байрын гэрнүүдэй барилгые** нилээд ехээр һайжаруулха ба үргэдхэхэ шухала гэжэ тоолохо. Табанжэлэй турша соо ниитэ дээрээ 205 млн. тухай кв. метр гэхэ гү, али табадахи табанжэлэйхидэ орходоо 2 шахуу дахин ехэ талмайтай байрын гэрнүүдые городууд, хүдэлмэришэдэй тосхонууд болон хүдөө нютагта гүрэнэй зөөреэр бариха.

Байрын талмайнуудые бариха ба ашаглалгада оруулха талаар тогтоогдоһон даалгабаринууд заатагүй бэелүүлэгдэхэ ёһотой гэжэ партийна, советскэ болон ажахын органуудай хүтэлбэрилэгшэдэй анхаралые хандуулха.

Өөһэдынгөө нөөсэлэлгөөр, гүрэнэй ба колхозно урьһаламжа хэрэглэн, байрын гэрнүүдые барихадань хүдэлмэришэд, албахаагшад болон колхознигуудта ехээр туһалдаг болохо. Энэ зорилгоор стандартна гэрнүүдэй детальнуудай комплектнүүдые, барилгын материалнууд болон түхеэрэлгые хүн зондо ехээр худалдадаг болохо.

Табанжэлэй турша соо байрын гэрнүүдые барилгын типовой проектнүүдые олоор хэрэглэжэ, хүдэлмэриин индустриальна арга дэлгэрүүлжэ, заводто бэлэдхэгдэһэн бэлэн зүйлнүүдэй ба детальнуудай үные химдаруулжа, архитектурна үлүү гаргашануудые хэнгүй байжа, барилгын болзорые хороожо. табанжэлэй турша соо байрын гэрнүүдэй барилгын үные 20-һоо доошо бэшэ процентээр химдаруулха.

Мүнөө байгаа гэр байрын фондые гуримтай болгохо ба хамгаалха, байрын гэрнүүдые саашадаа болбосон түхэлтэй болгохо гээшэ тон шухала зорилго гэжэ тоолохо.

Городской хүн зониие **коммунальна талаар хангалгые** һайжаруулха. Водопроводно ба канализационно, теплофикационно ба электрическэ сетьнүүдые саашадань үргэдхэхэ гэжэ хараалха. Зургаадахи табанжэл соо газификацилагдаһан байрануудай тооe, табадахи табанжэлэйхитэй сасуулхада, 2,5 дахин олошоруулха, Городской транспортаар, банинуудар, прачечнануудаар хүн зониие хангалга һайжаруулха, городуудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар бусад хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ.

9. Үхибүүдые ба залуушуулые юрэнхы һуралсалай дунда һургуулинуудта (арбан жэлэй һургуулинуудта) ба тусхай дунда һургуулинуудта һургажа, городууд болон хүдөөдэ **бүгэдэниитын дунда һуралсалые** гол түлэб бэелүүлхэ. Мүнөөнэй промышленна ба хүдөө ажахын үйлэдбэриин тон шухала һалбаринуудтай һурагшадые танилсуулжа. юрэнхы һуралсалай һургуулида политехническэ һуралсалые хүгжөөхэ. Олониитэдэ ашагтай һайн ажалтай һуралсалые нягтаар холбохо, ургажа ябаа залуу үетэниие ажалда коммунистическэ ёһоор хандадаг болгон хүмүүжүүлхэ.

Һургуулинуудта һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ; үхибүүдэй һургуулиһаа гадуурхи эмхи зургаануудые городуудта ба хүдөөдэ олошоруулха. Һурагшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үнгэргэлгэдэ клубууд, ордонгууд болон культурын байшангуудые, техникын байшангууд болон культурно-гэгээрэлэй бусад эмхи зургаануудые бүри олоор хабаадуулха.

Юрэнхы һуралсалай һургуулиин һуралсалай материальна базые бэхижүүлхэ. Городской ба хүдөөгэй һургуулинуудые барилгын хэмжээе зургаадахи табанжэл соо, табадахи табанжэлэйхитэй сасуулхада, хоёр тухай дахин ехэдхэхэ. Һургуулиин интернадуудай тооe олошоруулха. Хүдөөгэй һургуулинуудые барилгада, тэдээние түхеэрэлгэдэ колхозуудай бүри олоороо хабаадаа һаань ашагтай һайн гэжэ тоолохо.

Дунда эрдэмгүй ажалшадай ниитэ культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ зорилгоор ажалшадай үйлэдбэриһөө таһарангүй һурахынь тулада юрэнхы һуралсалай заочна ба үдэшын һургуулинуудай тооe зургаадахи табанжэл соо саашадань олошоруулха.

Дунда һургуулинуудай дээдэ классуудта, тусхай дунда ба дээдэ һургуулинуудта һуралсалай түлөө түлэгдэдэг түлбэриие болюулха.

10. Арадай ажахын ба культурна байгуулалтын эрилтые хангаха хэмжээтэйгээр мэргэжэлтэдые **дээдэ ба тусхай дунда һургуулинуудта** бэлэдхэхэ гэжэ хараалха. Дээдэ ба дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэдые гаргалгын ниитэ хэмжээе табанжэлэй турша соо нэгэ хахад тухай дахин, тиихэдэ хүндэ промышленностиин, барилгын, транспортын ба хүдөө ажа… та хүдэлмэрилхэ мэргэжэлтэдые—… жэлэйхитэй сасуулхада 2 тухай дахи…

Үйлэдбэриһөө таһарангүй дээдэ б… эрдэмтэй болохо үргэн арга боломж… ническэ тушаалтай практигуудта. м… болон колхознигуудта олгохын тул… заочно дээдэ, тусхай дунда һуралса… үргэдхэхэ.

Дээдэ һургуулинуудые орон дотор … лан табиха; һургуулинуудта мэргэ… бэлэдхэдэг болохо.

Дээдэ ба тусхай дунда эрдэмтэй м… лэдхэлгын шанарые нилээд һайжару… тусхай дунда һургуулинуудай һурагш… нойнгоо болон хилын саанахи наук… һүүлэй туйлалтануудтай, мүн үйлэдб… дүршэлтэй һайнаар танилсуулжа бай…

Дээдэ ба тусхай дунда һургуулину… лабораторна мүнөөнэй түхеэрэлгээр х… руулжа, тэдээнэй материальна базые б…

11. **Наукые** бүхы хэмжээгээр хүгж… бүхы һалбаринуудта теоретическэ шэн… жэ, техническэ дэбжэлтын ба үйлэдбэр… хэрэгтэ научна эмхи зургаануудай үү… хэ. Научно-шэнжэлэлгын институдууд… гые ажахын бодото хэрэглэмжэдэ бүр… рилгоор хүдэлмэрииень шэнэдхэн таби… нойнгоо ба хилын саанахи наука болон… лалтануудые конструкторска болон про… цинуудай гүйсэд ехээр хэрэглэхэ ябада…

Арадай ажахын шухала удхашанарт… блемэнүүдые түрүүшын ээлжээндэ ш… научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануу… оролдолгые ба материальна ресурсну… тиихэдээ научна шэнжэлэлгэнүүдые ту… хэ ба хүдэлмэриин үрэ дүнгые арадай… түргэнөөр нэбтэрүүлхэ.

Научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаану… риин базада ойртуулха. Научно-шэнж… зургаануудые мүнөөнэй научна түхеэр… риалнуудаар хангалгые һайжаруулха.

Арадай ажахыда зорюулагдаһан нау… гын хүдэлмэриие бэелүүлгэдэ дээдэ һ… үргэнөөр хабаадуулха.

12. Үргэн ниитэдэ эгээ ойрын искусст… **гой** удхашанарые хараадаа абаад, кино… олоор гаргадаг болохо, тэдээнэй идей… най хэмжээе дээшэлүүлхэ, киносетиие … жээ абаха. Табанжэлэй эсэстэ жэл соо… бэшэ гүйсэд-метражна фильмнүүдые га…

Табанжэлэй турша соо киноустанов… 30 тухай процентээр олошоруулха. СС… рын министерствын системэ дотор 500 … тай кинотеатрнуудые гэхэ гү, али таба… лэйхидэ орходоо 4 дахин олые бари… пропагандын, наука болон техникын … тухай информациин, үйлэдбэриин түрүү … дэлгэрүүлгын тон шухала зэбсэгүүдэй н… һон научно-техническэ шэнээр гаргагд… нүүдэй шанарые һайжаруулха.

Киностудинууд болон кинотеатрну… техникээр хангалгада онсо анхарал ха… жэлэй эсэстэ бүхы пленкые шатадаггү… ехээр хэдэг болохо, үнгэтэ кинофильм… шанартайгаар гаргаха, мүн үргэн эк… зорюулан кинофильмнүүдые гаргалга е…

Радиодамжуулгые ба телевидениие … гэдхэхэ ба һайжаруулха хэмжээ абаха. … диодамжуулгын хүсые табанжэлэй ту… хай процентээр ехэдхэхэ, СССР-эй евр… ультракоротковолново радиодамжуул… дэг болохо. Москвагай, Ленинградай, … публиканудай столицануудай ба … томо городуудай телевизионно станцину… программануудаа абалсаха холбооной … нуудые байгуулха, мүн үнгэтэ телеви… рүүлжэ эхилхэ. 1960 он хүрэтэр телеви… нуудай тооe 75-һаа үсөөн бэшээр олошо…

Ниитын библиотекэнүүдэй ба клубна… нуудай хүдэлмэриие һайжаруулха, тэдэ… на базые бэхижүүлхэ.

Ном хэблэлгын хэрэгые һайжаруул… хэмжээ абаха. Номууд, журналнууд … нүүдые олоор гаргадаг болохо, тиихэ зү… ба тиражай саашадаа ургаха ябадалд… дуулха. Гаргагдадаг номуудые уранһа… лэлгые ба полиграфическа гүйсэдхэлгые … полиграфическа базые үргэдхэн бэхижү… Культурын министерствын полиграфич… тинуудай хүсые 50 тухай процентээр е… графинуудые мүнөөнэй түхеэрэлгээр х… тын ажахые ба полиграфическа шэрэ бү… нарые һайжаруулха, ном худалдалгые … дөө нютагуудта худалдалгые үргэдхэхэ.

13. **Элүүрые хамгаалгые** саашадань хү… рые хамгаалгын органуудай һэргылэ… ябуулгын хэмжээе дээшэлүүлхэ, хүн зон… туһаламжа үзүүлгын культурые дээшэл…

Больнична койконуудай тооe 1960 он… хитой сасуулхада, 28 тухай процентээ… яслинуудтахи һууринуудай тооe — 4… үхибүүдэй садуудтахи һууринуудай тооe … тээр, санаторинуудтахи һууринуудай тоо… тээр, амаралтын гэрнүүдтэхи — 13 проц… руулха. Санаторинууд болон амарал… тооe СССР-эй европейскэ хубиин центр… то районуудта, Уралай, Баруун ба Зүү… Дальна Востогой, Дунда Азиин ба Каза… нуудта гол түлэб олошоруулха. Эмнэ… жэлгын эмхи зургаануудые медицинскэ … хеэрэлгээр хангалгые һайжаруулха.

Зургаадахи табанжэлэй туршада ко… тоогой талаар больницануудые, табадахи … хидэ орходоо, 2,8 дахин олоор, үхибүүдэ… 2,4 дахин олоор, үхибүүдэй садуудые, таб… жэлэйхидэ орходоо 2,4 дахин олоор бари… эмнэлгэ-һэргылэмжэлгын ба үхибүүдэй … нуудые барилгада СССР-эй ба союзна ре… дай министерствонүүдые, зургаануудые … баадуулха, инвалидууд болон үтэлһэн … байра барилгые үргэдхэхэ.

Һэргылэмжэлгын ба эмнэлгын шэнэ а… дые бэдэрэн ололгодо советскэ эрдэмтэд… рюулан, медицинскэ наукые саашадань х…

Медицинскэ промышленностиин гарг… дые 1960 ондо 1955 онойхитой сасуул…

(Үргэлжэлэлынь 7-дохи нюурт…

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН XX СЪЕЗД

...-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа

КПСС-эй XX СЪЕЗДЫН ДИРЕКТИВЭНҮҮД

(Үргэлжэлэл)

... **ехээр** үйлэдбэрилхэ, тиихэдээ эмнэл... **шэнэ**, бүри ашаг ехэтэй зүйлнүү... **үргэдхэлгэдэ**, мүн хирургическа мү... **е, диагностическа**, эмнэлгын ба ме... **элгэ** ба аппаратура үйлэдбэрилгые ... **анхарал** хандуулха.

... **предприятинуудай** хүдэлмэрншэд болон албахаагшадай **ажалые хамгаалха**, үбшэнhөө уридшалан hэргылхэ, мүн уhые, сэбэр агаарые ба хүрhые промышленна хаядаhануудаар муухай болгол-гоhоо хамгаалха хүдэлмэрине hайжаруулха.

Физическэ культура ба спортые саашань хүгжөөхэ, hурагшадай ба залуушуулай дунда тэрээнние илангаяа ехээр хүгжөөхэ.

...оюзна республиканuудта арадай ажахые ...өөхэ ба үйлэдбэриин хүсэнүүдые тааруулан хубаарилха талаар

... **хүсэнүүдые** хубаарилан ашаглалгые ... **промышленностине** түүхэй эдэй байдаг ... **түлишын**-энергетическэ ресурснуудта бо... **районуудта** дүтэлүүлхэ ябадалые хан... **ажалай** бүтээсые дээшэлүүлхэ зорил... **номическа** районуудай байгаалиин болон ... **снуудые** ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ яба... **абажа**, тус районуудай ажахые зүбөөр ... **ба комплексноор** хүгжөөхэ ажал бэе...

... **районуудай** байгаалиин элбэг баяли... **ха хэрэг** үргэдхэхэ. Баруун ба Зүүн ... **онуудта** болон Казахска ССР-тэ капи... **н темпнүүдые** бүхы СССР-эйхидэ ор... **түргэнөөр** ябуулха хэрэг хангаха. ... **хүндэ** промышленностиин предприя... **гаа электричество** болон түлишэ ехээр ... **барннуудай** комплекс байгуулха, хара ... **ллургиин** заводуудай, томо гидравличе... **овой** электростанцинуудай, нефть үйлэд... **приятинуудай**, машина бүтээлгын болон ... **одуудай**, барилгын материалнуудые үй... **предприятинуудай** үргэн ехэ барилга ха... **болон** үнгэтэ металлнуудые, химикадууд ... **н материалнуудые** үйлэдбэрилхын тула... **томо** базануудые ашаглаха.

... **ропейскэ** хубиин районуудта болон Ура... **түлишэ** болон электричество ехээр ... **промышленна** предприятинуудые саашадаа ... **хизаарлаха**. Түлишын талаар улам ... **ериятэнүүдhээ** СССР-эй европейскэ ху... **уудай** түлишын промышленностиин гэзг... **ын ба нүүрhэ** холо газарта шэрэхэ яба... **зорилгоор** тус районуудта нүүрhэ мал... **нефть** абалгые хэрэгтэй зэргээрнь ехэ ... **электростанцинуудые** бариха, газова ... **тие** хүгжөөхэ гэжэ хараалха.

... **соо нютагай** промышленностиин болон ... **кооперациин** валовой продукциие ту... **дахин ехэ** болгохо. Нютагай ресурснууд, ... **түлишые** бүхы хэмжээгээр хэрэглэхэ, ... **эдэй** база хүгжөөхэ, предприятинуудые ... **лаарнь** шэнэдхэн зэбсэгжүүлхэ тушаа, ... **түхэлэй** продукци гаргаха ябадалые хан... **эй** стандартнууд болон техническэ усло... **ргэн** олоор нэбтэрүүлхэ хэмжээ-ябуул... **елүүлхэ**. Үргэн хэрэглэлэй эд бараа... **тиментые** олон болгохо ба шанарыень ... **Үргэн** хэрэглэлэй шэнэ зүйлнүүдые бо... **ахо-ажаhуудалай** хэрэгсэлэй ба ажахын ... **ийлнүүдые** үйлэдбэрилгэ эмхидхэхэ. Ара... **ханай** зүйлнүүдые бүтээхэ ябадалые бүхы ... **хүгжөөхэ**. Арад зоной ажаhуудалай хэ... **е хангалгын** предприятинуудай тооё горь... **оруулха** ба тэдэнэй хүдэлмэриин культу... **уулха**.

... **табанжэл** соо союзна республиканууд... **ажахые** хүгжөөхэ гол даалгабаринуудые ... **ан** хэмжээтэйгээр хараалха.

...СКА СОВЕТСКЭ ФЕДЕРАТИВНА ...ИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

... **соо бүхы промышленностиин валовой про... айлхада 1,7 дахин ехэ болгохо**, тэрэ тоодо ... **ска промышленностиин — 1,6 дахин ехэ** ...

... **соо** шэрэм хайлуулгые **тухайлхада** 1,6 да... **лгохо**, прокат үйлэдбэрилгые — 1,5 дахин, ... **да абалгые — 1,4 дахин** хүрэтэр, алюмини... **гые** — 2,4 дахин, нүүрhэ абалгые — 1,5 ... **ть**—2,2 дахин, **байгаалиин** болон бусад ... **ахин**, **электроэнерги үйлэдбэрилгые** — 1,9 ... **тоодо гидроэлектроэнерги үйлэдбэрилгые**— ... **минеральна утэгжүүлгэнүүдые** үйлэдбэрил... **дахин, цемент — 2,5** дахин, **барилгын** модо — 1,4 дахин, **хлопчатобумажна** бүд үйлэд... — **16 процент, ноohон бүд** — 1,3 дахин, лён ... **дахин, торгон бүд — 2 дахин, арhан тутал— сахяр — 2,6 дахин, затаhа барилга — 1,5** ... **болгохо**.

... **цкэ металлургическа** заводой болон Орско-... **металлургическа комбинадай** барилгые ... **Баруун-Сибирскэ металлургическа** заводой ... **илжэ, түрүүшын доменно** пеэшэнние ашаг... **уулха** ба **Сибирьтэ хоёр шэнэ металлурги... уудай барилга эхилхэ.** Түмэрэй руда мал... **шэнэ газарнуудые ашаглаха, Уралда Кач... орношанаржуулгын комбинадые ашаглал... ка, Зүүн Сибирьтэхи Коршуновска рудни**... Курско-Белгородско **районой** шэнэ руд... **ашаглалгада оруулха**. **Хоёр шэнэ метизнэ** ... бариха. **Сибириин районуудта гурбан** ... заводуудай барилга хараалха, Уралай ... **промышленностиин рудна** базые ехэдхэхэ. Брат... **электростанциин** барилгые үргэлжэлүүлхэ ... **ярска** гидроэлектростанциин барилга эхил... **ть** үйлэдбэрилгын Омско ба Иркутска заво... **барилгые** дүүргэхэ ба Красноярска хизаарта ... **урска** областьдо нефть үйлэдбэрилгын шэнэ ... **ай** барилга захалха.

... **н** болон Уралай районуудта станок бүтээл... шэнэ заводуудай, кузнечно-прессовэ түхеэ... **ргаан** шэнэ заводой, шудхалаагай тусхай ар... **ой**, хоёр инструментальна заводой, абразив... **үүдэй** гурбан заводой, барилгын болон харгы ... **машина** бүтээлгын найман заводой, прибор бү... **заводуудай**, электровоз бүтээлгын заводой, ... **но** электротүхеэрэлгын заводой, силовой ... **маторнуудай**, высоковольтно аппаратурын ... **ай** болон машина бүтээлгын бусад хэдэ хэдэн ... **ай** барилга захалха.

... **гай**, Центрын, Поволжиин болон Уралай ... **ай түлишын-энергетическэ** базые ехэ болго... **электроэнергеэр** хангалгые hайжаруулхын ту... **Куйбышевска болон Горьковско** гидроэлектростанцинуудай барилгые дүүргэхэтэй ба Сталинградска болон Воткинско гидроэлектростанцинуудые ашаглалгада оруулхатай хамта нютагай түлишэ дээрэ хэдэ хэдэн томо тепловой электростанцинуудые бариха. Подмосковно, Печорско нүүрhэнэй бассейнүүдтэ болон Уралай нүүрhэ абадаг газарта нүүрhэ малтан абалгые ехэ болгохо, хэдэ хэдэн промышленна районуудые үргэн ехэ хэмжээтэйгээр газификацилха ябадалые бэелүүлхэ.

Татарска АССР-тэ, Башкирска АССР-тэ, Куйбышевска, Саратовска болон Сталинградска областьнуудта ба Ставропольско хизаарта нефть болон газ абадаг шэнэ газарнуудые ашаглаха . Байгаалиин газай бии байhан Обь мүрэнэй адагтахи Берёзовско шадарай газарые промышленна ашаглалгада бэлдэхэ. Туймазы—Омск (хоёрдохи), Омск — Иркутск, Альметьевск — Горький, Альметьевск—Молотов, Горький — Рязань, Рязань — Москва, Горький — Ярославль, Ишимбай—Орск, Омск — Новосибирск, Уфа — Омск (хоёрдохи), Новосибирск — Иркутск ба Куйбышев — Брянск гэжэ магистральна трубопроводуудые ашаглалгада оруулха.

Хойто зүгэй, Уралай, Сибириин районуудта модо бэлэдхэлгые саашадань түргэдхэхэ ба тус районуудта модо хюрөөдэлгэ үлэмжэ түргэнөөр хүгжөөхэ ябадалые хангаха. Ой модоор баян районуудта нимэ түмэр замуудые бариха гэбэл: Ачинск — Абалаково ба Микунь — Кослан. Зүүн зүгэй районуудта целлюлозно-саарhанай табан предприятинуудые ба искусственна волокногой — долоон заводые барихаар хараалха.

Уралай, Сибириин болон Дальна Востогой районуудта хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин хүгжэлтые түргэдхэхэ.

Якутска АССР-эй урда хубида болон Забайкальеда коксовалагдадаг нүүрhэнэй болон хара металлургида зорюулан горнорудна болон хамhабариин минеральна түүхэй эдэй талаар, мүн тэрэшэлэн химическэ промышленностьда хэрэгтэй түүхэй эдэй талаар ба үнгэтэ болон шухаг металлнуудай рудануудай талаар геологобэдэрэлгын болон шэнжэлэлгын хүдэлмэринүүдые ехээр хэдэг болохо. Якутска АССР дотор алмаз абалгын промышленность байгуулхын тула бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдые ябуулха.

Хүдөө ажахын талаар шухалын шухала зорилго хадаа ороohо тарыа болон малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ бүхы хэмжээгээр ехэ болгохо ябадал мүн гэжэ тоолохо. 1955 онойхидо орходоо 1960 ондо ороohо тарыа үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,8 дахин ехэ болгохо, тэрэ тоодо шэниисэ болон кукуруза үйлэдбэрилгые горьтойгоор ехэдхэхэ; лён-волокно—1,4 дахин, сахарна свёкло—2,5 дахин, хартаабха—2 дахин, овощь — 2,6 дахин; мяха — 2 дахин, hү — 1,9 дахин үндэгэ—2,5 дахин, ноohо—1,6 дахин ехэ болгохо.

258 мянган гектар талмай дээрэ уhалууриин hубагуудые малтаха ба 225 мянган гектар талмай дээрэ лиманна уhалуури хэхын тулада hубагуудые малтаха, 365 мянган гектар талмай дээрэ намаг болон намагжаhан газарнуудые хатааха. Хойто Кавказай, Поволжиин, Сибириин уhагүй газарнуудта 16 миллион шахуу гектар талмай дээрэхи бэлшээрине уhатай болгохо. Право-Егорлыкска, Терско-Кумска, Кумо-Манычска болон Донской магистральна каналнуудые, Чограйска водохранилищиие, Петровско-Анастасьевска болон Марьян-Чебургольско уhалууриин системэнүүдые барижа дүүргэхэ ба ашаглалгада оруулха. Кубань-Калаусска уhажуулгын системые, Кубань мүрэн дээрэхи Краснодарска водохранилищиие барижа захалха ба Мещерскэ набтар газарые хатаажа эхилхэ.

УКРАИНСКА СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 1,7 дахин, тэрэ тоодо республиканска промышленностиин—1,6 дахин ехэ болгохо.

Донбасста, Приднепровьедо болон Украинын баруун областьнуудта нүүрhэ малтан абалгые горьтойгоор ехэ болгохо ябадал хангаха. Криворожско түмэрэй рудагай бассейндэ болон Керченскэ руда абадаг газарта руда малтан абалгын ба шанаржуулгын хүсые үргэдхэхэ.

Табанжэл соо нүүрhэ малтан абалгые—1,6 дахин, шэрэм хайлуулга, прокат үйлэдбэрилгэ болон түмэрэй руда малтан абалгые—1,5 дахин, нефть абалгые —2,8 дахин, байгаалиин болон бусад газ—2,6 дахин; электроэнерги үйлэдбэрилгэ—1,7 дахин, минеральна утэгжүүлгэнүүдые үйлэдбэрилгэ—2 дахин, тракторнуудые 2 дахин, цемент — 1,7 дахин, арhан гутал — 1,6 дахин, сахар—1,6 дахин ехэ болгохо. Хлопчатобумажна бүдүүдые үйлэдбэрилгэ горьтойхоноор ехэдхэхэ.

Каховско гидроузелай барилга дүүргэхэ. Кременчугска болон Днепродзержинскэ гидроэлектростанцинуудые, томо тепловой электростанцинуудые бариха; Днепр дээрэ Каневска гидроэлектростанци барижа захалха.

Нефть үйлэдбэрилхэ завод барижа эхилхэ. Түмэр шудхалаагай шэнэ завод барижа ашаглалгада оруулха, нютагай барилгын материалнуудые, илангаяа шулуугаар ханын блогуудые үйлэдбэрилхын тула нэмэлтэ хүсэнүүдые ашаглалгада оруулха. Черниговскэ камвольно-сэмбын комбинадые, Херсонско хлопчатобумажна комбинадые ашаглалгада оруулха; хлопчатобумажна шэнэ комбинат, Черниговто болон Черкассада искусственна волокногой заводуудые, сүүдхэдээ 400 мянган центнер сахарна свёкло буйлуулха хүсэтэй сахарна заводуудые, кукурузаhаа патока болон крахмал үйлэдбэрилэн гаргаха шэнэ промышленна комбинат бариха.

Хойто-Донец—Донбасс гэжэ каналые барижа дүүргэхэ ба ашаглалгада оруулха. Тиигэжэ Донбассай городууд болон предприятинуудта уhа үгэдэг болохо.

Хүдөө ажахын талаар—ороohото культурануудай ургасые саашадань дээшэлүүлхэ, кукуруза үйлэдбэрилгые горьтойгоор үргэдхэжэ, 1960 ондо ороohо тарыанай валовой суглуулбарине 2,1 миллиард пүүдhээ бага бэшэ болгохо. 1955 онойхитой сасуулхада 1960 ондо сахарна свёкло үйлэдбэрилгые — 1,2 дахин, овощнуудые—1,4 дахин, хартаабха—1,5 дахин, мяха —2,3 дахин, hү—2 дахин, ноohо—2,1 дахин, үндэгэ—2,8 дахин ехэ болгохо. Колхозууд болон совхозуудта 250 мянган гектар талмай дээрэ шэнэ садууд болон жэмэсүүдые тариха, винограднигуудые 75 мянган гектар талмай дээрэ тариха.

146 мянган гектар талмай дээрэ уhалууриин hубагуудые, 141 мянган гектар талмай дээрэ хатаалгын hубагуудые малтаха, 1.240 мянган га талмайе уhатай болгохо. Ингулецкэ уhа абалгын—уhалууриин системые, Симферопольско водохранилищиие болон Трубежскэ хатаалгын системые барижа дүүргэхэ ба ашаглалгада оруулха. Краснознаменска системын түрүүшын ээлжээнэй барилгые дүүргэхэ ба Хойто-Крымскэ каналай барилгые эхилхэ.

БЕЛОРУССКА СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин, мүн республиканска промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 1,7 дахин ехэ болгохо.

Табанжэл соо электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлхада 2,1 дахин, торф абалгые—1,8 дахин, трактор бүтээлгэ—2,7 дахин, автомобильнууд—1,6 дахин, мотоциклнууд—1,7 дахин, металл отолдог станогууд—2 дахин, цемент—1,8 дахин, арhан гутал—1,4 дахин, сахар—3,1 дахин ехэ болгохо.

Васплевичскэ районно электростанциин барилгые дүүргэхэ ба Витебскэ гидроэлектростанциин барилгые дүүргэхэ, торф абалгын шэнэ предприятинуудые бариха. Нефть үйлэдбэрилгын хоёр заводой барилгые эхилхэ, хүдөө ажахын машина бүтээлгын заводой барилга эхилхэ ба бии байгаа цементнэ заводуудые үргэдхэхэ. Часовой заводые, тракторай запас частьнуудай, автоматическа лининүүдэй болон тусхай агрегатна станогуудай заводуудые ба Минскдэхи камвольно комбинадые дүүрэн хүсөөрнь ашаглалгада оруулха. Лён болон улпанда эхин түрүүшын элдэлгэ хэхэ шэнэ заводууд болон цехүүдые, мүн тэрэшэлэн хоёр сахарна заводые бариха.

Белорусска ССР-эй баруун областьнуудта торф абалгын промышленностиие, энергетикэ, хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиие хүгжөөхэ гэжэ хараалха.

Хүдөө ажахын талаар 1960 ондо 1955 онтой сасуулхада ороohото культурануудай үйлэдбэриие тухайлхада 2,9 дахин, лён-волокно—1,4 дахин, хартаабха—1,7 дахин, сахарна свёкло—6 дахин, мяха—1,8 дахин, hү—2 дахин ехэ болгохо. Хатаалгын системэнүүдые барижа, 238 мянган гектар газар ба хатаалгын системэнүүдые шэнэдхэн заhажа, 170 мянган гектар газар хүдөө ажахын ашаглалгада нэмэжэ оруулха. Полесскэ набтар газарые хатааха ба элдүүрилхэ хүдэлмэри үргэлжэлүүлхэ.

УЗБЕКСКЭ СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин, мүн тэрэшэлэн республиканска промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 1,6 дахин ехэ болгохо.

Хлопок үйлэдбэрилгын промышленностиин hалбаринуудые, түрүүшын ээлжээндэ хүдөө ажахын ба бүд нэхэлгын машина бүтээлгые, минеральна утэгжүүлгэнүүдые үйлэдбэрилгые, хлопок сэбэрлэлгын, тоhо бүлэлгын промышленностиин саашанхи хүгжэлтые хараалха.

Табанжэл соо электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,6 дахин, нүүрhэ абалгые—2,4 дахин, нефть — 1.5 дахин, минеральна утэгжүүлгэнүүдые үйлэдбэрилгэ—1,9 дахин, цемент—3 дахин ехэ болгохо. Электростанцинуудые саашадаа бариха гэжэ хараалха.

Анпренскэ азотно-тукова заводой барилга эхилхэ, нефть үйлэдбэрилгын Ферганска заводые ашаглалгада оруулха, мүн тэрэшэлэн Кувасайска цементнэ заводые шэнэдхэн байгуулжа дүүргэхэ.

Хүдөө ажахын талаар гол зорилго хадаа хлопок үйлэдбэрилгые бүхы хэмжээгээр саашадань хүгжөөхэ ябадал болоно. 1955 онтой сасуулхада 1960 ондо хлопок-сырец үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,5 дахин, мяха —2,4 дахин, hү—2,3 дахин, ноohо—1,9 дахин, каракуль арhа—1,5 дахин, торгоной коконуудые—1,6 дахин ехэ болгохо. Уhалагдадаг ба хадын үбэрэй газарнуудта нарин ба нарибтар ноohотой хонидые үсхэхэ, губи талын зонодо—каракульска хонидые үсхэбэрилхэ ябадал хангаха.

Хонин ажал болон виноградарствын саашанхи хүгжэлтэ хангаха.

325 мянган гектар талмай дээрэ уhалууриин hубагуудые малтаха ба 6,8 миллион гектар губи талын бэлшээрине уhатай болгохо. Тюя-Бугузска, Чим-Курганска болон Сурхан-Дарьинска водохранилищинуудай барилгые дүүргэхэ.

КАЗАХСКА СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 2,2 дахин, тэрэ тоодо республиканска промышленностиин—1,7 дахин ехэ болгохо.

Энергетическэ базын, үнгэтэ металлургиин, нүүрhэнэй, нефтяной болон техническэ промышленностиин, машина бүтээлгын, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин саашанхи хүгжэлтые хангаха.

Табанжэл соо электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлхада 2,3 дахин, прокат үйлэдбэрилгые—2,1 дахин, хара зэд—1,9 дахин, туулга—1,4 дахин, нүүрhэ малтан абалгые—1,6 дахин, нефть—1,4 дахин, минеральна утэгжүүлгэнүүдые үйлэдбэрилгэ—2 дахин, цемент — 8,8 дахин, арhан гутал—1,7 дахин ехэ болгохо. Хлопчатобумажна бүд үйлэдбэрилгэ горьтойгоор ехэдхэхэ.

Карагандинска металлургическа завод дээрэ жэлдэ 1,35 миллион тонно шэрэм үгэхэ хүсэтэй хоёр доменно пеэшэнүүдые ба таhалгаряагүй листовой стан ашаглалгада оруулха. Павлодарта алюминиевэ түмэр шудхалаагай болон комбайнова заводуудые бариха, Петропавловскда прокатна түхеэрэлгын завод, Джамбулда химическэ завод, Семипалатинскда болон Чимкентдэ цементнэ заводуудые, хлопчатобумажна комбинат бариха; нефть үйлэдбэрилгын хоёр завод барижа эхилхэ, Бухтарминска гидроэлектростанциие, шэнэ тепловой электростанцинуудые ашаглалгада оруулха, мүн тэрэшэлэн Шульбинска болон Капчагайска гидроэлектростанцинуудай барилгые захалха.

Карагандинска нүүрhэнэй бассейндэ, Экибастузскада нүүрhэ ехээр абадаг болохо, мүн тэрэшэлэн Кустанайска областьдо олдоhон ашагта малтамалнуудые хэрэглэхэ хүдэлмэри үргэн ехэ хэмжээтэйгээр ябуулха. Тургайска бокситова руднигые, түмэрэй 10 миллион тонно түүхэй руда үгэхэ хүсэтэй Соколовско-Сарбайска горношанаржуулгын комбинадые бариха ба ашаглалгада оруулха, тус комбинат 1960 ондо **5,6 миллион** тонно бэлэн руда малтан абаха байна.

Хүдөө ажахын талаар шэнэ ба боро газарнуудые саашадаа элдүүрилхэ, ургасыень дээшэлүүлхэ аргаар ороohо тарыа, илангаяа хатуу сортнуудай шэниисэ горьтой ехээр таридаг болохо гэжэ хараалха. Малажалай саашанхи хүгжэлтые болон ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ. 1955 онтой сасуулхада 1960 ондо ороohо тарыа үйлэдбэрилгые тухайлхада 5 дахин, сахарна свёкло—2,2 дахин, хлопок-сырец—2,3 дахин, мяха—1,5 дахин, hү—2,2 дахин, ноohо—2,6 дахин ехэ болгохо.

214 мянган гектар талмай дээрэ уhалууриин hубагуудые малтаха ба 43 миллион гектар хүрэтэр талмай дээрэ бэлшээриин газарые уhатай болгохо. Арысь-Туркестанска каналай Бугуньска водохранилищиин болон Кзыл-Ординска плотинын барилга дүүргэхэ.

ГРУЗИНСКА СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин, мүн тэрэшэлэн республиканска промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 1,6 дахин ехэ болгохо.

Табанжэл соо электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,8 дахин, шэрэм хайлуулга—1,6 дахин, прокат үйлэдбэрилгэ болон марганцева руда абалга—1,5 дахин, нүүрhэ малтан абалга—1,4 дахин, азотно утэгжүүлгэнүүдые үйлэдбэрилгэ—8 дахин, цемент—3,1 дахин, хлопчатобумажна бүдүүдые—2,8 дахин, арhан гутал—1,4 дахин, виноградна архи—1,8 дахин, сай—1,3 дахин ехэ болгохо.

Ладжанурска, Храмска № 2, Ткибульска, Гуматска гидроэлектростанцинуудые ашаглалгада оруулха ба Терек дээрэ Дарьялска гидроэлектростанци болон Рион дээрэ шэнэ гидроэлектростанци бариха гэжэ хараалха. Горидохи хлопчатобумажна комбинадай хоёрдохи ээлжээе ашаглалгада оруулха, Грозный—Тбилиси гэжэ газопроводой барилга эхилхэ.

Хүдөө ажахын талаар садоводство, виноградарство, торго үйлэдбэрилгэ, сай, тамхи болон цитрусовэ үрэжэмэс тарижа ургуулгые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэй байна. Сортовой сайн набша ургуулгые 1960 ондо 165 мянган тонно хүргэхэ; колхозууд ба совхозуудта 17 мянган гектар үрэ-жэмэстэ сад тариха, 15 мянган гектар винограднигуудые, 6 мянган гектар цитрусовэ мододые hуулгаха. 1955 онтой сасуулбал, 1960 ондо ороohо тарыа үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,3 дахин, мяха—1,7 дахин, hү—2 дахин, ноohо 1,4 дахин, торгоной коконуудые—1,3 дахин ехэ болгохо, 40 мянган гектар талмай дээрэ уhалууриин hубагуудые, 10 мянган гектар талмай дээрэ хатаалгын hубагуудые малтаха. Дээдэ-Самгорско уhалууриин системын барилгые дүүргэхэ.

АЗЕРБАЙДЖАНСКА СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 1,4 дахин, тэрэ тоодо республиканска промышленностиин—1,6 дахин ехэ болгохо.

1960 ондо нефть абалгын хэмжээе 15,7 миллион тонноор, газ—3,5 миллиард кубическа метр хэмжээтэйгээр тогтоохо. Табанжэл соо электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,6 дахин, хлопчатобумажна бүдүүдые—2 дахин, ноohон бүдүүдые—3 дахин, арhан гутал—1,4 дахин, виноградна архи болон сай 1,8 дахин ехэ болгохо.

Дашкесанай түмэрэй-рудна промышленностиие хүгжөөхэ гэжэ хараалха, прокат үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ. Кировобадска глиноземно заводые, Сумгаитска суперфосфатна заводые болон Мингечауртахи хлопчатобумажна комбинадые ашаглалгада оруулха. Тепловой электростанцинуудай хүсые ехэ болгохо ба Кура дээрэ шэнэ гидроэлектростанци барижа захалха.

Хүдөө ажахын талаар 1955 онтой сасуулхада 1960 ондо хлопок-сырец үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,4 дахин, торгоной коконуудые 1,5 дахин, ороohо тарыа—1,8 дахин, hү—2,4 дахин, мяха—2,1 дахин, ноohо—1,6 дахин ехэ болгохо. Колхозууд болон совхозуудта 38 мянган гектар талмай дээрэ садууд болон виноградуудые тариха. 125 мянган гектар талмай дээрэ уhалууриин hубагуудые малтаха ба 1,250 мянган гектар талмай дээрэ бэлшээриин газарые уhатай болгохо ябадал хангаха.

ЛИТОВСКО СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 1,8 дахин, тэрэ тоодо республиканска промышленностиин—1,6 дахин ехэ болгохо.

Түлишын-энергетическэ базые бэхижүүлхэ ба машина бүтээлгэ, барилгын материалнуудай промышленностиие, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиие саашадань хүгжөөхэ. Табанжэл соо электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,8 дахин, торф абалгые —1,6 дахин, цемент үйлэдбэрилгые — 3 дахин, арhан гутал — 1,8 дахин, малай тоhо — 1,6 дахин, мяха—1,5 дахин, загаhа барилга — 2,5 дахин ехэ болгохо.

Неман дээрэхи Каунасска гидроэлектростанциие ашаглалгада оруулха. Телевизионно-аппаратурын, үрэмүүдэй, станочно түхеэрэлгэнүүдэй болон хэрэгсэлнүүдэй, кассова аппарадуудай заводуудые бариха ба Вильнюстэ үргэн хэрэглэлэй электрозүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ тусхай заводой барилга дүүргэхэ, Клайпедска загаhанай портые саашадань үргэдхэхэ.

Хүдөө ажахын талаар 1955 онтой сасуулхада 1960 ондо мяха тухайлхада 1,9 дахин, hү—2,2 дахин, ороohо тарыа—4,2 дахин, лён-волокно—1,7 дахин, сахарна свёкло—3,9 дахин, хартаабха—2,3 дахин ехээр абаха. Гахайнуудые ехэ мяха ба бекон үгэхөөр шахаха. Клевер тарилгые үргэдхэхэ ба ургасыень дээшэлүүлхэ. Гол газарнуудые hайжаруулха ба үнин удаан хэрэглэгдэхэ бэлшээри бии болгохо тушаа хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулха.

Шэнэ мелиоративна системэнүүдые барижа, 298 мянган гектар газар хатааха, бии байhан системэнүүдые шэнэдхэн байгуулха аргаар 332 мянган гектар газарые хатааха.

МОЛДАВСКА СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин, мүн республиканска промышленностиин валовой продукциие тухайлбал 1,7 дахин ехэ болгохо.

Эдеэ хоолой промышленностиин, илангаяа архи нэрэлгын, плодоконсервнэ ба сахарна промышленностиин саашадаа хүгжэлтые, тэрэшэлэн энергетикын ба барилгын материалнуудай промышленностиин хүгжэлтые хараалха.

Табанжэл соо электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлбал 1,8 дахин, виноградна архи нэрэлгые 1,8 да-

(Түгэсхэлынь 8-дахи нюурта)

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН XX СЪЕЗД

СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб

КПСС-эй XX СЪЕЗДЫН ДИРЕКТИВЭНҮҮД

(Түгэсхэл)

хин, ургамалай тоhо — 2,5 дахин, сахар — 7 дахин, арhан гутал оёлгые 1,5 дахин ехэ болгохо.

Днестр дээрэ Каменска ГЭС барижа эхилхэ, Кишиневско ТЭЦ-ые үргэдхэхэ, шампанска архиин завод, архи нэрэлгын хоёр завод, коньяк нэрэлгын хоёр завод, консервын гурбан томо завод, сахарай дүрбэн завод, Бендерскэ торгоной комбинат, Рыбницкэ цементнэ завод бариха.

Худөө ажахын талаар виноград ба сад тарилгые саашадань хүгжөөхэ. 1956—1960 онуудта республикын колхозууд, совхозуудта 83 мянган гектар газарта виноград, 54 мянган гектарта сад болон жэмэстэ модо, 27 мянган гектарта тутово ба hамарай модо тариха. Жэмэсэй ургасые тухайлбал 1,5 дахин, виноградай—2 дахин, овощиин—1,9 дахин, мяха үйлэдбэрилгые 2,3 дахин, hү—2,4 дахин, нооhо—1,6 дахин ехэ болгохо. Орооhо таряанай ба сахарай свёклын ургаса дээшэлүүлхэ, 1960 ондо орооhоной валовой сутлуулбарие 127 миллион пүдhөө бага бэшээр абадаг болгохо.

ЛАТВИЙСКА СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин валовой продукциие тухайлбал, 1,6 дахин, тэрэ тоодо республиканска промышленностиин продукциие—1,7 дахин ехэ болгохо.

Табанжэл соо электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,6 дахин, торф малталгые 2,2 дахин, фосфатна үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилгые 1,4 дахин, цемент—1,6 дахин, арhан гутал оёлгые 1,6 дахин, сахар гаргалгые 2,8 дахин, малай тоhо—1,3 дахин, загаhа барилгые 2,7 дахин ехэ болгохо.

120 мянган киловатт хүсэтэй Плявиньска гидроэлектростанци барижа эхилхэ, Рижскэ ТЭЦ-эй хоёрдохи ээлжээе ашаглалгада оруулха, Лиепайска ЦЭС-эй хүсые ехэ болгохо. Вентспилсдэ далайн загаhанай порт барижа эхилхэ.

Худөө ажахын талаар—1955 онтой сасуулхада 1960 ондо худөө ажахын продукци үйлэдбэрилгые: мяха—тухайлхада 1,6 дахин, hү—2,2 дахин, орооhото культура—3,6 дахин, лён-волокно—2,4 дахин, хартаабха—2,3 дахин ехэ болгохо. Мяха ба бекон абахаар гахайе шахажа таргалуулха үргэнөөр хүгжөөхэ. Клевер тарилгые үргэдхэхэ, тэрэнэй ургаса дээшэлүүлхэ, сабшалан hайжаруулха тушаа олон жэлэй бэлшээри бии болгохо тушаа хүдэлмэри үргэн хэмжээгээр ябуулха.

Колхозууд ба совхозуудта 830 мянган гектар газар дээрэ уhа намаг хатааха системэнүүдые hэльбэн заhаха хүдэлмэри ябуулха.

КИРГИЗСКЭ СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 1,7 дахин, тэрэ тоодо республиканска промышленностиин продукциие—1,8 дахин ехэ болгохо.

Электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,8 дахин, нүүрhэ малталгые 1,5 дахин, нефть абалгые 7,8 дахин, арhан гутал оёлгые 2,8 дахин ехэ болгохо.

Нарын дээрэ 112 мянган киловатт хүсэтэй Уч-Курганска гидроэлектростанци, шэнэ Шаарихански гидроэлектростанци, Чуйска канал дээрэ хоёр гидроэлектростанци, Фрунзеда тепловой электростанци бариха. Камвольно-сэмбын комбинат барижа, ашаглалгада оруулха; Фрунзеда медицинскэ препарадуудые хэхэ завод барижа эхилхэ, Фрунзе—Ош хоорондохи автомобильна харгы барижа дүүргэхэ.

Худөө ажахын талаар—нарин ба нарибтар нооhотой хонидой тоо толгойе саашадань олошоруулха, эбэртэ бодо малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ. 1955 онтой сасуулхада 1960 ондо мяха үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,6 дахин, hү—1,9 дахин, нооhо—2,1 дахин, орооhо—2,1 дахин, хлопок-сырец—1,2 дахин, сахарна свёкло—1,7 дахин ехэ болгохо.

115 мянган гектар газар дээрэ уhалууриин hубаг канавануудые малтаха. Табанжэл соо тухайлхада 1 миллион гектар бэлшээриин газарые уhажуулха. Орто-Токойско водохранилищи, Чуйска Ехэ канал барижа дүүргэхэ.

ТАДЖИКСКА СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 1,4 дахин, тэрэ тоодо республиканска промышленностиин—1,7 дахин ехэ болгохо.

Табанжэл соо электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлхада 4 дахин, цемент — 13 дахин, хлопчатобумажна бүд нэхэлгые 2,1 дахин, арhан гутал оёлгые 2 дахин ехэ болгохо.

Сыр-Дарья дээрэ Кайрак-Кумска гидроэлектростанци, Вахшска канал дээрэ Перепадна гидроэлектростанци барижа дүүргэхэ. 1956 ондо Вахш мүрэн дээрэ Головной гидроэлектростанци барижа эхилхэ. Цементнэ завод, мүн Сталинабадска хлопчатобумажна комбинадай хоёрдохи ээлжээе ашаглалгада оруулха. Сталинабадта тоhо, өөхэнэй комбинат барижа, ашаглалгада оруулха.

Худөө ажахын талаар—хлопок тарилгые саашадань бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ, илангаяа хлопчатнигай нарин хилгааhатай сортнуудай тарилга ехэдхэхэ ябадалые тон шухала зорилго мүн гэжэ тоолохо. 1955 онтой сасуулхада 1960 ондо хлопок-сырец үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,7 дахин, мяха—2,2 дахин, hү—2,6 дахин, нооhо—1,7 дахин, торгоной коконуудые 1,6 дахин ехэ болгохо, нарин ба нарибтар нооhотой хонидые үсхэбэрилхэ, каракуль хонидые болон гиссарска хонидой тоо толгойе олошоруулха.

89 мянган гектар газар дээрэ hубаг, канава малтаха, табанжэл соо хоёр миллионhоо бага бэшэ гектар бэлшээриин газарые уhатай болгохо.

АРМЯНСКА СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 1,7 дахин, тэрэ тоодо республиканска промышленностиин—1,6 дахин ехэ болгохо.

Табанжэл соо электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,3 дахин, минеральна үтэгжүүлгэ—1,6 дахин, цемент—2 дахин, виноградна архи нэрэлгые 1,4 дахин, арhан гутал оёлгые 1,5 дахин ехэ болгохо.

Севано-Разданскдахи гидроэлектростанцинуудые барижа дүүргэхэ, 100 мянган киловатт хүсэтэй Татевска гидроэлектростанци барижа эхилхэ. Ацетатна торгоной завод, инструментальна ба консервнэ заводуудые бариха.

Худөө ажахын талаар—1955 онтой сасуулхада 1960 ондо орооhо таряа тарилга ургуулалгые тухайлхада 1,5 дахин, мяха—2,1 дахин, hү—2,2 дахин, нооhо—1,8 дахин, торгоной коконуудые—1,8 дахин ехэ болгохо. Сад, виноград, хлопок тарилгые саашадань хүгжөөхэ. 39 мянган гектар газар дээрэ hубаг канавануудые малтаха, 150 мянган гектар бэлшээриин газарые уhажуулха. Талинска уhалууриин каналые, Арзни-Шамирамска уhалууриин системын түрүүшын ээлжээе барижа дүүргэхэ.

ТУРКМЕНСКЭ СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 1,6 дахин, тэрэ тоодо республиканска промышленностиин—1,8 дахин ехэ болгохо.

Табанжэл соо нефть абалгые тухайлхада 1,3 дахин, цемент үйлэдбэрилгые 7,9 дахин , электроэнерги үйлэдбэрилгые 1,8 дахин, арhан гутал оёлгые 2 дахин ехэ болгохо.

Ууралай турбинатай хоёр электростанциие, Чарджоуска суперфосфатна заводые, Гаурдакска сернэ шэнэ руднигые ашаглалгада оруулха; Безмеинскэ цементнэ заводые үргэдхэхэ, Кизыл-Кум — Красноводск хоорондохи газопроводой барилга хараалха.

Худөө ажахын талаар—хлопок тарилга, малажалые хүгжөөхэ, илангаяа каракуль хонидые олошоруулха хэрэгые тон шухала зорилго мүн гэжэ тоолохо. 1955 онтой сасуулхада 1960 ондо хлопок-сырец тухайлхада 2,1 дахин, мяха—1,8 дахин, hү—2,2 дахин, нооhо—1,3 дахин, каракуль арhа—1,4 дахин, торгоной коконуудые 1,5 дахин ехээр абаха.

205 мянган гектар уhалагдадаг газарые худөө ажахыда ашагладаг болохо, 10 миллион гектар губи таладахи бэлшээриие уhажуулха. Кара-Кумска каналай түрүүшын ээлжээе, Сары-Язынска ба хоёрдохи Тедженскэ водохранилищи барижа дүүргэхэ.

ЭСТОНСКО СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин, мүн республиканска промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 1,6 дахин ехэ болгохо.

Табанжэл соо сланец малталгые 1,7 дахинhаа бага бэшээр, сланецhаа абтадаг газ үйлэдбэрилгые 1,7 дахин, электроэнерги үйлэдбэрилгые 2,8 дахин, торф малталгые 1,7 дахин, минеральна үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилгые 4 дахин, цемент хэлгые 2 дахин, хлопчатобумажна бүд нэхэлгые 1,4 дахин, арhан гутал оёлгые 1,5 дахин, малай тоhо үйлэдбэрилгые 1,2 дахин, загаhа барилгые 1,6 дахин ехэ болгохо.

Ахтмда газосланцева завод, мүн сланцева тоhо болбосоруулха завод бариха, сланец дээрэ хүдэлхэ Прибалтийска электростанци барижа, 300 мянган киловатт хүсэтэйгээр түрүүшынь ээлжээе ашаглалгада оруулха. «Пунане Кунда» гэжэ цементнэ заводые шэнэдхэн байгуулжа, жэлдээ 225 мянган тонно цемент үгэдэг болгохо. Загаhанай промышленностиин эрье шадарай базые үргэдхэхэ.

Худөө ажахын талаар—1955 онтой сасуулхада 1960 ондо худөө ажахын продукци үйлэдбэрилгые: мяха—тухайлхада 1,8 дахин, hү—2,3 дахин, орооhо—2,5 дахин, хартаабха—1,9 дахин ехэ болгохо. Мяха ба бекон абахаар гахай олоорнь шахажа таргалуулдаг болохо. Клевер тарилгые үргэдхэхэ ба ургасыень дээшэлүүлхэ, сабшалан hайжаруулха тушаа, олон жэлэй культурна бэлшээри байгуулха тушаа хүдэлмэри үргэн хэмжээгээр ябуулха. Уhа намаг хатааха системэ шэнээр байгуулжа, 38 мянган гектар газарые, тиимэ системэнүүдые мүн шэнэдхэн заhажа, 194 мянган гектар газарые худөө ажахыда ашагладаг болохо.

КАРЕЛО-ФИНСКЭ СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин, мүн республиканска промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 1,6 дахин ехэ болгохо.

Ой модоной, саарhанай ба модо болбосоруулха промышленностиин саашанхи хүгжэлтые хангаха. Табанжэл соо барилгын модо шэрэлгые тухайлхада 1,5 дахин, хюрөөдэhэн модо бэлэдхэлгые 1,8 дахин, саарhа хэлгые 1,8 дахин ехэ болгохо. Кондопожско ба Сегежскэ целлюлозно-саарhанай комбинадуудые үргэдхэхэ, Ново-Кемскэ модо хюрөөдэхэ ба модо болбосоруулха комбинадые, мебельнэ фабрика бариха; картонно комбинат барижа эхилхэ. Западно-Карельскэ түмэр замай барилгые үргэлжэлүүлхэ.

Табанжэл соо электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлхада 2 дахин, алюмини—1,6 дахин ехэ болгохо. 80 мянган киловатт хүсэтэй Ондско гидроэлектростанциие, мүн тэрэшэлэн Кумска, Выгостровско ба Пальесандальска гидроэлектростанцинуудые ашаглалгада оруулха, 80 мянган киловатт хүсэтэй Иовско гидроэлектростанциие барижа эхилхэ, Валазминска водохранилищи бариха.

Худөө ажахын талаар, 1955 онтой сасуулхада, 1960 ондо худөө ажахын продукци үйлэдбэрилгые: hү — тухайлхада 2,3 дахин, мяха — 1,6 дахин, хартаабха — 3,2 дахин, овощь—5 дахин ехэ болгохо. Уhа намаг хатааха системэ шэнээр барижа ба шэнэдхэн заhабарилжа, 55 мянган гектар газарые худөө ажахыда хэрэглэдэг болохо.

**

Зургаадахи табанжэлэй түсэб Советскэ Союзай арадай ажахын, хамагай түрүүн социалистическэ экономикын үндэhэ hуури мүн байhан хүндэ индустриин шэнэ хүсэтэ дэбжэлтые хараална. Энэ түсэбые бэелүүлгэ СССР-эй экономическа хүсэ шадалые, тэрэнэй hүр хүсэтэй оборонно шадабарие саашадань бэхижүүлхэ, арадай ажана hайн байдалые нилээд дээшэлүүлхэ, советскэ культурые дэбжээхэ байна.

Зургаадахи табанжэлэй түсэбэй амжалтатайгаар дүүргэлтые хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигенци, тэдэнэй шэн зоригто ажал шиидхэхэ болоно, манай партийна, советскэ, ажахын, профсоюзна организацинуудай эмхидхэхы ажал хүдэлмэри, промышленна предприятинуудые, барилгануудые, колхозууд, машинно-тракторна станцинууд болон совхозуудые тэдэнэй ямараар хүтэлбэрилhэнhөө дулдыдаха болоно.

Зургаадахи табанжэл хадаа арадай ажахын бүхы hалбаринуудта шэнэ техникэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ табанжэл болохо юм. Тиимэhээ съезд болбол техническэ прогресс хангаха, эсэгэ оронойнгоо ба гадаадын наукын, техникын тон шэнэ туйлалтануудые, эрхим hайн предприятинууд болон колхозуудай дүй дүршэлые, промышленность ба худөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үйлэдбэридэ түргэнөөр нэбтэрүүлхэ хүдэлмэри hайжаруулхыень бүхы партийна, ажахын организацинуудые уялгална. Хүдэлмэришэд, колхознигууд, үйлэдбэриин бүхы мэргэжэлтэдэй мэргэжэл шадабарие дээшэлүүлхэ гээшэ айхабтар ехэ удхашанартай, тиигээд лэ байгаа сагта зургаадахи табанжэл соо арадай ажахыда үгтэхэ шэнэ техникэ үлэмжэ ашагтай туhатайгаар хэрэглэгдэхэ байна.

Социалистическэ промышленностиин ба худөө ажахын бүхы hалбаринууд айхабтар ехэ арга боломжотой. Энэ арга боломжыень элирүүлээд, эзэн ёhоор ашаглаха гээшэ зургаадахи табанжэлэй даалгабаринуудые гансашье дүүргэхэ бэшэ, мүн үлүүлэн дүүргэхэ ябадал хангаха гэhэн удхатай. Предприяти ба колхоз бүхэнэй зүгhөө гүрэнэй даалгабаринуудые бүхы талаарнь хэлсээнгүй дүүргэхэ, ажалай бүтээсые хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхэ, продукциингаа өөрынь үные химдаруулха, тэрэнэй шанарые hайжаруулха, хаа хаанагүй алмалта хэхэ, продукци бүтээлгэдэ ажалай гарашые бага болгохо гэхэ мэтын шухала байhанда, партийна организацинуудай, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй анхаралые съезд тусгаарлан хандуулна.

Түсэбтэ социалистическэ ажахын оршожо байхада гүрэнэй материальна, эдеэ хоолой, мүнгэн резервтэй байха ябадал ехэ удхашанартай. Эдэ резервые саашадань ехэ болгохо ябадал зургаадахи табанжэлэй шухала зорилгонуудай нэгэн мүн гэжэ съезд тоолоно.

Зургаадахи табанжэлэй түсэбэй даалгабаринуудые дүүргэлтэнь бүхы социалистическэ лагериин саашадаа бэхижэхэ хэрэгтэ айхабтар ехэ туhа нэмэри болохо юм. Арадай ажахын зарим hалбаринуудай хүгжэлтые таарaлдуулха, үйлэдбэриие мэргэжүүлхэ болон хамжан ябуулха мэтээр, мүн научно-техническэ туйлалтануудые үйлэдбэриин түрүү дүй дүршэлые андалдан абалсаха мэтээр экономическа ресурснуудые, үйлэдбэриин хүсэ шадалые орон бүхэнэй, мүн бүхы дээрэнь социалистическэ лагериин ашаг туhада үлэмжэ ехээр хэрэглэхэ талаар арадай демократиин оронуудтай хани харилсаагаа Советскэ Союз бүхы хэмжээгээр үргэдхэхэ байна. Олон ондоо социально-политическэ системэтэй оронуудай хоорондоо эбтэйгээр ажабайха шухала байhые эрид шууд хамгаалха зуураа, советскэ гүрэн бэе бэеынгээ ашаг туhые харалсан бусад оронуудтай худалдаа наймаа үргэдхэхэ гэжэ оролдохо байна.

Зургаадахи табанжэлэй түсэб съездын Директивэнүүдэй проект... эй Центральна Комитет олон мян... дай коллективүүдэй, колхозуудай ... раадаа абалсаhан байха юм. Эдэ... лэдхэхэ ба зүбшэн хэлсэхэдэ үргэ... шэд, колхознигууд, промышленност... мэргэжэлтэд, эрдэмтэд олоороо ха... патриотическа үүсхэл, үйлэдбэрии... лынь зургаадахи табанжэл соо ара... хы hалбаринуудые хүгжөөхэ зорил... бөөр тодорхойлходонь, социалист... ность, худөө ажахы ба транспортд... айхабтар ехэ арга боломжые элирү... на Комитедтэ туhалаа.

Предприятинуудта, колхозууд, М... ба барилгануудта табанжэлэй түс... дай 1956 он соогоо хүргэгдэхын ту... нүүдэй үндэhөөр 1956—1960 онууда... жэлэй түсэб министерствонүүд, з... республиканууд, экономическа рай... ни болзор соо зохёогоод, баталагд... съезд тоолоно. Энэнь табанжэлэй т... түлөө арад зоной үүсхэл эдэбхиие ... ажахын бүхы hалбаринуудтахи до... нүүдые элирүүлхэдэ, түсэбтэ даалга... хын хойноhоо нягта хиналта тогтоо...

Советскэ Союзай Коммунистическ... СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ... жэлэй түсэбэй даалгабаринуудые д... дүүргэхын түлөө бүгэдэарадай соц... сөө дэлгэрүүлхыень бүхы хүдэлмэр... гуудые, советскэ интеллигенциие ур... табанжэлэй түсэбые бэелүүлгэ соци... мико хүгжөөлгэдэ, арадай хэрэглэлэ... дэлбэг болгохо гэhэн зорилго шиидх... дотор коммунистическэ общество ба... алхам болохо байна.

КПСС-эй Уставта оруулагдаха зарим т... хубилалтанууд тухай партиин XX съездын...

(1956 ОНОЙ ФЕВРАЛИИН 24-дэ НЭГЭН ДУУГААР БАТАЛАГД...

КПСС-эй Уставта доро дурсагдаhан хубилалтануудые оруулха гэжэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съезд тогтооно:

1. Обкомуудай, крайкомуудай, союзна республиканuудай компартинуудай ЦК-нуудай пленумүүдые дүрбэн hара соо нэгэ дахинhаа үсөөн бэшээр зарлаха, тиихэдэ партиин окружкомуудай, горкомуудай ба райкомуудай пленумүүдые гурбан hара соо нэгэ дахинhаа үсөөн бэшээр зарлаха гэжэ тогтоохо.

2. Нютагуудай партийна организацинуудай хүсэлые хараадаа абажа, союзна республикануудай компартинуудай съезднүүдые, хизаарнуудай, областьнуудай, округуудай, районууд боложо хубаагдадаг городуудай городской партийна конференцинүүдые хоёр жэл соо нэгэ дахин зарлаха гэжэ тодорхойлхо. Областьнууд боложо хубаардаг союзна республикануудай (Украина, Белоруссии, Казахстан, Узбекистан) компартинуунуудай съезднүүдые дүрбэн жэл соо нэгэ дахин үнгэргэжэ болохо.

3. КПСС-эй Уставай 35 параграфай «В» пунктые болюулха.

4. Нютагуудтахи партийна органуудай эрхэнүүдые үргэдхэхэ зорилгоор обкомуудай, кр... на республиканuудай компартину... шиидхэбэреэр 300-hаа дээшэ комм... предприятинууд болон эмхи зурга... комитедүүд байгуулагдажа болохо...

5. Партийна комитедүүдэй секр... тодорхой эрхэ байдал дээрэhээ боло... байhан туладань партийна комитеду... дай тооe саашадаа партиин Устав ... заahанай хэрэггүй гэжэ тоолохо. ... дүүдэй секретарьнуудай тооe КПС... хойлдог байха гэжэ тогтоохо.

6. Предприятинуудай цехүүдтэ, б... лон участогуудта, колхозууд, МТС... зуудта парторганизацинуудай нүлө... рилгоор райкомуудай, горкомуудай ... политотделнүүдэй шиидхэбэреэр 50... нистнуудтай партийна эхин органи... дэй парторганизацинууд байгуулагд... тогтоохо.

7. КПСС-эй Уставай 64-дэхи па... спортдахи политотделнүүд тухай хэл...

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин шэнэ пр... бэлэдхэхэ тухай КПСС-эй XX съездын тогто...

(1956 ОНОЙ ФЕВРАЛИИН 25-да НЭГЭН ДУУГААР БАТАЛАГД...

Манай партиин түүхэтэ дүршэлдэ, социалистическэ оронуудай ахадүү партинуудай дүршэлдэ, уласхооронoдын коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй бүхы хүдэлөөнэй дүршэлдэ болон туйлалтануудта түшэглэн, творческоор хүгжэжэ байhан марксистско-ленинскэ теориин гол заабаринуудые хараадаа абан, тэрэшэлэн коммунистическэ байгуулалтын, Советскэ Союзай экономико болон культурые хүгжөөхын тула бэлэдхэгдэжэ байhан холын хараата түсэбые ... Советскэ Союзай Коммунистическэ п... мын проект бэлэдхэхыень Центр... КПСС-эй XX съезд даалгана.

Съезд хадаа үргэнөөр зүбшэн хэл... тулада КПСС-эй XXI съездын боло... партиин программын проектые тол... на Комитедтэ даалгана.

ФЕВРАЛИИН 24-нэй ҮГЛӨӨНЭЙ ЗАСЕДАНИ

Үглөөнэй заседани дээрэ нүхэр **М. Г. Первухин** түрүүлэгшээр hуугаа, Зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүд тухай нүхэр Н. А. Булганинай элидхэлээр үгэ хэлэлгэ үргэлжэлүүлэгдээ.

Нүхэр **С. Г. Рагимов** (Азербайджанска парторганизаци) түрүүлжэ үгэ хэлээ.

Азербайджанска ССР-эй амжалтануудые гэршэлэн харуулhан баримтануудые нүхэр Рагимов дурдаа. Директивэнүүдэй проектдэ оруулхаар республикаhаа дурадхагдаhан зарим нэмэлтэнүүд тухай үгэ хэлэгшэ тогтоhон байна.

Арадай ажана байдалые hайжаруулха тухай, тэдэнэй элүүр энхэ байха тухай эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолго Коммунистическэ партиин ба Советскэ Правительствын шухала уялгануудай нэгэн болоно гэжэ нүхэр **М. Д. Ковригина** хэлээ.

Тиин нүхэд **Т. Д. Лысенко**, **Г. С. Хламов**, **С. Камалов** (Узбекскэ парторганизаци), **И. А. Бенедиктов**, **П. Ф. Ломако**, **М. А. Евсеенко** үгэ хэлэhэн байна.

Нүхэр Булганинай элидхэл тушаа 34 хүн үгэ хэлээ. Үгэ хэлэлгые зогсоохо тухай дурадхал Президиумдэ ороо гэжэ түрүүлэгшэ мэдээсээ. Энэ дурадхалынь баталан абтаа.

Удаань түрүүлэгшэ иигэжэ мэдээсээ. Элидхэлэй гол дүримүүдые болон партиин Центральна Комитедэй табиhан зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдэй проектые үгэ хэлэhэн нүхэдэй бултадаа зүбшөөhэн дээрэhээ түгэсхэлэй үгэ хэлэхэгүйб гэжэ нүхэр Булганин хэлэбэ.

Московско, Ленинградска, Украинска, Узбекскэ, Казахска, Белорусска, Азербайджанска, Литовско ба Туркменскэ делегацинуудай зүгhөө үгэ хэлэhэн нүхэр **Н. А. Мухитдиновай** дурадхалаар нүхэр Н. А. Булганинай элидхэл тушаа доро дурсагдаhан тогтоолые съезд нэгэн дуугаар баталан абаа.

1. СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын үзэмжэдэ КПСС-эй ЦК-гэй табиhан Директивэнүүдэй проектые үндэhэ болгон абаха.

2. Директивэнүүдэй проектдэ оруулагдахаар дурадхагдаhан заhабаринууд болон нэмэлтэнүүдые хаража үзэхын тулада съездын комиссиие hунгаха.

Удаань СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проектдэ оруулхаар дурадхагдаhан заhабаринууд болон нэмэлтэнүүдые хаража үзэхэ комиссиин составые съезд баталаа.

Хариин оронуудай коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэд үгэ хэлэжэ, съездын делегадуудаар хани халуунаар угтагдаа.

Нидерландынуудай Коммунистическэ партиин зүгhөө нүхэ... сембургын Компарт... **Д. Урбани**, Канадын... прогрессивнэ парти... **Т. Бак**, Марокканск... hөө нүхэр **Али Ята**, ... тиин зүгhөө нүхэр Э... Социалистическэ на... зүгhөө нүхэр **Э. То**... нисска Коммунисти... hөө нүхэр **М. Энна**... шалаа.

Заседаниин түгэс... нүхэр **М. Г. Первух**...

Советскэ Союзай ... партиин XX съезды... тическэ ба хүдэлмэ... дай амаршалhан ам... дэнэр шагнабабди. С... хариин оронуудай ... профсоюзна болон б... низацинуудhаа амар... гүүд абтаа. Мүн ма... шадhаа болон нииты... hаа съездын нэрэ дэ... ганууд абтаhан бай...

Манай партиин съ... ахадүү партинуудта, ... нуудта XX съездын ... хүргэхые, хүдэлмэри... лахыень тэдэндэ хүс...

Тиигээд заседани х...

ТҮГЭСХЭЛЭЙ ЗАСЕДАНИ

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съезд февралиин 25-да Кремльдэ хүдэлмэреэ дүүргээ.

СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдые съезд түгэсхэлэйнгөө заседани дээрэ нэгэн дуугаар баталаа.

Партиин Центральна органуудта болоhон hунгалтын дүнгүүд тухай Тоололгын комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр **Е. И. Громовой** мэдээсэлые съезд соно-соо. Партиин Центральна органуудай нэгэн дуугаар hунгагдаhан тухай мэдээсэлые делегадууд удаанаар альга ташан угтаа.

Партиин шэнэ программа бэлэдхэхэ тухай тогтоолой проектые нүхэр **Н. С. Хрущев** Президиумэй зүгhөө съездын үзэмжэдэ дурадхаа. Энэ тогтоолые съезд нэгэн дуугаар баталан абаа.

Заседани дээрэ түрүүлэгшээр hууhан нүхэр Хрущев хэдаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын зүбшэхэ зүйл дүүрээ гэжэ мэдээсээд, съездые хаагдаhан... Съездын делегадууд ... зогсоод, партийна гим... лые» ехэ дэбжэлтэта... соо нэрьемэ оваци ... Союзай Коммунистиче... ха болтогой!», «Лени... Комитет мандаха бол... низм мандаха болтог... нүүд табигдаа.

Редактор Д. Л...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора—32-74, отв секретаря—27-37 партийной жизни, сельского хозяйства —47-59 пропаганды и пере... культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00701. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР.